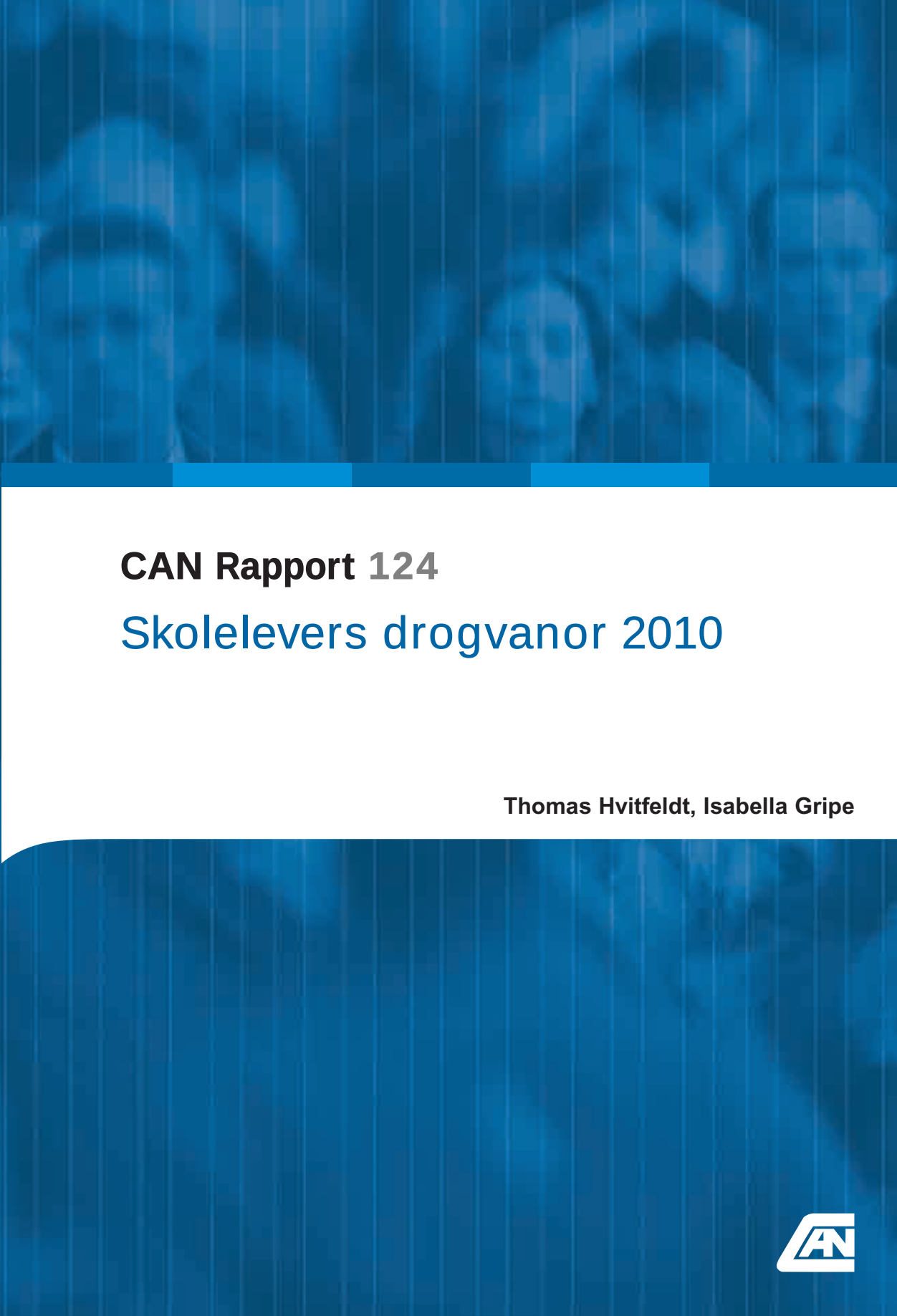




CAN Rapport 124

Skolelevers drogvanor 2010

Thomas Hvitfeldt, Isabella Gripe



CAN – en kunskapsbank i drogfrågor

CANs främsta uppgift är att tillhandahålla kunskap om alkohol, narkotika och andra droger. Detta görs bland annat genom biblioteket, trycksaker av olika slag, webbsidor, seminarier, kurser och konferenser.

CAN följer drogutvecklingen

CAN följer utvecklingen av bruk och missbruk av alkohol, narkotika och andra droger. CAN samlar in och sammanställer resultat från undersökningar, statistik och andra data, gör egna undersökningar och utredningar eller ger forskare i uppdrag att göra det.

© Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
Omslag: Löwenberg Media
Layout: Britta Grönlund, CAN
ISSN 0283-1198
URN:NBN:se:can-2010-5 (pdf)

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)

Klara Norra Kyrkogata 34, Box 70412, 107 25 Stockholm

Tel: 08-412 46 00, fax: 08-10 46 41

E-post: can@can.se, hemsida: www.can.se

Skolelevers drogvanor 2010

Thomas Hvitfeldt

Isabella Gripe



Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning

Rapport nr 124

Stockholm 2010

Innehåll

Sammanfattning	15
Bakgrund	18
Undersökningen och rapporten	20
Urval	20
Genomförande	21
Bortfall	21
Frågeformuläret	23
Praktiska uppgifter om rapporten	24
Definitioner av vissa begrepp	25
Metodproblem	27
Resultat	32
Alkohol	32
Tobak	50
Narkotika	59
Sniffning	69
Sömnmedel och lugnande medel	70
Läkemedel tillsammans med alkohol	72
Dopning	73
ANT-undervisningen i skolan	73
Elevernas sociala situation i skolan	74
Tabeller	77
Bilaga: Frågeformulär	

Diagram

1.	Andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1971–2010.....	33
2.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen i liter alkohol 100% i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön (1977–1989 avser skattade värden). 1977–2010.	36
3.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland pojkar. 1989–2010.	37
4.	Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkoholdryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland flickor. 1989–2010.	37
5.	Olika dryckers andel av den totala alkoholkonsumtionen bland elever i gymnasiets år 2 efter kön. 2010.	38
6.	Andelen elever i årskurs 9 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 1991–2010.	39
7.	Andelen elever i gymnasiets år 2 som druckit hemtillverkad sprit ("hembränt") respektive smuggelsprit under de senaste 12 månaderna, efter kön. 2004–2010.	40
8.	Andelen elever som intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1972–2010.	41
9.	Andelen elever som varit berusade vid 13 års ålder i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 2000–2010.	43
10.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9 (samtliga elever). 2010.	47
11.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiets år 2 (samtliga elever). 2010.....	48
12.	Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Årskurs 9. Medeltal för perioden 2008–2010.	49
13.	Genomsnittskonsumtion i dl 100% alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiets år 2. Medeltal för perioden 2008–2010.....	50
14.	Andelen rökare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997.....	51
15.	Andelen rökare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2010.	52
16.	Andelen snusare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997.	55

17.	Andelen snusare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2010.	55
18.	Andelen elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika efter kön. 1971–2010.	61
19.	Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika, efter kön i olika regioner i Sverige. Medeltal för perioden 2008–2010.	63
20.	Andelen elever i gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika, efter kön i olika regioner i Sverige. Medeltal för perioden 2008–2010.	64
21.	Andelen elever i årskurs 9 bland dem som aldrig använt narkotika som "haft möjlighet att pröva" samt "haft lust att pröva". 1971–1982 och 1986–2010.....	66
22.	Erfarenhet av sniffning bland elever i årskurs 9 efter kön. 1971–2010.	70

Tabeller

1.	Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent. 1971–2010.....	77
2a.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–2010.	78
2b.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–2010.	79
3.	Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	80
4.	"Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.	81
5.	"Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.....	82
6.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.....	82
7.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.....	83
8.	"Har du druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.	84
9.	"Har du druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	85
10.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.	85
11.	"Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.....	86
12a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland pojkar i årskurs 9. 1971–2010.	87

12b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland flickor i årskurs 9. 1971–2010.	88
13.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	89
14a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1977–1983 och 1986–2010.	90
14b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1977–1983 och 1986–2010.	91
15.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	92
16a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–1983 och 1986–2010.	93
16b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–1983 och 1986–2010.	94
17.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	95
18a.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1971–1983 och 1986–2010.	96
18b.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1971–1983 och 1986–2010.	97
19.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	98
20.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2010.	99
21.	Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	100
22.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2010.	101
23.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	102

24.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2010.	103
25.	"Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	104
26a.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1976–1982 och 1986–2010.....	106
26b.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1976–1982 och 1986–2010.....	106
27.	Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	107
28a.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1989–2010.	108
28b.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1989–2010.	109
29.	Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	110
30.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2010.....	111
31.	"Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2010.	111
32a.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1972–1983 och 1986–2010.....	112
32b.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1972–1983 och 1986–2010.....	113
33.	"Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	114
34.	Andel som varit berusade före 13 års ålder. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1989–2010.....	115
35.	Andel som varit berusade före 13 års ålder. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	115

36a.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.....	116
36b.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 1979–1982 och 1987–2006.....	117
37.	"Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol. 2004–2006.	118
38.	"Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.....	118
39.	"Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.....	119
40.	"Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008–2010.....	119
41.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2010.	120
42.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2010.	121
43.	"Hur får du vanligen tag på alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2010.....	122
44.	"Hur får du vanligen tag på alkohol?" Gymnasiet år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	123
45a.	"Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar . 1999–2010.	124
45b.	"Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor . 1999–2010.	125
46a.	"Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland pojkar . 2004–2010.	126
46b.	"Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland flickor . 2004–2010.	127
47a.	"Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar . 1999–2010.....	128
47b.	"Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor . 1999–2010.....	129
48a.	"Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland pojkar . 2004–2010.....	130
48b.	"Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland flickor . 2004–2010.....	131

49.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 1999–2010.	132
50.	"Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna. 2004–2010.	133
51.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006.	134
52.	"Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.	135
53.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	136
54.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	137
55.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	138
56.	Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	139
57.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2010.	140
58.	Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2010.	141
59a.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010.	142
59b.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010.	143
60a.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för pojkar för åren 2005–2010	144
60b.	Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för flickor för åren 2005–2010	145
61.	"Hur får du vanligen tag på folköl och annan alkohol?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010.	146

62.	"Hur får du vanligen tag på folköl och annan alkohol?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiet år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010.....	147
63.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010.	148
64.	Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i gymnasiet år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010.....	149
65.	Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997.....	150
66.	"Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2010.	151
67.	"Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997.	152
68.	"Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	153
69.	Uppgiften konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2009.....	154
70.	Uppgiften konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	155
71.	Andelen elever i årskurs 9 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2010.	155
72.	Andelen elever i gymnasiet år 2 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2010.	156
73.	Andelen elever i årskurs 9 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2010.	156
74.	Andelen elever i gymnasiet år 2 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2010.....	156
75.	Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön bland dem som har rökt vattenpipa. Årskurs 9. 2010.....	157
76.	Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna? Procentuell fördelning efter kön bland dem som har rökt vattenpipa. Gymnasiet år 2. 2010.....	157
77.	Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997.....	158
78.	"Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2010	159
79.	"Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	160
80.	Uppgiften snuskonsumtion bland de elever som snusar. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.....	161
81.	Uppgiften snuskonsumtion bland de elever som snusar. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.....	162

82a.	Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar. 1984–2010.....	163
82b.	Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1984–2010.....	164
83.	Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	165
84.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 1997–2010	166
85.	"Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker. 2004–2010.	167
86.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 1997–2010.	168
87.	"Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar. 2004–2010.....	169
88.	"Var har du köpt cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2003–2010.	170
89.	"Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva. 2004–2010.	171
90.	"Var har du köpt snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2003–2010.	172
91.	"Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva. 2004–2010.	173
92.	Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	174
93.	Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiet år 2 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	175
94.	Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	176
95.	Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiet år 2 röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	177
96.	Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2010.....	178
97.	Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	179
98.	Erfarenhet av olika sorters narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2010.....	180

99.	Erfarenhet av olika sorters narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	181
100.	"Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2010.....	182
101.	"Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2007–2010.....	182
102.	Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 1989–2010.....	183
103.	Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika. 2004–2010.....	184
104.	Andelen elever som använt narkotika före 14-års ålder. Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland. 1989–2010.....	185
105.	"Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 1989–2010.....	186
106.	"Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2004–2010.....	187
107.	"Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2010.....	188
108.	"Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika. 2004–2010.....	189
109a.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2010.....	190
109b.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor som ej använt narkotika. 1971–1982 och 1986–2010.....	191
110.	"Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika. 2004–2010.....	192
111.	"Från vem/vilka har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2010.....	192
112.	"Var har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika. 2010.....	193

113.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	193
114.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	194
115.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	195
116.	Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.	196
117.	Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.	197
118a.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1983–2010.	198
118b.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1983–2010.	199
119.	"Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	200
120.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel som läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.	201
121.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel utan att läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.	202
122.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	203
123.	"Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	203
124a.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1979–1982 och 1986–2010.	204
124b.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1979–1982 och 1986–2010.	205
125.	"Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	206

126.	Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003.	207
127.	"Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination"? Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	208
128.	"Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination"? Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	208
129a.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1979–1982 och 1986–2010.....	209
129b	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1979–1982 och 1986–2010.....	210
130.	"Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.	211
131a.	"Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1984–2010.....	212
131b	"Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1984–2010.....	213
132.	"Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	214
133a.	"Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland pojkar . 1984–2010.	215
133b	"Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor . 1984–2010.	216
134.	"Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.....	217
135a.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland pojkar i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010.....	218
135b	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland flickor i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010.....	219
136a.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland pojkar i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2010.....	220
136b.	Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland flickor i gymnasiets år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2010.....	221

Sammanfattning

Sedan 1971 har CAN genomfört årliga undersökningar av skolorungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniftningsvanor. Undersökningarna har utförts på riksrepresentativa urval i årskurs 9. Sedan 2004 deltar även elever i gymnasiet år 2. Undersökningarna har genomförts som anonyma gruppenkäter i klassrummen. I 2010 års undersökning deltog 4 829 elever från årskurs 9 och 3 936 från gymnasiet år 2. Bortfallet uppgick till 16 respektive 17 procent.

I stora drag har andelen alkoholkonsumenter minskat kontinuerligt sedan mätningarna bland niondeklassarna startade. I årets undersökning sjönk andelen alkoholkonsumenter ytterligare, 2010 konsumerade 57 procent av pojkarna och 62 procent av flickorna i årskurs 9 alkohol. Även bland eleverna i gymnasiet år 2 har andelen alkoholkonsumenter minskat, men inte i samma utsträckning. I årets undersökning konsumerade 83 procent av pojkarna och 84 procent av flickorna alkohol, de lägsta nivåerna sedan mätningarna startade.

Niondeklassarnas totala alkoholkonsumtion ökade från 80-talet, bland pojkarna pågick ökningen till början av 2000-talet, därefter har den genomsnittliga konsumtionen minskat och låg 2010 på 2,4 liter. Bland flickorna pågick ökningen fram till mitten av 2000-talet men har därefter minskat. I årets undersökning låg den genomsnittliga konsumtionen bland flickor i årskurs 9 på 1,9 liter vilket är den lägsta nivån sedan 1995.

Den genomsnittliga totala årskonsumtionen 100-procentig alkohol var högre bland eleverna i gymnasiet år 2 jämfört med i årskurs 9. När mätningarna började 2004 beräknades flickorna i gymnasiet ha en årskonsumtion i samma storleksordning som pojkarna i årskurs nio, knappt fyra liter. Gymnasieflickornas årskonsumtion har sedan dess legat stabil och i årets undersökning uppskattades den till fyra liter. Gymnasiepojkarnas beräknade årskonsumtion låg i 2010 års undersökning på 6,2 liter.

I årets undersökning minskade andelen niondeklassare som intensivkonsumerade (drack en flaska vin eller motsvarande vid ett och samma tillfälle) en gång i månaden eller oftare till ungefär en femtedel, jämfört med omkring en fjärdedel i de senaste årens undersökningar. Bland eleverna i år 2 på gymnasiet har andelen pojkar som intensivkonsumerade någon gång per månad eller oftare varit högre än andelen bland flickor under hela mätperioden. Andelen som intensivkonsumerar så här pass ofta har ökat bland både pojkar och

flickor i den här åldersgruppen och är betydligt högre än bland niondeklas-sarna. Men i årets undersökning bröts den uppåtgående trenden och 44 procent av flickorna och knappt hälften av pojkarna svarade att de intensivkon-sumerade någon gång i månaden eller oftare.

Undersökningen visade att den största källan till alkohol var kamrater, men även föräldrar och andra vuxna försåg ungdomar med alkohol. Det framkom också 19 procent av gymnasiepojkarna och 13 procent av flickorna blivit ser-verade alkohol på krogen, vid flera tillfällen, före sin 18-årsdag.

Rökning var betydligt vanligare i början av 1970-talet än idag. 1983 ändrades rökfrågans formulering, något som medförde att något färre svarade att de röker. Därefter ökade andelen rökare fram till omkring 1989, för att sedan åter minska. 1997 omformulerades rökfrågan igen, vilket medförde att fler uppgav att de röker. Andelen rökare var sedan relativt konstant fram till bör-jan av 2000-talet, för att därefter minska. I de senaste årens undersökningar har minskningen avklingat. Under hela mätperioden har det varit fler flickor än pojkar som röker, men ser man till den totala tobakskonsumtionen (rök-ning och/eller snusning) finns det ingen könsskillnad.

I gymnasiet år 2 var det fler som rökte jämfört med i årskurs 9. Däremot var skillnaderna mellan pojkar och flickor något mindre i gymnasiet. Även på gymnasiet försvinner könsskillnaderna när man ser till den totala tobakskon-sumtionen.

Relativt många elever uppger att de har rökt vattenpipa. I årskurs 9 hade var tredje pojke och var fjärde flicka gjort detta. I gymnasiet år 2 var det hela 63 procent som rökt vattenpipa. Dock verkar det inte vara en särskilt frekvent vana. Bland de elever i grundskolan och i gymnasiet som uppgav att de rökt vattenpipa var det knappt elva procent som gjorde detta en gång i månaden eller oftare. De allra flesta hade inte rökt vattenpipa de senaste tolv månader-na.

Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika minskade betyd-ligt under 1970- och 1980-talen. År 1989 låg andelen som använt narkotika på sin lägsta nivå (3%), men ökade därefter kontinuerligt fram till år 2001 (ca 10%). Sedan dess sjönk andelen som använt narkotika fram till 2008. Men i de senaste undersökningarna har andelen ökat i årskurs 9 och 2010 var det nio respektive sju procent av pojkarna och flickorna som uppgav att de någon gång använt narkotika. I årets undersökning, liksom i tidigare undersökning-ar, var erfarenheten av narkotika påtagligt större i gymnasiet jämfört med eleverna i årskurs 9. Det var en större andel pojkar än flickor som prövat nar-kotika i gymnasiet (21 respektive 14% 2010).

Andelen elever som sniffat låg under flera år i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet stabil runt sex procent (flickorna något lägre). Men år 1995

hade andelen bland pojkarna ökat till tolv procent och därefter låg den kvar kring tio procent i några år. Mellan 2000 och 2008 minskade värdena och uppgick då till fem procent av pojkarna och fyra av flickorna. Andelen ökade något 2009 bland pojkarna för att i årets undersökning vara fem procent bland pojkarna. Sniffning var ungefär lika ovanligt i gymnasiets år 2 som i årskurs 9. Där var det fem procent av pojkarna och tre av flickorna som uppgav att de sniffat.

I 1993 års undersökning infördes ett antal frågor om dopning. Ytterst få av eleverna har rapporterat sådan erfarenhet. I 2004 års undersökning ändrades frågan om dopning för att enbart gälla användandet av anabola androgena steroider (AAS). Frågan är alltså inte helt jämförbar med tidigare år, men vi kan ändå konstatera att skillnaden i svaren jämfört med tidigare år var liten. I årets undersökning var det två procent av pojkarna och en procent av flickorna i årskurs 9 som uppgav att de använt AAS. I gymnasiet var motsvarande siffror en respektive noll procent.

Bakgrund

Såväl i Sverige som i flera andra länder ägnas ungdomens konsumtion av olika typer av droger ett stort intresse i den politiska och massmediala debatten. I många länder har det därför genomförts undersökningar om ungdomars konsumtion av alkohol och narkotika. Ofta ingår också frågor om tobak och sniffning. Den serie av årliga drogvanundersökningar i årskurs 9 som genomförts i Sverige sedan 1971 är emellertid unik i ett internationellt perspektiv.

Bakgrunden till de svenska undersökningarna var att det under 1960-talet kom allt fler rapporter om en tilltagande konsumtion av narkotika. Efter hand gällde detta också skolungdomar, främst i storstäderna. Dåvarande Narkomanvårdskommittén initierade den första stora ungdomsundersökningen, som genomfördes i årskurs 9 i Stockholms skolor våren 1967 (SOU 1969:53). Den visade bland annat att 22 procent av pojkarna och 16 procent av flickorna någon gång använt narkotika. I slutet av 1960-talet genomfördes dessutom undersökningar av ungdomarnas alkoholvanor och det framkom bland annat att dessa tilltagit under efterkrigstiden (SOU 1971:72).

Det ökade intresset, om främst narkotikavanorna, i slutet av 1960-talet påkallade behovet av kontinuerligt genomförda studier. Med en serie av undersökningar skulle man inte bara få en lägesbedömning vid ett enskilt tillfälle utan också möjligheter att belysa utvecklingen och därmed skaffa sig en bättre handlingsberedskap för åtgärder. På dåvarande Skolöverstyrelsen fann man behov av den typen av kontinuerliga undersökningar och våren 1971 genomfördes en första riksrepresentativ studie av skolungdomars alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniffningsvanor. Liknande undersökningar har sedan upprepats vid ungefär samma tidpunkt varje år.

Av ekonomiska skäl begränsades undersökningarna till att omfatta årskurserna 6 och 9 i grundskolan. Årskurs 9 har ingått samtliga år, vilket också gällde årskurs 6 till och med 1983. Därefter medverkade den yngre årskursen endast vartannat år fram till 2005. Under en period, åren 1972 till 1976, inkluderades också gymnasieskolans år 2 i undersökningarna. År 1972 ingick även årskurserna 7 och 8 och 1977 årskurs 7. I syfte att studera förändringarna från en årskurs till en annan ingick årskurs 7 i undersökningen 1998 och årskurs 8 1999.

Till och med 1981 års undersökning administrerades datainsamlingen av Skolöverstyrelsen medan bearbetning och rapportskrivning i första hand

gjordes av Sociologiska institutionen vid Stockholms universitet. År 1982 ansåg sig Skolöverstyrelsen inte ha möjlighet att medverka i någon undersökning. Detta år genomfördes därför hela undersökningen av Sociologiska institutionen (i samråd med Skolöverstyrelsen).

På uppdrag av Skolöverstyrelsen genomfördes 1983–1985 års undersökningar av Statistiska Centralbyrån. Undersökningarna lades då delvis om, vilket bland annat innebar att frågorna omarbetades. För att kunna göra vissa jämförelser med resultaten från tidigare år användes emellertid delar av de ursprungliga frågorna på en del av urvalet till 1983 års studie. Denna så kallade länkundersökning omfattade endast elever i årskurs 9.

I 1984 och 1985 års skolundersökningar användes enbart de omarbetade frågorna. Detta har medfört att undersökningsresultaten före 1983 i flertalet fall inte är direkt jämförbara med data från 1983, 1984 och 1985 års omarbetade undersökningar.

Som en del i CANs uppdrag att följa drogutvecklingen i landet, överfördes ansvaret för skolundersökningarna från Skolöverstyrelsen till CAN 1985. Från och med 1986 års studie har undersökningarna därför genomförts av CAN.

Åren 1993–2000 genomfördes undersökningarna på uppdrag av Folkhälsoinstitutet. Efter institutets omorganisering 2000 har de gjorts på direkt uppdrag av Socialdepartementet.

CAN erhöll medel från Socialdepartementet för att under en testperiod på tre år även genomföra årliga undersökningar av gymnasieelevers drogvanor och den första av dessa genomfördes 2004. Även 2007 fick CAN medel av Socialdepartementet för att göra en undersökning i gymnasiet. De tre senaste gymnasieundersökningarna, 2008, 2009 och 2010 har finansierats av Statens folkhälsoinstitut.

Undersökningarnas syfte är i första hand att belysa utvecklingen av drogvanorna och att studera skillnader mellan olika åldersgrupper. Studierna är, liksom alla andra frågeundersökningar, behäftade med olika typer av metodproblem som gör det svårt att tolka enskilda siffror vid enstaka mättillfällen. Dessa problem diskuteras i ett senare avsnitt.

Undersökningen och rapporten

Urval

Fram till och med 1994 levererades ett urval av klasser från Statistiska Centralbyrån (SCB), men detta är inte längre möjligt då SCB numera endast registrerar skolor och elevantal. Därför görs ett urval av skolor utifrån antalet elever i skolorna. Mellan 1995 och 2000 ombads skolorna att låta den klass, vars huvudlärares efternamn kom först i alfabetet, att besvara enkäten. Sedan år 2000 skickar CAN ut en förfrågan till de skolor som ingår i urvalet, där de ombeds att rapportera klassbeteckningarna för samtliga klasser i berörd årskurs och hur många elever det finns i respektive klass. Utifrån dessa uppgifter drar CAN slumpmässigt den klass som ska delta med en sannolikhet som är proportionell mot klassens storlek. Sedan 2000 sker urvalet således i två steg.

Urvalskriterierna för årskurs 9 ändrades inför 2001 års undersökning. Detta för att det ska vara möjligt att tillmötesgå önskemål om regionalt uppdelade data. Urvalet stratifieras i sex olika områden och utgörs, precis som tidigare, av 300 skolor. Fördelningen och utformningen av de sex regionerna kan ses i uppställningen nedan och ser identisk ut för gymnasiets år 2.

De regionvisa urvalen är emellertid för små för att möjliggöra årsvisa redovisningar på regional nivå. Istället används så kallade glidande treårsmedelvärden, vilket innebär att data alltid är medelvärdet för de tre senaste undersökningarna.

Stratum	Län	Antal skolor Gy 2	Antal skolor Åk 9
1	Stockholm	60	60
2	Västra Götaland	50	50
3	Skåne	45	45
4	Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland, Blekinge, Halland	50	50
5	Uppsala, Södermanland, Östergötland, Värmland, Örebro, Västmanland, Dalarna, Gävleborg	50	50
6	Västernorrland, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten	45	45

Genomförande

I stort sett samtliga undersökningar har genomförts under perioden mars–april respektive år. Innan enkätformulären sändes ut kontaktades de skolor som blivit utvalda. Formulären distribuerades genom rektorernas försorg till berörda lärare i de utvalda klasserna. Eleverna besvarade enkäten i klassrummen, varefter varje elev själv stoppade formuläret i ett kuvert och klistrade igen det.

För att säkra elevernas anonymitet ombads de att inte sätta ut sina namn på formulären. De informerades också om att deras svar endast skulle redovisas på riks- och regionnivå.

Årets enkät skulle besvaras i vecka 11 eller 12, det vill säga 15–26 mars 2010. De som inte hade möjlighet till detta fick använda vecka 10 eller 13. Därefter avslutades datainsamlingen.

Bortfall

Ett problem i samband med frågeundersökningar utgörs av bortfallet, det vill säga de personer som skulle ha besvarat formuläret men som av olika skäl inte deltog i undersökningen. I den här typen av skolundersökningar finns två typer av sådana bortfall. Den ena typen utgörs av eleverna i de klasser som av olika skäl inte deltog i undersökningen och den andra typen utgörs av de elever som var frånvarande i samband med datainsamlingen.

Bortfallet på klassnivå redovisas i tabell A nedan. Oftast berodde bortfallet på att klassen inte kunde genomföra enkäten under den anvisade tidsperioden på grund av praktik eller liknande. I vissa fall var orsaken att formulären kommit bort eller att skolan glömt eller inte velat medverka. Bortfallet av hela klasser har ökat något sedan början av 1990-talet, varför antalet elever i undersökningen minskat. Detta problem kan troligen, helt eller delvis, härledas till att skolor belastas med allt fler undersökningar, vilket naturligtvis påverkar både viljan och möjligheten att delta. I årets undersökning var klassbortfallet störst bland klasserna i gymnasiet år 2. Bortfallet på klassnivå i gymnasiet år 2 har sannolikt större betydelse för resultaten än vad klassbortfallet har för resultaten i årskurs 9. Detta eftersom sammansättningen av elever i gymnasieklasserna i högre grad sker utifrån elevernas intressen och egenskaper. I grundskolan kan elevsammansättningen antas vara mer slumpmässig.

Tabell A. Antal klasser i urvalet och antalet klasser som ej deltagit samt bortfallet på klassnivå i procent. Årskurs 9 och gymnasiets år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiets år 2
Antal klasser i urvalet	300	300
Antal klasser som ej deltagit	50	71
Bortfall på klassnivå	17%	24%

Tabell B. Andel frånvarande elever fördelat på bortfallsorsak samt antalet bortplockade formulär fördelat på orsak. Årskurs 9 och gymnasiets år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiets år 2
Sjuk	7	7
Beviljad ledighet	2	2
Annan skolaktivitet	3	1
Olovlig frånvaro	2	5
Annan frånvaro	1	2
Vägrat delta	0	0
Andel frånvarande elever (totalt)	16	17

Tabell C. Antal bortplockade formulär. Årskurs 9 och gymnasiets år 2.

	Årskurs 9	Gymnasiets år 2
Antal bortplockade formulär		
Oseriösa svar	54	22
Överdriven konsumtion	93	43

I samband med undersökningen har uppgifter tagits in om skälen till frånvaron, i tabell B redovisas dessa orsaker till bortfallet på individnivå. Både i årskurs 9 och i gymnasiets år 2 var sjukdom den vanligaste orsaken till frånvaro vid undersökningstillfället. Bortfallet på grund av sjukdom eller annan frånvaro uppgick 2010 till 16 procent i årskurs 9 och 17 procent i gymnasiets år 2 (se även avsnittet Bortfallsfel). För att upptäcka oseriöst ifyllda enkäter har alla formulär granskats innan databearbetningen. Det görs även en kontroll av orimligt hög rapporterad alkoholkonsumtion (se avsnittet Mätfel) i samband med databearbetningen. I tabell C redovisas antalet formulär som sorterats bort eftersom de bedömts vara skämtsamt eller överdrivet ifyllda.

Tabellen visar att överdriven konsumtion var den vanligaste orsaken till att ett formulär plockades bort, detta gäller både årskurs 9 och gymnasiet år 2. Oseriösa eller överdrivna svar var betydligt vanligare i årskurs 9 jämfört med i år 2 på gymnasiet.

Antalet bearbetade formulär i undersökningarna 1971–2010 framgår av tabell 1 i tabellbilagan. Under åren 1978–1981 var undersökningsmaterialen betydligt större beroende på att bearbetningar skulle göras också på länsnivå.

Frågeformuläret

I den första undersökningsomgången (1971–1982) användes ett undersökningsformulär som omfattande ca 60 frågor. I samtliga studier ingick en grundstomme av frågor. Dessa gällde i första hand beskrivningar av alkohol-, narkotika-, tobaks- och sniftningsvanorna. Utöver dessa förekom det frågor som endast ställdes i enstaka eller ett fåtal studier.

När Statistiska Centralbyrån 1983 övertog ansvaret för undersökningarnas praktiska genomförande gjordes en relativt omfattande förändring av formuläret. Frågorna kring konsumtionsvanorna knöts till vissa tidsperioder, vanligen senaste veckan eller vårterminen. Tidigare hade frågorna varit av typen ”Ungefär hur ofta brukar Du...?” och ”Ungefär hur mycket... brukar Du...vid varje tillfälle?”

Den förändring som gjordes 1983 medförde, som nämnts ovan, att det för en stor del av frågorna inte gick att göra jämförelser med tidigare studier. 1983 års undersökning genomfördes därför på två olika urval i årskurs 9. Det ena besvarade de nya frågorna och det andra de ursprungliga. Sistnämnda studie har benämnts ”länkundersökningen” och redovisas separat i rapporten från 1983 års undersökning. Där redovisas emellertid inga slutsatser om hur länkundersökningen ”binder samman” de båda frågetyperna.

Den nya typen av frågor användes 1983–1985. När CAN 1986 övertog ansvaret för undersökningarna gjordes en genomgång av frågorna. För att inte tappa jämförelsemöjligheterna med undersökningarna före 1983 togs en stor del av de ursprungliga frågorna åter med, samtidigt som många av de nykonstruerade behölls.

Vissa förändringar i formuläret sker från år till år och en del frågor läggs till eller tas bort. I de fall dessa förändringar har en praktisk betydelse kommenteras detta i texten och i noter till berörda tabeller.

För att kunna möta önskemål om fler bakgrundsvariabler gjordes en omfattande omarbetning av formuläret i samband med 2006 års undersökning. För att inte bryta tidsserier användes två formulär. Varannan elev i varje klass

fick besvara det gamla formuläret och varannan det nya. Tyvärr visade det sig att den nya designen av alkoholkonsumtionsfrågorna fick ett alltför stort bortfall. Resultaten från det omarbetade formuläret redovisas dock som en bilaga i Skolelevers drogvanor 2006. I och med förändringarna 2006 återgick man till öppna svarsalternativ i frågorna rörande debutålder.

I 2010 års enkät lades svarsalternativet ”Ja, men bara på fest” till i snusfrågan, dock var det ytterst få som uppgav detta varför jämförbarheten tillbaka i tid inte antas ha påverkats. I årets undersökning infördes en fråga om huruvida de som röker eller snusar vill sluta med detta (se frågeformuläret sist i rapporten).

Praktiska uppgifter om rapporten

Målsättningen med föreliggande rapport är i första hand att redovisa resultat från undersökningen 2010. Detta blir emellertid mer intressant om uppgifterna sätts i relation till motsvarande data i tidigare undersökningar.

För variabler som vissa år varit föremål för förändringar i frågekonstruktionen redovisas dubbla värden, vilket gör det möjligt att utläsa hur stor del av förändringen som beror på metodförändringen.

I tabellerna återges data avrundade till hela procenttal. Dessutom används följande beteckningar:

- .. Uppgift saknas eller är för osäker för att återges.
- Uppgift kan inte förekomma (p g a att årskursen ej ingått i undersökningen eller frågan ej ställts).
- Ingen frekvens (d v s ingen elev har angett svarsalternativet).
- 0 Procenttal avrundat till 0 (d v s svarsalternativet har angetts av minst en elev men av mindre än 0,5 procent i respektive grupp).

Materialet presenteras genomgående uppdelat på kön och årskurs. I flertalet tabeller redovisas procenttal beräknade på totalmaterialet, d v s samtliga elever i respektive grupp. I dessa fall redovisas inga bastal för procentberäkningarna. Antalet elever framgår dock av tabell 1. I de fall procentberäkningarna endast avser en begränsad del av eleverna redovisas bastalen i tabellen.

Redovisningen i tabellerna avser samtliga som skulle ha besvarat respektive fråga. Detta innebär att andelen som hoppat över frågan framgår av tabellen som ”ej svar”. Redovisningen av andelen ”ej svar” gäller emellertid inte för åren 1983–1985, vilket bör beaktas vid tolkningen av svaren. I flertalet fall är det emellertid så få som inte besvarat en fråga att olikheter i redovisningen saknar praktisk betydelse.

Definitioner av vissa begrepp

I resultattabellerna återfinns några benämningar som behöver definieras och förklaras. Dessa är "alkoholkonsument", "konsumtionsindex", "intensivkonsumtion", "röker", "snusar", "problemkategorier" och "skoltrivsel".

Alkoholkonsument

Mellan 1971 och 2006 var det tillräckligt att eleven någon gång om året eller mer sällan druckit alkohol för att klassificeras som alkoholkonsument. Alla personer som svarat på frågan om frekvensen och kvantiteten för de drycker som ingått i undersökningen har fått ett värde på konsumtionsindex, vilket är ett sammanfattande mått på den totala årliga alkoholkonsumtionen (se nedan). De personer som druckit någon alkoholdryck tillhör endera kategorierna 1–6 på konsumtionsindex och har därmed betraktats som alkoholkonsumenter. Den redovisade definitionen måste betraktas som relativt vid. Från och med årets undersökning ändras definitionen av alkoholkonsumenter till att omfatta de som har svarat "ja" på frågan "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?". Frågan ställdes första gången 2006 och den gamla definitionen kan alltså jämföras med den nya från och med detta år, vilket görs genom att dubbla värden redovisas i tabell 2 och 3. Fördelen med den nya definitionen är att klassificeringen av alkoholkonsumenter baseras på en fråga istället för flera separata frågor för respektive dryck. När man som tidigare definierade alkoholkonsumenter utifrån fler frågor blev bortfallet större, något som sannolikt kom av att de som inte drack alkohol ej besvarade samtliga konsumtionsfrågor.

I detta sammanhang kan det vara på sin plats att påpeka att definitionen av alkoholkonsumenter kan skilja sig mellan olika undersökningar, vilket bör beaktas vid diskussioner kring resultaten.

Under åren 1984–1985 beräknades inte konsumtionsindex i årskurs 6 och 9. I stället ställdes en fråga om hur ofta eleverna brukade dricka starköl, vin eller sprit. De som på denna fråga hade markerat alternativet "Dricker aldrig systemvaror" betraktades som icke-konsumenter av alkohol. Eftersom dessa andelar skiljer sig betydligt från dem som definieras som icke-konsumenter genom konsumtionsindex är en direkt jämförelse inte meningsfull.

Total årlig alkoholkonsumtion (konsumtionsindex)

För att få en sammanfattande beskrivning av konsumtionens storlek har ett mått på årskonsumtionen beräknats. Detta mått benämns konsumtionsindex och har konstruerats utifrån respektive elevs uppgifter om den ungefärliga kvantiteten per dryckestillfälle för varje enskild alkoholdryck (folköl, starköl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit). Dessa kvantiteter har multiplicerats med

respektive dryckesfrekvens och sedan omräknats till ren alkohol (alkohol 100%). De på detta sätt erhållna produkterna har sedan summerats till ett mått på individens totala alkoholkonsumtion uttryckt i cl ren alkohol per år.

Det bör noteras att konsumtionsindex inte är ett exakt mått på den faktiska konsumtionen. Beräkningarna har endast grundats på uppgifter om den genomsnittliga frekvensen och kvantiteten (med de felmarginaler som dessa variabler har) och tar inte hänsyn till de tillfällen då vederbörande dricker mer, eller mindre, än han/hon brukar göra (se avsnittet Mätfel).

Konsumtionsindex har delats in i sju olika kategorier vars gränser framgår av uppställningen nedan. Dessutom finns en kategori som benämns "ej svar" och innehåller dem som hoppat över någon av de frågor på vilka beräkningarna är gjorda. För att få en uppfattning om storleken av konsumtionen kan nämnas att 150 cl ren alkohol per år ungefär motsvarar 5 burkar starköl eller 30 cl sprit per månad. 500 cl ren alkohol per år motsvarar en konsumtion av ca 16 burkar starköl eller ca 1 liter sprit per månad.

Konsumtionsindex	Skattad årskonsumtion i cl alkohol 100%
0 (icke-konsumenter)	0
1	– 49
2	50 – 149
3	150 – 299
4	300 – 499
5	500 – 999
6	1000 –

Intensivkonsumtion

Upplevelsen av berusning är subjektiv och säger ingenting om de konsumerade mängderna. För att få en uppfattning om hur vanligt det är att eleverna berusar sig genom att dricka relativt stora mängder alkohol vid samma tillfälle (intensivkonsumtion) har följande fråga ställts: "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv 'kvarter') eller en hel flaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"

Det bör observeras att de uppräknade mängderna för respektive alkoholsort i frågan inte är helt likvärdiga i sammanlagd alkoholhalt. Syftet är emellertid att få en uppfattning om hur ofta eleverna dricker stora mängder alkohol, och inte hur ofta en viss mängd 100-procentig alkohol konsumeras.

Röker

För att bli klassificerad som rökare ska man ha besvarat frågan "Röker du?" med något av alternativen "Ja, varje dag", "Ja, nästan varje dag", "Ja, men bara när jag är på fest" eller "Ja, men bara ibland".

Snusar

För att bli klassificerad som snusare ska man ha besvarat frågan "Snusar du?" med något av alternativen "Ja, varje dag", "Ja, nästan varje dag", "Ja, men bara när jag är på fest" eller "Ja, men bara ibland".

Problemkategorier

I tabell 55 och 56 redovisas hur stor andel av eleverna som fått olika typer av problem på grund av sin alkoholkonsumtion.

Individuella problem avser här om personen fått försämrade prestationer i skolan eller på arbetet, och/eller förstört saker eller kläder, och/eller tappat pengar eller andra värdesaker, och/eller råkat ut för olycka eller skadats, och/eller behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning.

Relationsproblem avser om personen grälat och/eller haft problem med förhållandet till föräldrar, vänner eller lärare.

Sexuella problem avser om personen haft oskyddat sex och/eller önskat sex.

Brottsrelaterade problem avser om personen råkat i bråk med polisen, och/eller bråkat eller slagits, och/eller blivit bestulen eller rånad.

Debutålder

För att få en sammanfattande bild av debutåldern för olika preparat redovisas andelen som var 13 år eller yngre första gången de berusade sig och första gången de testade narkotika. Detta är det mått som är mest lämpligt i dessa åldersgrupper, då allt färre berusningsdebuterat i årskurs 9 och relativt liten andel ännu narkotikadebuterat.

Metodproblem

Alla frågeundersökningar är behäftade med olika typer av metodologiska problem, som måste beaktas vid tolkningen av resultaten. Dessa utgörs bland annat av urvalsfel, bortfallsfel och mätfel. För var och en av dessa finns sedan slumpmässiga och systematiska felkällor. Storleken på de slumpmässiga

variationerna kan beräknas. Detta gäller emellertid inte de systematiska felen, det vill säga de felkällor som bidrar till att det sanna värdet på en parameter avviker på ett icke slumpmässigt sätt från det redovisade värdet. Eller, annorlunda uttryckt, då de svar som redovisas i undersökningsrapporten avviker på ett systematiskt sätt från det verkliga beteendet.

Urvalsfel

Från och med 2001 års undersökning ändrades urvalskriterierna jämfört med tidigare år. I och med att sannolikheten såväl nu som förr för att en skola skall dras är känd, kan uppgifterna viktas för att bli riksrepresentativa. Det finns därför ingen anledning att anta att denna förändring skall påverka jämförbarheten med tidigare studier.

Som tidigare påpekats finns det problem med att urvalsenheten i skolundersökningarna är klasser. Genom urvalsförfarandet som infördes år 2000 tror vi oss till stor del ha löst denna problematik, varför det inte finns någon anledning att tro att några systematiska fel orsakats av själva urvalsdragningen.

Undersökningarna är gjorda som stickprovsundersökningar, vilket innebär att slutsatser om populationen i dess helhet dras med hjälp av uppgifter ur stickprovet. Detta medför emellertid en viss osäkerhet när det gäller att beräkna det "sanna" värdet. Eftersom urvalet är draget slumpmässigt kan dock osäkerheten uppskattas genom att beräkna ett så kallat konfidensintervall. Detta innebär att man med en viss sannolikhet kan uttala sig om att det "sanna" värdet i populationen ligger i ett intervall beräknat med utgångspunkt från det observerade värdet i stickprovet.

Det går alltså att beräkna en storlek på konfidensintervallet som är sann ur statistisk synpunkt. Vi har dock valt att inte redovisa några konfidensintervall eftersom syftet med undersökningarna är att belysa utvecklingstendenserna, d v s förändringarna över tid. Vid en bedömning av utvecklingen finns det skäl att beakta andra faktorer än de rent statistiska, t ex en tidsseries utseende under en längre period.

Den som är intresserad av de statistiska slumpfelens storlek hänvisas till rapporterna från undersökningarna 1983, 1984 och 1985 (utgivna av Skolöverstyrelsen). Det bör därvid observeras att antalet deltagande elever i undersökningen 2010 i årskurs 9 är drygt tre gånger fler än 1983 och 1985. Däremot var 1984 års urval drygt fem gånger så stort som i den senaste studien. Storleken på den statistiska säkerhetsmarginalen påverkas av urvalets storlek, det vill säga, i praktiken blir konfidensintervallet mindre ju större urvalet är. Sålunda är osäkerhetstalet (halva konfidensintervallet) för 1984 "ungefär en fjärdedel av de osäkerhetsfel som anges för 1985" (Skolöverstyrelsen 1986). För flertalet variabler torde osäkerhetstalen 2010 vara något mindre än hälften av motsvarande värden i 1985 års studie.

Bortfallsfel

I skolundersökningarna finns, som tidigare nämnts, två typer av bortfall. Det ena utgörs av de fall då hela klasser av olika skäl inte ingick i undersökningen och det andra av att enskilda elever var frånvarande i samband med datainsamlingen. Att en elev, som är närvarande vid undersökningstillfället, vägrar att medverka är mycket ovanligt.

Under hela undersökningsperioden har det bortfall som orsakas av enstaka elevers frånvaro varit av ungefär samma storleksordning i årskurs 9, nämligen ca 14 procent. Denna typ av bortfall har dock ökat något under de senaste åren och uppgick år 2010 som sagt till 16 procent, bland gymnasieeleverna var bortfallet 17 procent (för en närmare beskrivning av bortfallet i årets undersökning, se avsnittet "Bortfall").

I anslutning till 1979 års studie gjordes en uppföljning av bortfallet. I denna fick de elever som var frånvarande vid undersökningstillfället besvara ett formulär när de återvände till skolan. Det visade sig att bortfallet i årskurs 9 hade en större konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än undersökningsmaterialet. De ursprungliga undersökningsresultaten påverkades emellertid inte med mer än enstaka procentenheter om man beaktade de senare erhållna uppgifterna om bortfallet.

I samband med 1993 års enkät gjordes en särskild studie i form av en totalundersökning i årskurs 9 i Stockholm. Även då gjordes en uppföljning av bortfallet. De elever som återvände till skolan, inom en bestämd tidsperiod efter den ordinarie datainsamlingen, fick besvara enkäten hos skolsköterskan. Som väntat redovisade eleverna i bortfallsuppföljningen en större konsumtion av alkohol, narkotika och tobak än de som svarade i den ordinarie datainsamlingen. Inte heller här påverkades undersökningsresultaten med mer än enstaka procentenheter om man beaktade de senare erhållna uppgifterna om bortfallet (Andersson & Hibell 1993).

Mätfel

Ett mätfel är skillnaden mellan ett erhållet och ett sant värde. Mätfel kan grovt sett sägas orsakas av mätinstrumentet, mätmetoden och svarens tillförlitlighet, vilket bland annat avser huruvida eleverna lämnar sanningsenliga svar.

Vid flera studier av den vuxna befolkningen har man funnit en ovilja att redovisa känsliga förhållanden och att respondenterna medvetet eller omedvetet underskattar sin konsumtion av bland annat alkohol. Det kan naturligtvis inte uteslutas att somliga elever i denna studie har rapporterat en för låg konsumtion (underrapportering), men troligare är att motsatsen förekommer, d v s att elever uppger en högre konsumtion jämfört med den verkliga (över-

rapportering). En alltför högt redovisad konsumtion kan vara ett utslag av leklust, att man faktiskt upplever sin konsumtion som större då detta är det önskvärda eller att man vill imponera på sina kamrater.

Trots att formulären besvaras under samma former som vid ett skriftligt prov kan det inte alla gånger undvikas att några har möjlighet att se vad andra svarar. I dylika fall kan somliga finna det frestande att ange en för hög konsumtion. Ytterligare en aspekt kan vara att man skryter med att man dricker mer än man i själva verket gör. Vetskapen om att andra eventuellt har möjlighet att se svaren när formuläret besvaras kan medföra att somliga även i enkätsituationen uppger ett felaktigt konsumtionsbeteende.

Sedan år 2000 används fasta kriterier för att avgöra vilka enkäter som skall tas bort på grund av att eleven uppgett en orimligt hög alkoholkonsumtion. De fasta kriterierna är en operationalisering av de tidigare kriterierna för orimligt hög alkoholkonsumtion. Tidigare år skedde denna bedömning i två steg. Med hjälp av ett antal kriterier identifierades tveksamma enkäter, vilka därefter genomgick en subjektiv bedömning av huruvida de skulle tas bort eller inte. Förändringen till att använda fasta kriterier gjordes för att filtreringen av respondenternas svar skulle kunna ske på samma sätt från år till år.

De enskilda blanketterna granskas även manuellt för att upptäcka de fall då hela enkäten är oseriöst ifylld, t ex att varje ruta kryssats i, att det klottrats över hela sidorna eller att eleven skrivit att allt bara var ljug.

Det kan inte uteslutas att övergången till fasta kriterier för bortsortering kan ha minskat jämförbarheten något med tidigare år. Tidigare år har ca 70–80 respondenter exkluderats i årskurs 9. Då det i samband med undersökningen år 2000 gjordes ett försök att bedöma svaren på liknande sätt som tidigare år upptäcktes 92 enkäter medan det datoriserade sättet utsorterade 120 enkäter. Det nya sättet att bedöma svaren kan således bidra till att något fler respondenter exkluderas. Sett i perspektivet av ca 5 000 medverkande elever är emellertid skillnaden obetydlig.

Slutsatser

De representativitets- och tillförlitlighetsproblem som behandlats bör alltid beaktas såväl vid jämförelse av grupper av individer som vid jämförelser över tid. Det torde emellertid vara rimligt att anta att bortfallets inverkan på möjligheterna att göra jämförelser över tid är relativt begränsad. Däremot är det mer osäkert när det gäller tillförlitligheten.

Det kan inte uteslutas att benägenheten att lämna sanna svar, förutom av vad som framförts ovan, även påverkas av förändringar i det alkohol- och narkotikapolitiska klimatet i samhället. Under de senaste åren finns det indikationer på att attityderna till droger bland ungdomar inte är lika restriktiva som

tidigare. Om så är fallet är det inte uteslutet att det för somliga kan ha bidragit till att uppge högre konsumtion än vad man annars skulle ha gjort. Å andra sidan är det troligt att ett mindre restriktivt drogpolitiskt klimat faktiskt medför att fler prövar droger. Det förefaller emellertid mindre sannolikt att de trender som redovisas i denna rapport på ett avgörande sätt skulle ha påverkats av en eventuellt förändrad benägenhet att redovisa de verkliga drogvanorna.

Diskussionen om sanningshalten i svaren avser i första hand alkohol- och drogvanorna. När det gäller rökning kan det finnas skäl att anta dels att dessa uppgifter är mer tillförlitliga, dels att benägenheten att redovisa den verkliga konsumtionen förändrats mindre över tid, jämfört med övriga studerade preparat. Detta eftersom rökning kan antas vara mindre laddat jämfört med alkohol- och annan drogkonsumtion.

När det gäller omläggningen av metod för att filtrera bort oseriösa svar är det osäkert på vilket sätt detta påverkat resultaten. Risken att jämförbarheten påverkats är störst dels för sammanslagna variabler som t ex totalkonsumtionen, dels för relativt lågfrekventa variabler, som t ex att ha använt narkotika. När det gäller sammanslagna variabler där svaren från flera frågor kombineras kan en felkälla, som på var och en av de ingående variablerna har begränsat inflytande, bli mer betydelsefull på grund av adderingseffekten. Lågfrekventa variabler, däremot, är känsliga eftersom det krävs få felaktiga observationer för att påverka resultatet. Däremot är det inte troligt att förändringen i någon större utsträckning påverkat jämförbarheten med tidigare år när det t ex gäller de enskilda frågorna rörande ett så vanligt beteende som alkoholkonsumtion.

Resultat

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt om alkoholvanorna. Därefter beskrivs i tur och ordning tobaks-, narkotika- och sniffningsvanorna. En redogörelse för bruket av sömnmedel, lugnande medel och läkemedel tillsammans med alkohol följs av ett avsnitt som belyser elevernas erfarenhet av dopningsmedel. Vidare redogörs också för riskuppfattningar vid olika beteenden, ANT-undervisningens omfattning, elevernas sociala situation i skolan och sambandet mellan konsumtionen av olika droger och vissa bakgrundsvariabler.

Alkohol

I följande kapitel redovisas elevernas alkoholvanor ur flera olika perspektiv. Avsnittet inleds med en redovisning av andelen konsumenter och ickekonsumenter av alkohol, andelen elever som någon gång under vårterminen/året respektive under den senaste månaden/veckan druckit alkohol. Därefter redovisas den genomsnittliga årskonsumtionen av alkohol och vardera alkoholsorts andel av årskonsumtionen. I avsnittet presenteras också andelen elever som under de senaste 12 månaderna druckit hembränd sprit och smugelsprit. Det presenteras även ett avsnitt om berusningsbenägenheten hos eleverna samt ett avsnitt om tillgänglighet och anskaffningssätt. Kapitlet innehåller även information om föräldrarnas bjudvanor och samband mellan alkoholkonsumtion och andra variabler. Slutligen presenteras data över regionala skillnader vad gäller alkoholkonsumtion.

Alkoholkonsumenter

Mellan 1971 och 2006 klassificerades de elever som ”en gång om året eller mer sällan” dricker antingen ett glas öl (gäller ej lättöl), cider eller alkoholisk, 2 cl vin eller 2 cl sprit som alkoholkonsumenter.

Från och med årets undersökning sker en övergång av klassificeringen av alkoholkonsumenter till att istället omfatta de som har svart ”ja” på frågan ”Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?”. Frågan ställdes första gången 2006 och övergången till den nya definitionen markeras med två värden för 2006 i diagram 1. I avsnit-

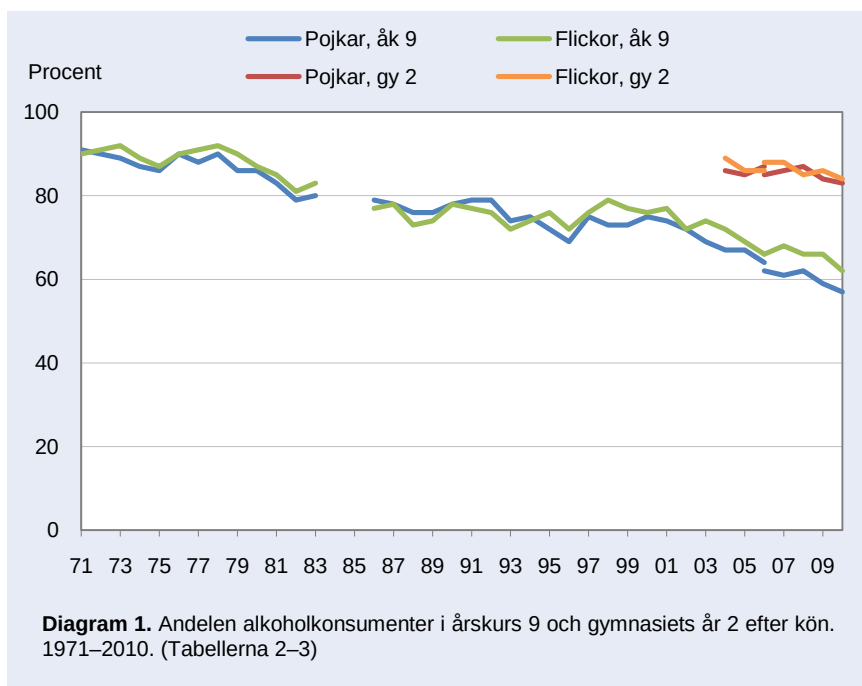
tet "Definitioner av vissa begrepp" beskrivs och diskuteras definitionerna av begreppet närmare.

Som framgår av diagram 1 och tabell 2 var det fler niondeklassare under 1970-talet som var alkoholkonsumenter än under senare år. I stora drag har andelen alkoholkonsumenter minskat kontinuerligt sedan dess.

Mellan 80-talets mitt och 90-talets slut var minskningen mindre påtaglig, men sedan 2000 har trenden bland niondeklassarna varit tydligt nedåtgående. I den senaste undersökningen sjönk andelen alkoholkonsumenter bland både pojkar och flickor i årskurs 9 och ligger idag på 57 respektive 62 procent.

Även bland eleverna i gymnasiets år 2 har andelen alkoholkonsumenter minskat sedan mätningarna startade 2004. I 2010 års undersökning klassificerades 83 procent av pojkarna och 84 procent av flickorna som alkoholkonsumenter till skillnad från startåret 2004, då 86 procent av pojkarna och 89 procent av flickorna klassificerades som alkoholkonsumenter (diagram 1 och tabell 3).

Andelen icke-konsumenter har förändrats på ett analogt sätt i båda åldersgrupperna. I årets undersökning var det ungefär 40 procent av niondeklassarna och en knapp femtedel av gymnasieeleverna som inte drack alkohol.



För att det ska gå att följa hur övergången till den nya definitionen påverkar resultaten redovisas dubbla värden från och med 2006 i tabell 2 och 3. Som synes är skillnaderna mellan de båda värdena mycket små när det gäller andelen alkoholkonsumenter. Tabellen visar också att det interna bortfallet blir lägre med den nya definitionen och att andelen icke-konsumenter blir något högre med det nya sättet att klassificera alkoholkonsumenter. Som tidigare påpekats beror detta sannolikt på att med den äldre definitionen av alkoholkonsument genererades ett större bortfall eftersom de som inte drack alkohol sannolik ej besvarade konsumtionsfrågorna för samtliga drycker.

Druckit alkohol under vårterminen/året eller senaste veckan/månaden

Mellan åren 1983 och 2006 fick eleverna i årskurs 9 besvara frågan: "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, vin eller sprit?" År 1998 lades alkoholäsk och stark cider till som alternativ. I tabell 4 kan man se att fram till början av 2000-talet hade omkring en tredjedel av eleverna inte druckit alls under vårterminen. Därefter ökade emellertid andelen. Bland gymnasieeleverna uppgav ungefär en av sex att han/hon inte druckit någon alkohol under vårterminen mellan åren 2004–2006 (tabell 5).

År 2006 ändrades frågan till "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit?" Det var naturligtvis fler elever som uppgav att de druckit alkohol under de senaste 12 månaderna än under vårterminen, men i båda åldersgrupperna var skillnaden förvånansvärt liten (tabell 6 och 7).

Under perioden 1983–2006 tillfrågades eleverna i årskurs 9 dessutom om de druckit alkohol under den närmast föregående veckan. Sedan 1997 års enkät ingår även alkoholäsk och stark cider i frågan. Inkluderingen av alkoholäsk och stark cider bidrog till att 1997 års värden blev högre än året innan (tabell 8). År 2000 noterades de högsta andelarna (40 respektive 33%) men under de senaste åren har andelen elever som druckit den senaste veckan minskat och 2006 var det 24 procent av pojkarna och 23 av flickorna som gjort detta. Till gymnasieeleverna ställdes frågan mellan åren 2004 och 2006. Under denna period svarade knappt hälften av pojkarna och omkring 45 procent av flickorna att de hade druckit alkohol de senaste sju dagarna (tabell 9).

I samband med förändringarna av enkäten 2006 ändrades frågan om den aktuella konsumtionen från att gälla de senaste sju dagarna till de senaste 30 dagarna. I tabell 10 kan man se att det var omkring 40 procent av eleverna som druckit någon alkoholdryck de senaste 30 dagarna 2010 och att andelen legat relativt stabilt på den nivån sedan frågan infördes. Även bland eleverna i år 2 på gymnasiet har andelen som druckit alkohol de senaste 30 dagarna legat stabil (runt 60%) under mätperioden (tabell 11).

Total årlig alkoholkonsumtion

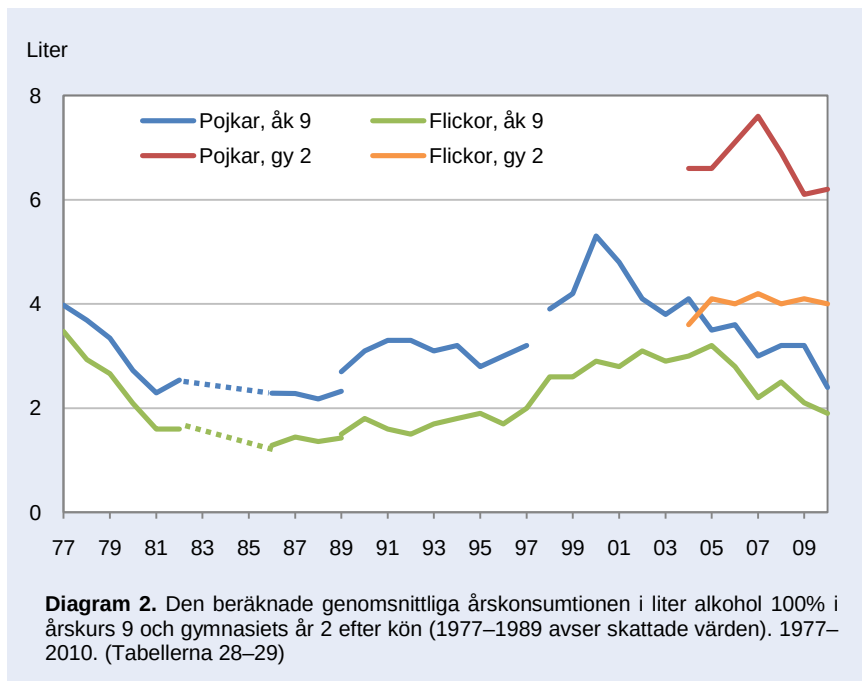
Beräkningarna av den totala årliga alkoholkonsumtionen bland niondeklassarna omfattar undersökningarna från och med 1976. Uppgifter från åren 1983–1985 saknas eftersom genomsnittskonsumtionen inte beräknades dessa år. Från och med 1998 ingår konsumtion av blanddrycker i beräkningarna.

Diagram 2 visar medelvärdet av den uppgivna årskonsumtionen mätt i liter alkohol (100%) fördelat på pojkar och flickor. Bland niondeklassarna är beräkningen för åren 1977 till 1989 (uppgifter saknas för åren 1983–85) gjord med utgångspunkt från klassmitten av den skattade årskonsumtionen för varje indexvärde. Från och med 1989 finns emellertid möjligheter att beräkna medelvärdet direkt från varje respondents svar på alkoholfrågorna (tabell 28). Dessa medelvärden ligger något högre än de skattade för pojkarna medan flickornas värden i stort sett sammanfaller 1989. Förklaringen till detta är att indexvärdet 6 är en öppen klass och klassmitten har getts ett ungefärligt värde. Därför redovisas två värden för 1989 i diagram 2, ett skattat medelvärde och ett baserat på elevernas individuella svar.

Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen bland elever i årskurs 9 sjönk mellan 1977 och 1981 från ca 4 liter ren alkohol till ca 2,3 liter bland pojkarna och från ca 3,5 till 1,6 liter bland flickorna. I båda fallen en nästan 50-procentig minskning (redovisas ej i tabell). Det kan i detta sammanhang nämnas att under samma period minskade också alkoholförsäljningen i Sverige från 7,3 liter (alkohol 100%) till 6,3 liter per invånare 15 år och äldre, dvs en minskning med 14 procent (CAN 2009). Därefter verkar niondeklassarnas genomsnittliga årskonsumtion ha varit i stort sett oförändrad under 1980-talet (data saknas för åren 1983–85).

Mellan åren 1989 och 1997 låg pojkarnas årskonsumtion kring 3,2 liter till och med 1997 års undersökning (tabell 28). Åren därefter skedde en ökning med ett markant språng år 2000 för att sedan minska fram till 2007 års undersökning då konsumtionen uppgick till 3 liter. I 2010 års undersökning sjönk konsumtionen ytterligare och ligger idag på 2,4 liter, vilket är den lägsta nivån sedan 1989.

Bland flickorna i årskurs 9 ökade årskonsumtionen från 1980-talets slut till 2005. Framförallt var det en markant ökning under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet då den genomsnittliga konsumtionen ökade från 1,7 liter 1996 till 3,1 liter 2002. Därefter var värdena relativt oförändrade fram till 2005 varefter de sjönk i tre år, för att sedan öka i undersökningen 2008 och därefter sjunka igen i de två senaste årens undersökningar. Den nuvarande konsumtionsnivån bland flickor i årskurs 9 är 1,9 liter vilket är den lägsta sedan 1996.



Som väntat låg den genomsnittliga totala årskonsumtionen 100 procentig alkohol högre bland eleverna i gymnasiet år 2 jämfört med i årskurs 9. När mätningarna började 2004 beräknades flickorna i gymnasiet ha en årskonsumtion på 3,6 liter. Gymnasieflickornas årskonsumtion steg något mellan 2004 och 2005 men har sedan dess legat stabilt och i årets undersökning beräknades den till fyra liter. Gymnasiepojkarnas beräknade årskonsumtion ökade mellan 2004 och 2007, därefter minskade den fram till 2009. I årets undersökning låg gymnasiepojkarnas konsumtion på 6,2 liter (diagram 2 och tabell 29).

Konsumtion av olika drycker

Diagram 3 och tabell 28a visar den beräknade årskonsumtionen mätt i deciliter ren alkohol (100%) uppdelat på respektive drycker, d v s folköl, starköl, vin, sprit och blanddrycker (1989–2010) bland pojkar i årskurs 9. Av pojkarnas konsumtion svarade folköl och sprit för ungefär lika stor andel under perioden 1989 till 1994. Därefter minskade spritkonsumtionen något men har sedan 1997 utgjort mellan 25 och 30 procent av den totala konsumtionen. Folkölen som var den vanligaste drycken bland pojkar i årskurs nio mellan åren 1995 till 1998 har sedan dess minskat kraftigt och sedan legat stabilt sedan 2005 och utgör idag 15 procent av den totala konsumtionen.

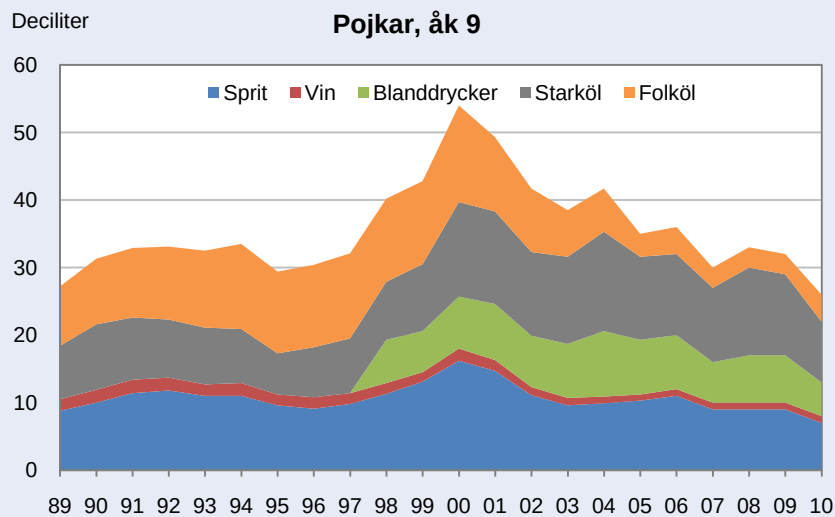


Diagram 3. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkohol-dryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland **pojkar**. 1989–2010. (Tabell 28a)

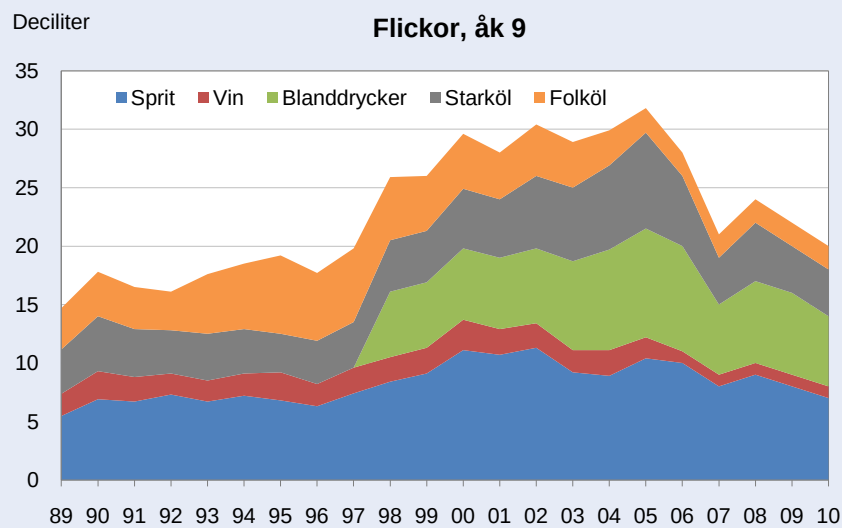
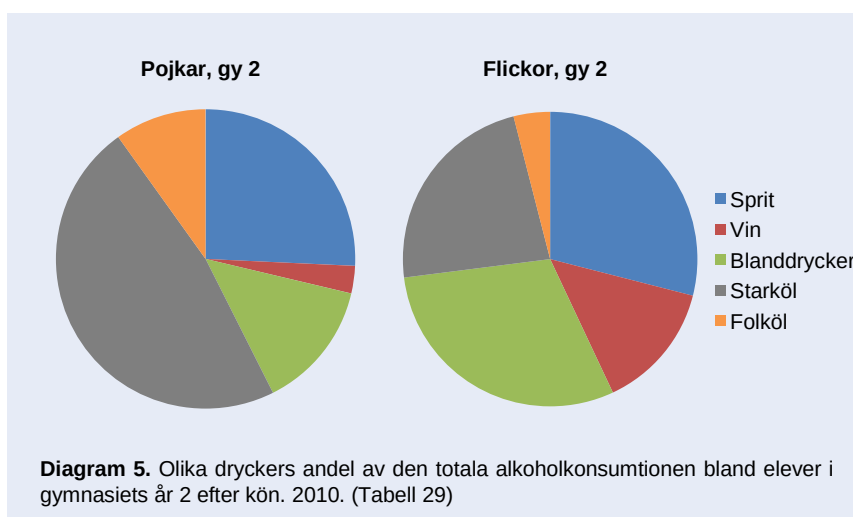


Diagram 4. Den beräknade genomsnittliga årskonsumtionen av respektive alkohol-dryck mätt i dl ren alkohol (100%) i årskurs 9 bland **flickor**. 1989–2010. (Tabell 28b)

Sedan 2002 har istället starköl varit den dominerade alkoholdrycken bland pojkarna i årskurs 9. Vinkonsumtionen har under hela mätperioden utgjort den minsta delen av den totala alkoholkonsumtionen och uppgick till en deciliter år 2010, medan blanddryckerna svarade för ungefär en femtedel av konsumtionen.

I diagram 4 och tabell 28b presenteras den beräknade årskonsumtionen mätt i deciliter ren alkohol (100%) bland flickor i årskurs nio uppdelat efter olika drycker. Ett utmärkande drag för flickornas alkoholkonsumtion under hela perioden är spritens dominerande ställning. Blanddryckernas betydelse har dock ökat under senare år och har sedan dessa inkluderades varit den näst mest vanliga alkoholdrycken bland flickorna. I mitten av 1990-talet var folkölet en lika viktig del (ca 35%) som spriten men därefter har folkölskonsumtionen, liksom bland de jämnåriga pojkarna, minskat dramatiskt för att 2010 endast utgöra sju procent av den totala konsumtionen. Även bland flickorna i årskurs nio utgjorde vin den minsta andelen av den totala alkoholkonsumtionen och så har det sett ut under hela mätperioden.

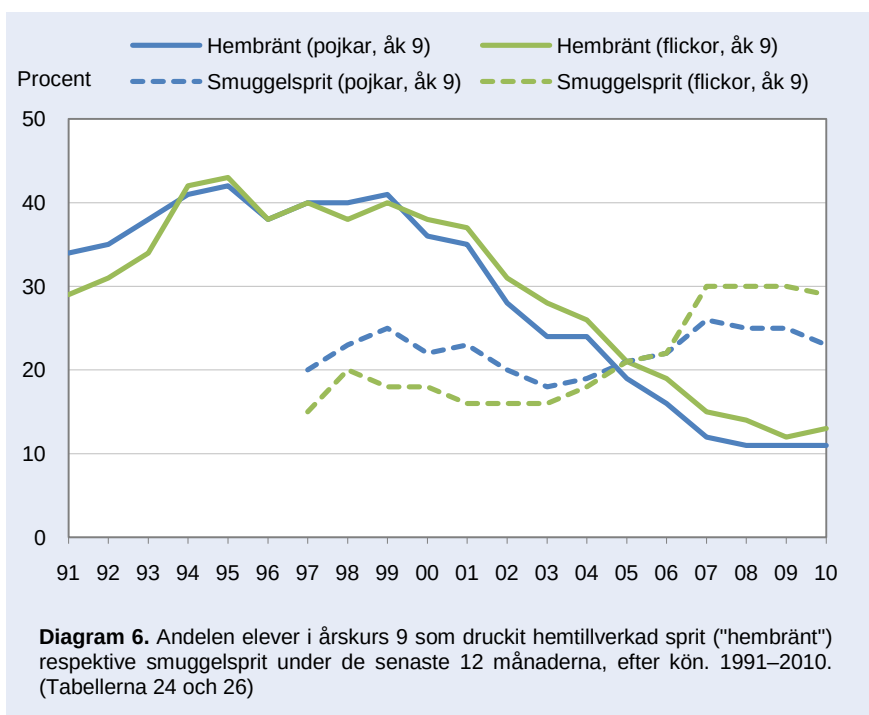
De olika dryckernas andel av den totala alkoholkonsumtionen bland eleverna i gymnasiet år 2 presenteras i diagram 5 och tabell 39. Bland pojkarna utgjorde starkölskonsumtionen störst andel (48%) och näst vanligast var spritkonsumtionen som stod för ungefär en fjärdedel av den totala konsumtionen. Även bland pojkarna i gymnasiet andra år har folkölets andel av den totala konsumtionen dalat och i år utgjorde den tio procent. Vin var den dryck som utgjorde minst andel av konsumtionen bland pojkarna i år 2 på gymnasiet. Bland flickorna var de vanligaste dryckerna sprit och blanddrycker. Starköl utgjorde omkring en fjärdedel av den totala konsumtionen, vilket är ungefär



hälften så vanligt som bland de jämnåriga pojkarna. Folköl utgjorde den minsta andelen av gymnasieflickornas konsumtion. Utmärkande för flickornas konsumtion var att vin stod för 14 procent av den totala alkoholkonsumtionen, detta är betydligt mer än bland både de jämnåriga pojkarna och eleverna i årskurs nio. Detta tyder på att flickors konsumtionsmönster delvis förändras mellan årskurs 9 och gymnasiets år 2.

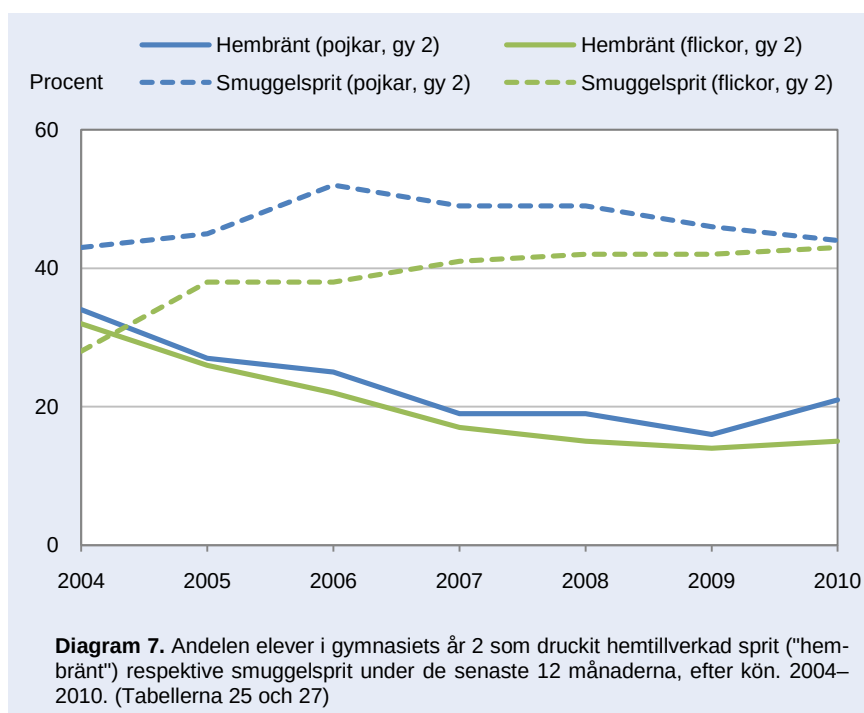
Konsumtion av hemtillverkad sprit och smuggelsprit

Tilltagande diskussioner om att ungdomar berusar sig på hemtillverkad sprit, så kallad hembränt, ledde till att en fråga om sådan konsumtion infördes i 1991 års frågeformulär. Det året svarade ungefär var tredje pojke och flicka i årskurs nio att de druckit hembränt någon gång under de senaste 12 månaderna. Andelen som konsumerat hembränt ökade därefter med några procentenheter varje år fram till och med 1995 då de hittills högsta värdena noterades (ca 43%). Sedan 1999 har andelen minskat kontinuerligt bland både pojkar och flickor och år 2010 var det ca 12 procent som druckit hembränt under de senaste 12 månaderna. När det gäller gymnasieeleverna är mönstret likartat. Andelen som druckit hembränt minskade stadigt fram till 2009. I årets undersökning syns en tydlig uppgång bland pojkar, och en något mindre uppgång bland flickor (diagram 6–7 och tabellerna 22–23).



För att få veta i vilken utsträckning eleverna drack smuggelsprit infördes 1997 en fråga om konsumtion av smuggelsprit under de senaste 12 månaderna. Detta år var det 20 procent av pojkarna och 15 av flickorna i årskurs nio som uppgav att de druckit smuggelsprit (tabell 24). Bland pojkarna ökade andelen därefter till 25 procent år 1999, men sjönk därefter, för att sedan öka igen, och har i de senaste fyra undersökningarna legat runt en fjärdedel. Andelen flickor ökade först till 20 procent 1998, men sjönk därefter för att sedan öka igen. I de senaste fyra undersökningarna har andelen legat stabilt högre bland flickorna jämfört med de jämnåriga pojkarna (29% 2010). När det gäller eleverna i gymnasiet år 2 har andelen pojkar som svarat att de druckit smuggelsprit rört sig mellan 43 och 52 procent. Bland flickorna å andra sidan ökade andelen kraftig mellan 2004 och 2005. Sedan dess har nivån bland gymnasieflickorna närmats sig nivån bland pojkarna, om än i långsammare takt. I 2010 års undersökning uppgav 44 procent av pojkarna och 43 procent av flickorna i gymnasiet andra år att de druckit smuggelsprit (diagram 6–7 samt tabellerna 24–25).

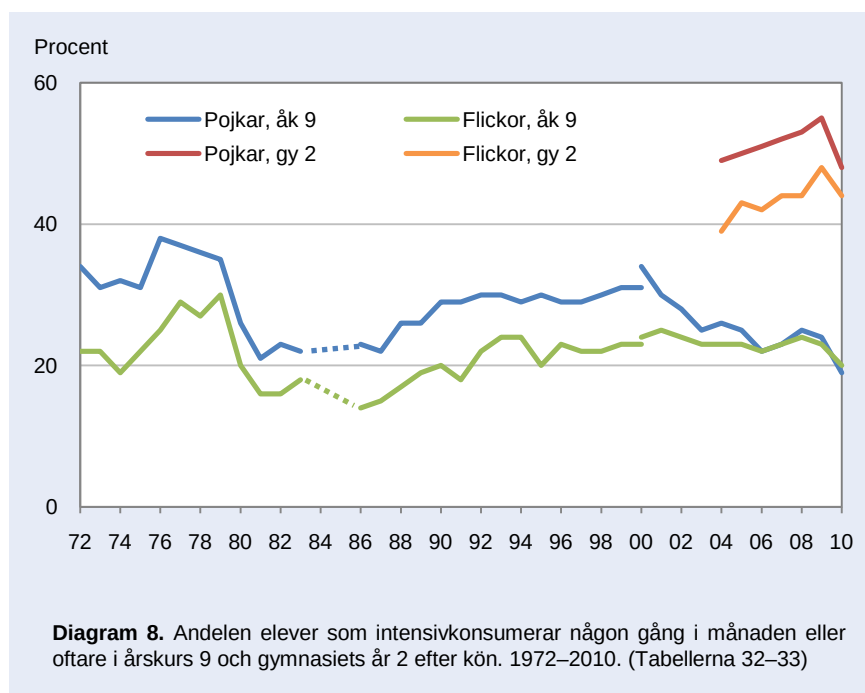
I sammanhanget bör det dock påpekas att det kan vara svårt för eleverna att veta huruvida den illegala spriten de dricker är smugglad eller hembränd. Det kan vara så att om hembränd sprit får en negativ association i ett område, t ex till följd av träspritsförgiftningar, minskar snart andelen som redovisar att de druckit hembränd och i motsvarande grad ökar de som druckit smuggelsprit.



Intensivkonsumtion

För att få en uppfattning om hur pass vanligt det var att eleverna drack relativt stora mängder vid ett och samma tillfälle (intensivkonsumerar) ställdes också frågan: "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?". Frågan har genomgått vissa förändringar genom åren, detta beskrivs utförligt i avsnittet "Definition av vissa begrepp" i inledningskapitlet.

Diagram 8 visar att fram till och med 1979 uppgav ungefär en tredjedel av pojkarna i årskurs 9 att de intensivkonsumerade någon gång i månaden eller oftare (diagram 8 och tabell 32a). Mellan 1981 och 1988 låg dessa andelar på en lägre nivå (ca 23%) för att öka 1991 (till 29%). Under slutet av 1990-talet fortsatte andelen att öka för att nå en pik år 2000. Samma år förändrades frågan som tidigare påpekats, varför linjen bryts det året och två värden markerats. Andelen som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare minskade kraftigt mellan 2000 och 2006 (från 34 till 22%), för att sedan öka något fram till 2009 och sedan minska igen i årets undersökning (19% 2010).



Även bland flickorna i årskurs nio var andelen intensivkonsumenter högre under 1970-talets andra hälft, med en kulmen 1979. Andelen intensivkonsumerande flickor sjönk i början av 1980-talet och låg omkring 15 procent i mitten av decenniet. Mellan 1989 och 1994 ökade andelen bland flickorna från 17 till 24 procent. År 1995 minskade andelen intensivkonsumenter bland flickorna åter, för att sedan öka igen fram till 2000 (23%). Förändringen av mängden sprit i frågan år 2000 ledde till en något större andel även bland flickorna, men inte lika mycket som bland pojkarna. Sedan början av millenniet har andelen bland flickorna minskat något, dock inte i samma utsträckning som bland pojkarna. Detta har lett till att andelen som intensivkonsumerar en gång i månaden eller oftare i de senaste årens undersökningar ligger på samma nivå bland både pojkar och flickor i årskurs nio (diagram 8 och tabell 32).

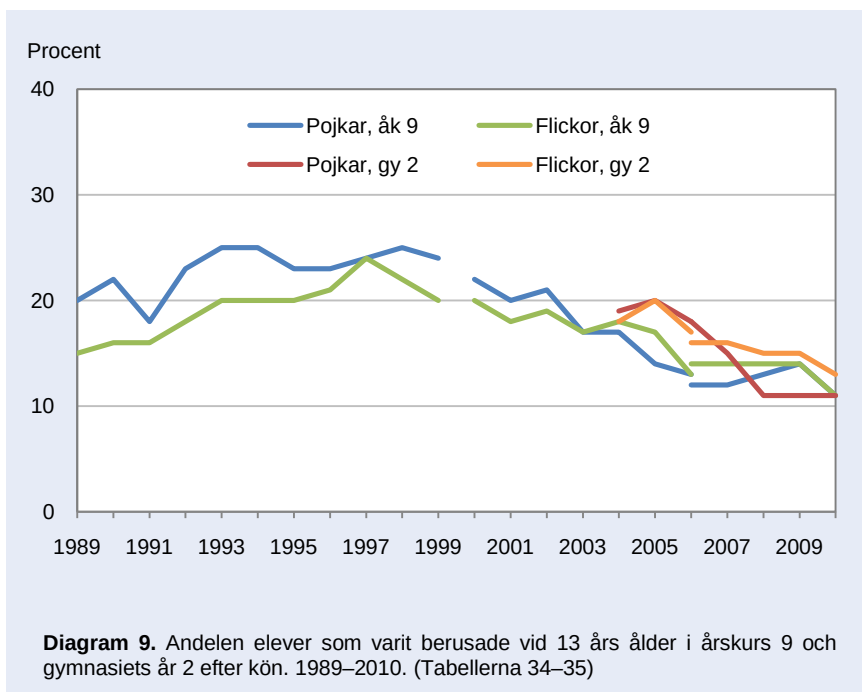
Bland eleverna i årskurs två på gymnasiet har andelen pojkar som intensivkonsumerar någon gång per månad eller oftare, varit högre än andelen bland flickor under hela mätperioden. Andelen intensivkonsumenter har ökat bland både pojkar och flickor i den här åldersgruppen och är betydligt högre än bland niondeklassarna. I årets undersökning syns dock en minskning av andelen intensivkonsumenter, bland både pojkar och flickor. Knappt hälften av pojkarna och 44 procent av flickorna i gymnasiets andra år uppgav att de intensivkonsumerar någon gång i månaden eller oftare (diagram 8 och tabell 33).

Berusningsdebut

I diagram 9 kan man se andelen niondeklassare som var 13 år eller yngre vid den första berusningen mellan åren 1989 och 2010. Frågan hade öppet svarsalternativ mellan 1989 och 1999, därefter hade frågan fasta svarsalternativ i sex år, men 2006 skedde en återgång till öppet svarsalternativ. Linjen är brutet de år det skedde förändringar av frågan, i diagrammet framgår att frågeförändringarna inte har påverkat resultaten i någon större utsträckning.

Det framgår att andelen elever bland niondeklassarna som upplevt sin första berusning när de var 13 år eller yngre ökade fram till slutet av 90-talet för att sedan minska. Fram till 2003 var det vanligare bland pojkar med en tidig berusningsdebut, därefter gick flickorna om pojkarna, men i de senaste två undersökningarna syntes det ingen skillnad mellan pojkar och flickor. Andelen som varit berusade när de var 13 år eller yngre var i år den lägsta (11%) sedan 1989. Detta tyder på att berusningsdebuten inte förskjutits längre ner i åldrarna.

För gymnasieeleverna i år 2 finns motsvarande uppgifter från och med 2004. Även i denna åldersgrupp har andelen elever som var 13 år eller yngre vid den första berusningen minskat. Störst har minskningen varit bland pojkarna,



från 20 procent toppåret 2005 till elva procent i årets undersökning. Andelen flickor har minskat från 16 till 13 procent.

Bland niondeklassarna fanns det ett tydligt samband mellan att ha varit berusad i unga år och att ha en hög konsumtionsnivå. Andelen som var berusade vid 13 års ålder eller yngre var betydligt högre bland dem som konsumerar mycket alkohol. Detta samband syns även bland gymnasieeleverna men är inte alls lika starkt bland de äldre ungdomarna, med stigande ålder tycks betydelsen av berusningsdebuten för konsumtionsnivån minska (tabellerna 53–54).

Problem i samband med alkoholkonsumtion

Eleverna har fått besvara frågan: ”Har du någonsin fått något av följande problem på grund av att du druckit alkohol?” De olika problemtyperna har grupperats som individuella problem, relationsproblem, sexuella problem samt brottsrelaterade problem och redovisas i tabellerna 41–42.

Bland flickorna i både årskurs 9 och gymnasiet andra år svarade störst andel att de hade upplevt relationsproblem i form av att ha grälat i samband med alkoholkonsumtion. Bland pojkarna var det i stället individuella problem i form av att ha förstört saker eller kläder som var vanligast.

I båda åldersgrupperna svarade en större andel bland flickorna att de hade upplevt dessa typer av problem.

I samband med alkoholkonsumtion var sexuella problem vanligare än brottsrelaterade problem bland flickor i båda åldersgrupperna, av de sexuella problemen var oskyddat sex vanligast. Även bland pojkar i gymnasiet var det vanligare med den här typen av sexuella problem, jämfört med hur vanligt det var med brottsrelaterade problem. Bland pojkarna i årskurs 9 var det istället tvärtom – brottsrelaterade problem i form av att ha bråkat eller slagits var vanligare än sexuella problem i form av oskyddat sex.

Det var vanligare att ha råkat ut för olika typer av problem bland eleverna i gymnasiets årskurs två jämfört med bland niondeklassarna. Detta kan till viss del förklaras av att andelen som dricker alkohol är större bland de äldre eleverna och att det har gått längre tid sedan alkoholdebuten, man kan anta att de därmed i större utsträckning har exponerats för situationer där man riskerar att drabbas av alkoholrelaterade problem. I jämförelse med pojkarna var det större andel bland flickorna, i respektive åldersgrupp, som upplevt olika typer av problem, undantaget brottsrelaterade problem.

Anskaffningssätt

Såväl denna undersökning som flera andra har påvisat att många ungdomar dricker alkohol och att det inte är ovanligt att somliga av dem dricker förhållandevis stora kvantiteter. Med beaktande av de åldersrestriktioner som finns i den svenska alkohollagstiftningen skall det inte vara möjligt för dessa ungdomar att själva skaffa alkohol. Enligt lag är det olovligt att överlåta starköl, vin eller sprit till den som inte har fyllt 20 år (18 år för folköl). Däremot är det tillåtet att dricka på restaurang från 18 års ålder. Det är emellertid ett välkänt faktum att det många gånger går att få tag på alkohol även för ungdomar i förhållandevis låg ålder.

I det följande redovisas svaren på frågor som rör anskaffningen av alkoholdrycker. Eleverna har tillfrågats om varifrån de vanligtvis får tag i den alkohol de dricker. År 1995 tillkom en fråga om hur eleverna skaffat den hembrända sprit som de själva uppgett att de druckit. För att få en uppfattning om i vilken utsträckning eleverna känner till hemtillverkning av sprit (hembränning) så infördes en fråga 1997 om eleverna vet någon person som har en hembränningsapparat.

Sett till den typ av alkohol som finns till försäljning på Systembolaget var det vanligast att ungdomarna fick tag på alkoholen genom att de fått eller köpt den av kompisar eller kompisars syskon. Bland niondeklassarna var det näst vanligaste anskaffningssättet att en vuxen (annan än föräldrar) köpte ut alkohol. Bland gymnasieeleverna var det istället vanligare att man fick alkohol av föräldrarna med deras tillåtelse. Att ha fått tag på alkoholen från föräldrarna

utan lov var ovanligt bland gymnasieeleverna och bland pojkarna i årskurs 9 medan det var ungefär lika vanligt som att ha fått alkoholen *med* lov bland flickorna i nian. Bland niondeklassarna har det under hela undersökningsperioden varit små andelar, mellan 0 och 1 procent, som uppgett att de själva köper starköl, vin, blanddrycker eller sprit på Systembolaget. Även bland de något äldre eleverna i gymnasiets årskurs två var det ovanligt att man uppgav att man handlade alkohol själv på Systembolaget. Mellan tre och fem procent svarade att det var så de vanligen fick tag på olika typer av alkohol (tabellerna 43–44).

Det fanns vissa variationer mellan olika typer av drycker, men mönstret är ungefär det samma även om andelarna varierar något, detta kommer sig bland annat av att vissa drycker hade färre konsumenter. Dessa variationer åskådliggörs i tabell 45–48.

Det kan antas att möjligheten att själv köpa folköl (åldersgräns 18 år) är större än att själv köpa starköl, vin eller sprit, trots att eleverna inte uppnått den tillåtna åldern för någotdera. Av niondeklassarna i 2010 års undersökning var det två procent av pojkarna och en av flickorna som svarade att de vanligtvis köper folköl själva. Det är en klar minskning jämfört med tidigare år (1995 var siffrorna 22 respektive 12 procent). Detta kan komma av att handeln förbättrat ålderskontrollen, men antagligen beror minskningen främst på att folköl står för en allt mindre del av den totala alkoholkonsumtionen. Bland gymnasieeleverna, där vissa uppnått 18 års ålder, var det som väntat större andelar som svarade att de köpte folköl själva. Bland flickorna svarade sju procent att de köpte folköl själva, bland pojkarna var motsvarande siffra 15 procent (tabell 45 och 46).

En följdfråga till dem som druckit så kallad hembränt, var ”Hur har du fått tag på den hembrända spriten?” (tabellerna 49–50). Majoriteten av dessa elever hade fått tag i den hembrända spriten från kamrater. Det näst vanligaste anskaffningssättet var att man hade fått tag på den hembrända spriten ”på annat sätt”.

I de två senaste undersökningarna har eleverna i gymnasiets år 2 fått svara på frågan ”Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?”. Ungefär en femtedel av pojkarna och 13 procent av flickorna svarade att de hade blivit serverade alkohol vid flera tillfällen, detta trots rådande lagstiftning (tabell 40).

Föräldrarnas bjudvanor

Sedan 2006 får eleverna svara på om de blir bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. I årets undersökning svarade 37 procent av pojkarna och 44 procent av flickorna i årskurs nio att de blivit bjudna på alkohol. I gymnasiets år 2 var andelen som blivit bjudna av föräldrarna betydligt större, 54 procent

av pojkarna och 62 procent av flickorna svarade att de hade blivit bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. I båda åldersgrupperna finns det alltså en viss skillnad mellan pojkar och flickor, men skillnaden var mindre bland gymnasieeleverna (tabellerna 38 och 39).

Alkoholkonsumtion och konsumtion av andra medel

I diagram 10 och 11 samt i tabell 53–54 redovisas sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Därvid har vissa konsumtionskategorier av konsumtionsindex slagits samman så att fyra kategorier bildats; dels de som inte drack alls (0), och dels kategorierna 1–2, 3–4 respektive 5–6.

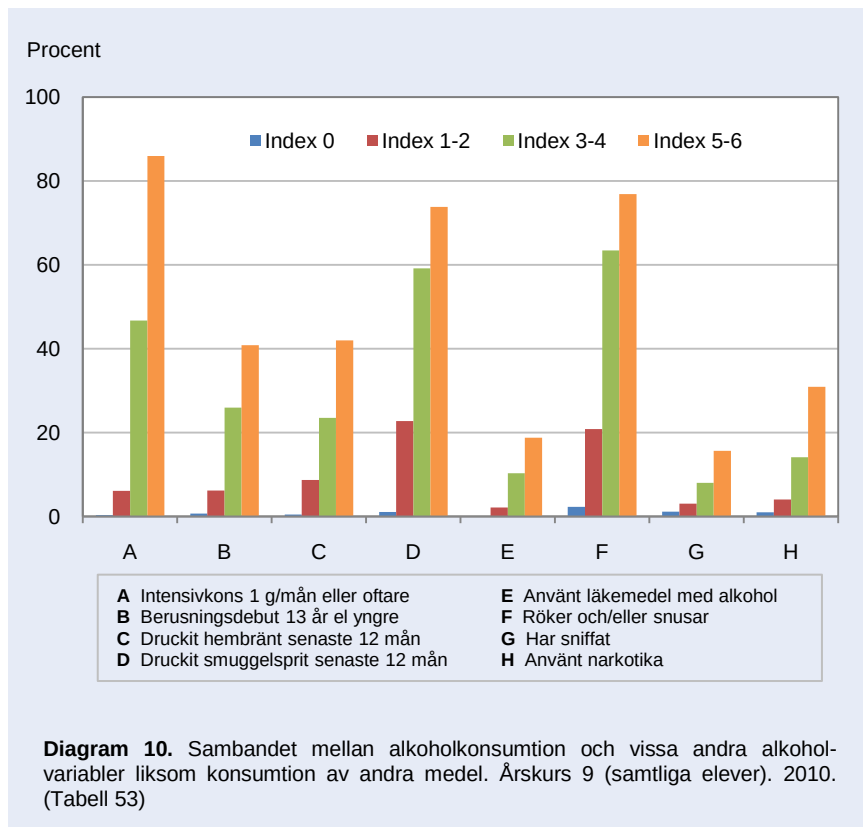
Föga oväntat var det större andel elever i gruppen med högst alkoholkonsumtion än i övriga konsumtionsgrupper som svarade att de intensivkonsumerade någon gång i månaden eller oftare, var berusade före 14 års ålder, hade använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte samt hade druckit hembränt de senaste tolv månaderna.

Bland eleverna i kategori 5–6 rökte och/eller snusade 77 procent av niondeklassarna, bland gymnasieeleverna var motsvarande andel 78 procent. Detta skiljer sig markant från övriga konsumtionsgrupper. De med högst alkoholkonsumtion tenderade också att både ha testat narkotika och sniffat i högre utsträckning än övriga elever. Bland niondeklassarna i den högsta konsumtionsgruppen hade 16 procent sniffat och 31 procent hade använt narkotika. Bland eleverna i gymnasiets årskurs två var motsvarande siffror 10 respektive 36 procent.

Alkoholkonsumtion och vissa andra variabler

På samma sätt som ovan har eleverna delats in i fyra olika grupper utifrån alkoholkonsumtionsindex för att undersöka eventuella samband med vissa andra variabler (tabell 55 och 56).

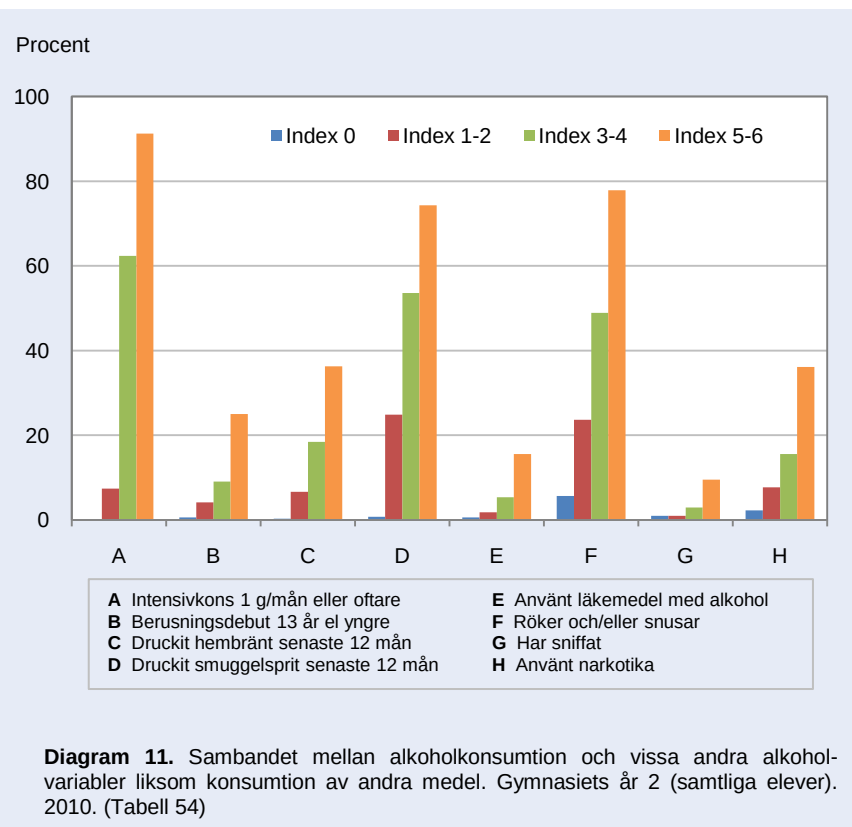
När det gäller olovlig frånvaro fanns en tydlig samvariation mellan hög alkoholkonsumtion och att ha skolkat ett par gånger i månaden eller oftare. Detta gällde både pojkar och flickor i båda åldersgrupperna. Tydligast var mönstret bland flickor i gymnasiets årskurs två, i högkonsumtionskategorin svarade 40 procent att de skolkade ett par gånger i månaden eller oftare, att jämföra med åtta procent bland icke-konsumenterna. Som väntat var det betydligt större andel som råkat ut för olika typer av alkoholrelaterade problem bland de högkonsumerande eleverna. Skillnaderna var också stora mellan de i den högsta konsumtionskategorin och eleverna i den näst högsta kategorin.



Gällande dålig trivsel i skolan var skillnaden mellan eleverna i de olika alkoholkonsumtionskategorierna inte lika tydlig. Andelen som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan var visserligen, i de flesta fall, högre bland eleverna i högkonsumtionsgruppen, men skillnaderna mellan grupperna var små. Bland gymnasieflickorna var andelen som trivdes ganska/mycket dåligt i skolan högst bland icke-konsumenterna, men skillnaderna var som sagt små.

Över hälften av alkoholkonsumenterna, mellan 49 och 73 procent, uppgav att de hade blivit bjudna på alkohol hemma av sina föräldrar. Andelarna var något högre bland gymnasieeleverna och något högre bland flickor än bland pojkar i respektive åldersgrupp.

Det var inga entydiga skillnader mellan konsumtionskategorierna vad gäller andelen som hade mycket eller ganska svårt att tala om problem med olika personer.



Regionala skillnader

Genom att slå ihop svaren från tre års undersökningar kan resultaten redovisas uppdelade på regioner, vilket görs i form av så kallade glidande medelvärden (för varje undersökning tas ett år bort och ett läggs till). Regionerna består av Stockholms län, Skåne län, Västra Götaland, samt övriga landet uppdelade i tre regioner, södra, mellersta och norra Sverige (se avsnittet Urväl).

Det finns stora regionala skillnader i Sverige avseende alkoholkonsumtionen. Av tabell 59–60 samt diagram 12 och 13 framgår att alkoholkonsumtionen bland pojkarna i båda åldersgrupperna var betydligt högre i Skåne län jämfört med övriga landet. Bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna mindre, men även här var konsumtionen högst i Skåne.

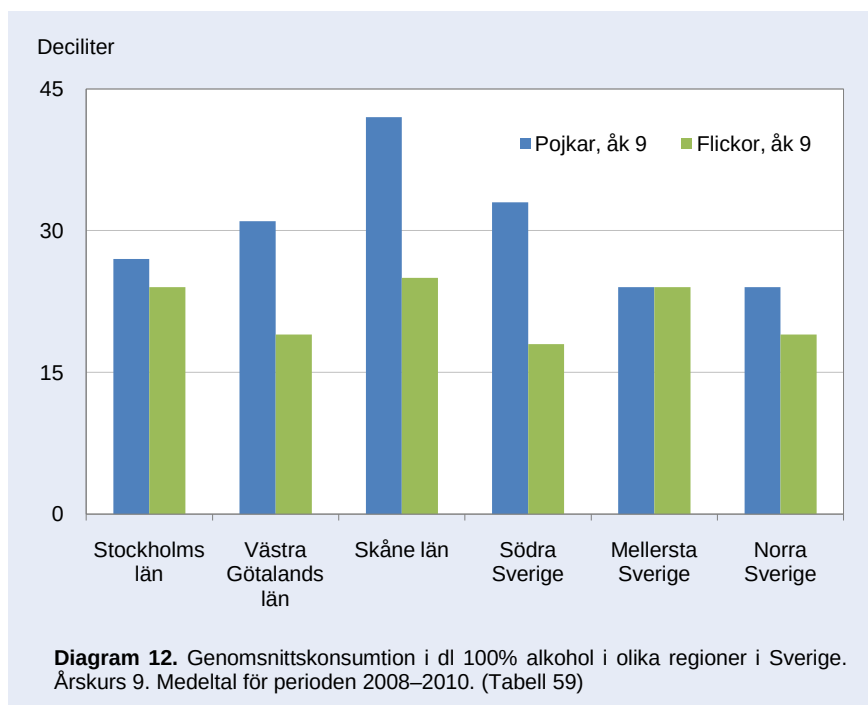
Bland gymnasieeleverna var konsumtionen lägst i norra Sverige medan de lägsta konsumtionsnivåerna bland niondeklassare återfanns i södra, mellersta

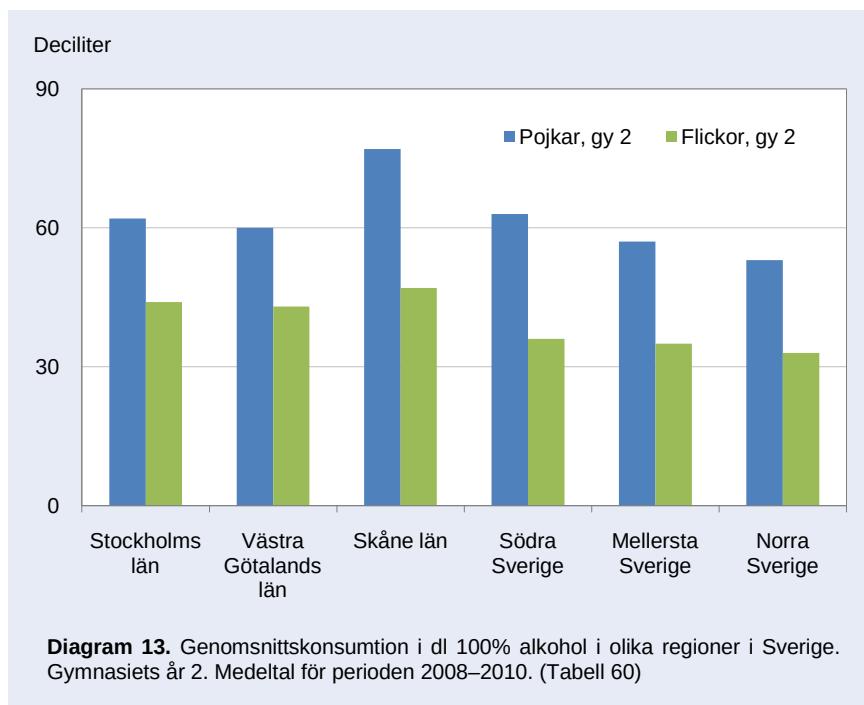
och norra Sverige. I samtliga regioner, utom bland niondeklassarna i mellersta Sverige, var flickornas konsumtion lägre jämfört med de jämnåriga pojkarna, i Skåne län var skillnaderna mellan pojkar och flickor störst.

I linje med att konsumtionen var lägst i Norra Sverige var även andelen som intensivkonsumerade alkohol lägst där. Även andelen som druckit smuggelsprit var lägst i Norra Sverige, däremot var andelen som druckit hembränt störst i den här delen av Sverige. Konsumtion av smuggelsprit var vanligast i Skåne (tabellerna 59–60).

Vad gäller varifrån eleverna får tag i alkoholen var den mest påtagliga regionala skillnaden att eleverna i Skåne oftare än eleverna i de övriga regionerna hade köpt alkohol i ett grannland. Det var även betydligt vanligare att ha fått alkohol från föräldrarna (med lov) i Skåne jämfört med resten av landet, drygt en femtedel av niondeklassarna i Skåne fick alkohol, med lov, från sina föräldrar, att jämföra med mellan 10 och 19 procent i övriga landet. Vanligast var dock, i samtliga regioner, att få alkoholdrycker från kompisar eller kompisars syskon (tabellerna 66–69).

Andelen elever som upplevt negativa konsekvenser av sin alkoholkonsumtion skiljde sig inte i samma utsträckning mellan regionerna som konsumtionsvanorna (tabellerna 64–65).





Tobak

Ordet tobak kommer från spanskan tabaco, som i sin tur kommer antingen från det arabiska ordet tubaq eller från ett inhemskt språk på ön Hispaniola. I Sverige går ordet cigarett att spåra tillbaka till en riksdagsdebatt 1860 och de första fabriksstillverkade cigaretterna kom troligen från Finland vid ungefär samma tidpunkt.

I detta avsnitt redovisas först andelen rökare och rökningens omfattning, därefter andelen snusare och snusningens omfattning. Sist redogörs hur och varifrån eleverna vanligen skaffar cigaretter och snus. Frågorna gällande elevernas tobaksvanor har ändrats vid ett par tillfällen, vilket medför svårigheter när det gäller jämförelser över tid. Första gången detta skedde var 1983 och andra gången var 1997. Det betyder att data före och efter förändringarna inte är direkt jämförbara. Vid bägge tillfällena användes såväl den gamla som den nya frågeformuleringen så att effekterna av förändringarna kunde avläsas som skillnader mellan två procenttal (se avsnittet Undersökningen och rapporten).

Rökning

På grund av ovan nämnda förändring av rökfrågan redovisas andelen rökare i två tabeller. I tabell 65 för åren 1971–1997 och i tabell 66 påbörjas den nya tidsserien från 1997 och framåt. Man bör här hålla i minnet att skillnaderna mellan 1997 års båda värden endast orsakats av metodförändringarna. Resultaten har delats upp i två olika diagram (diagram 14 och 15), dels för att förändringarna av rökvanorna över tid ska bli mer tydliga, men även för att det ska gå att jämföra rökvanorna i årskurs 9 med de i gymnasiets år 2.

Under 1970-talet skedde en kraftig minskning i rökningen i årskurs 9. Mellan 1971 och 1983 minskade andelen rökare från 41 till 19 procent bland pojkarna och från 47 till 30 procent bland flickorna. Den ändrade frågeformuleringen 1983 innebar att något färre därefter klassificerades som rökare, vilket framgår av de olika värdena i 1983 års undersökning.

Av diagram 14 och tabell 65 framgår att rökvanorna var relativt oförändrade mellan 1983 och 1988. Året därpå ökade emellertid andelen rökare något, men fram till 1997 var andelen relativt stabil eller något minskande, runt 20 procent bland pojkarna och strax under 30 bland flickorna.

De första åren efter att de nya frågeformuleringar infördes, 1997–2001, var andelen rökare fortsatt relativt stabil bland såväl pojkarna som flickorna i årskurs 9 (tabell 66), dock på en högre nivå. Detta till följd av den ändrade frågeformuleringen som sannolik innebar att de som röker sällan lättare besvarade den nya frågan jakande. Därefter minskade andelen rökare kraftigt.

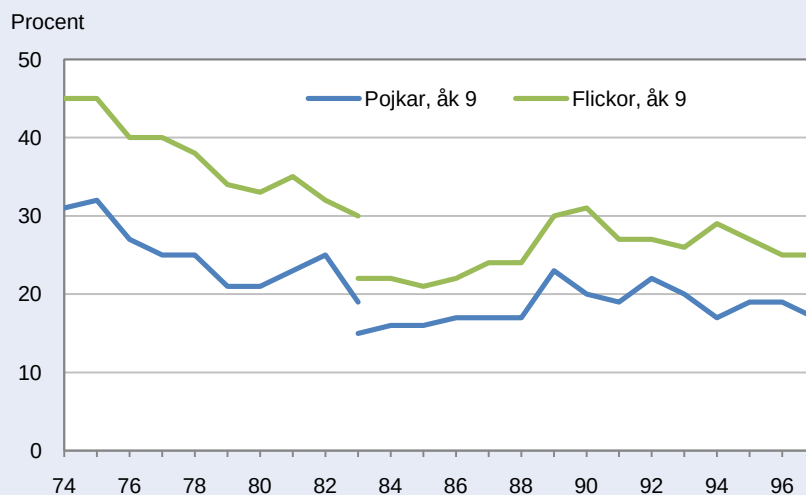


Diagram 14. Andelen rökare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997. (Tabell 65)

Mellan 2001 och 2004 minskade andelen bland pojkarna från 30 till 18 procent och bland flickorna från 36 till 30 procent.

Mellan 2004 och 2009 skedde en svag ökning av andelen rökare bland pojkarna i årskurs 9, medan andelen rökare var relativt oförändrad bland flickorna i motsvarande årskurs. I 2010 års undersökning minskade andelen rökare med några procentenheter bland såväl pojkarna som flickorna.

Även i gymnasiets år 2 har andelen rökare varit relativt oförändrat under perioden (tabell 68). Liksom i årskurs 9 är det fler flickor som röker i gymnasiet, om än på en högre nivå, jämfört med pojkarna. Under hela perioden det gjorts undersökningar i gymnasiet har det varit något fler elever som röker i gymnasiets år 2 jämfört med årskurs 9.

Då förändringarna varit relativt få under perioden har relationen mellan åldersgrupperna inte förändrats särskilt mycket.

I tabellerna 66 och 67 redovisas hur ofta eleverna i årskurs 9 röker. Under mätperioden 1997–2008 var det ungefär dubbelt så många flickor som pojkar som svarade att de röker varje dag, men i de två senaste undersökningarna var skillnaderna något mindre. Sett över hela perioden har andelen dagligrökare visat en minskande tendens bland flickorna (13% 1997 och 9% 2010).

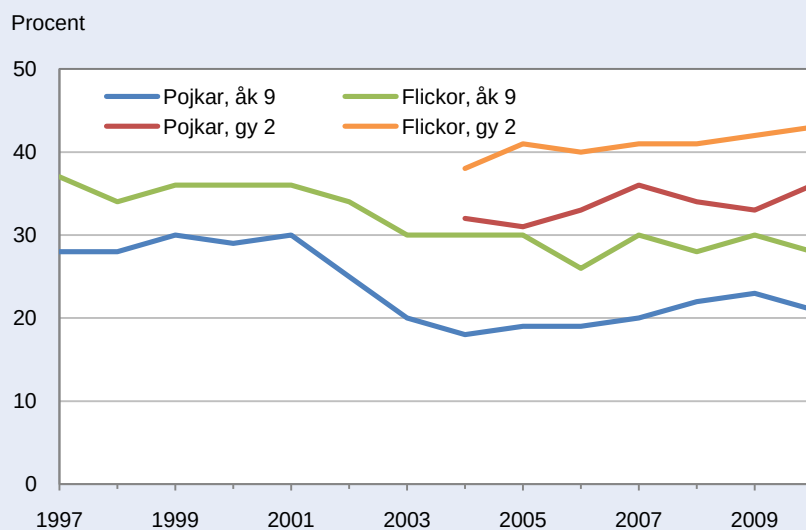


Diagram 15. Andelen rökare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2010. (Tabellerna 66 och 68)

Även bland pojkarna har dagligrökarna blivit allt färre, men i de senaste undersökningarna ökade andelen något.

Det var nära dubbelt så vanligt med dagligrökning i gymnasiet jämfört med i årskurs 9 (tabell 68). Bland pojkarna var det sex procent som rökte dagligen och i gymnasiet var motsvarande siffra tio. Motsvarande siffror i årskurs 9 var nio respektive 14 procent.

Sluta röka

I 2010 års undersökning ställdes en följdfråga till dem som uppgav att de röker dagligen eller nästan dagligen. I tabellerna 71 och 72 kan man se att de flesta av eleverna ville sluta att röka (ca 80%). Ungefär en tredjedel av dem uppgav att de ville sluta röka utan dröjsmål och ytterligare cirka femtio procent vill sluta i framtiden. Inga större skillnader fanns vare sig mellan pojkar och flickor eller mellan grundskolelever och gymnasister.

Vattenpipsrökning

År 2009 ställdes för första gången frågor om vattenpipsrökning i skolorundersökningarna. Att frågan lades till berodde på att allt fler aktörer på området uppmärksammade vattenpipsrökning och att det därför blev påtagligt att detta var ett område där det saknades kunskap. Då frågan endast ställts två år går det inte att säga något om utvecklingen, men det går att få en uppskattning om hur vanligt det är att röka vattenpipa.

I tabell 73 kan man se att 42 procent av pojkarna och 37 av flickorna i årskurs 9 någon gång har rökt vattenpipa. I gymnasiet var det än vanligare. Bland såväl pojkarna som flickorna hade ungefär två tredjedelar rökt vattenpipa (tabell 74). Eleverna tillfrågades även om vilken sorts tobak de rökt och bland såväl grundskole- som gymnasieeleverna var den vanligaste tobaksformen den med nikotin. Dock var det många av eleverna som inte visste om tobaken de rökt innehöll nikotin eller ej.

Av tabell 75 och 76 framgår det att de flesta av eleverna röker vattenpipa relativt sällan. I såväl årskurs 9 som gymnasiet var det ungefär tio procent som uppgav att de röker vattenpipa någon gång i månaden eller oftare.

Snusning

På samma sätt som för frågorna om rökning har snusfrågan genomgått förändringar genom åren. I samband med revideringen 1983 formulerades frågan om. Fram till 1982 handlade ja-alternativen om antalet gånger eleverna snusade per dag, men från och med 1983 gällde ja-alternativen hur många dosor de snusade per vecka. Hur denna ändring påverkar jämförbarheten är det dock svårt att uppskatta, men man kan anta att minskningen av antalet

snusare bland pojkarna mellan mättillfällena åtminstone delvis förklaras av förändringen av frågan.

Efter hand visade det sig emellertid att eleverna saknade ett svarsalternativ motsvarande det som finns för frågan om rökning, d v s ”Nej, har bara prövat”. I 1991 års formulär infördes därför ett sådant svarsalternativ varför jämförelser med resultaten från tidigare år måste göras med försiktighet. I 1997 års studie prövades en ny konstruktion av frågan om snusning så att den på samma sätt som för rökning också visar frekvensen av beteendet. Här kunde effekten av förändringen hållas under kontroll genom att två formulär användes vid datainsamlingen.

År 1974 snusade en fjärdedel av pojkarna och fyra procent av flickorna i årskurs 9 (tabell 77 och diagram 16). Tre år senare hade andelen pojkar som snusade ökat till 30 procent och låg sedan kvar på denna nivå fram till det att frågan förändrades 1983. Andelen flickor som snusade var under hela denna period cirka sju procent. Efter att den nya frågeformuleringen infördes 1983 uppmättes andelen snusare till något mindre bland pojkarna (21%), men fortsatt till cirka sju procent bland flickorna. Året därefter sjönk andelen snusare bland flickorna och uppgick till mellan noll och tre procent fram till 1997. Bland pojkarna varierade andelen något under perioden 1983–1997, men den övergripande utvecklingen var att snusandet minskade bland pojkarna i årskurs 9.

I tabell 78 och diagram 17 redovisas andelen snusare och hur ofta man snusat mellan åren 1997–2010. Frågeförändringen 1997 medförde att andelen snusare uppmättes till något högre jämfört med tidigare frågeformulering. Under de första tre åren var andelen snusare bland pojkarna drygt 20 procent för att sedan öka till 27 procent 2002. Sedan dess har andelen snusare minskat kontinuerligt och uppgick 2010 till 16 procent. Bland flickorna ökade andelen snusare i början på 2000-talet, från tre procent 1997 till åtta 2005. Därefter avstannade ökningen och i de senaste undersökningarna hade andelen sjunkit (4% 2010).

Även bland gymnasieeleverna var det betydligt vanligare med snusning bland pojkarna jämfört med flickorna (tabell 79). Mellan åren 2004 och 2007 uppgick andelen snusande pojkar till cirka 30 procent. Åren 2008 och 2009 var det något färre pojkar som snusade, medan andelen åter uppgick till nära en tredjedel i den senaste undersökningen. Andelen snusande flickor i gymnasiet har uppgått till cirka tio procent under hela mätperioden.

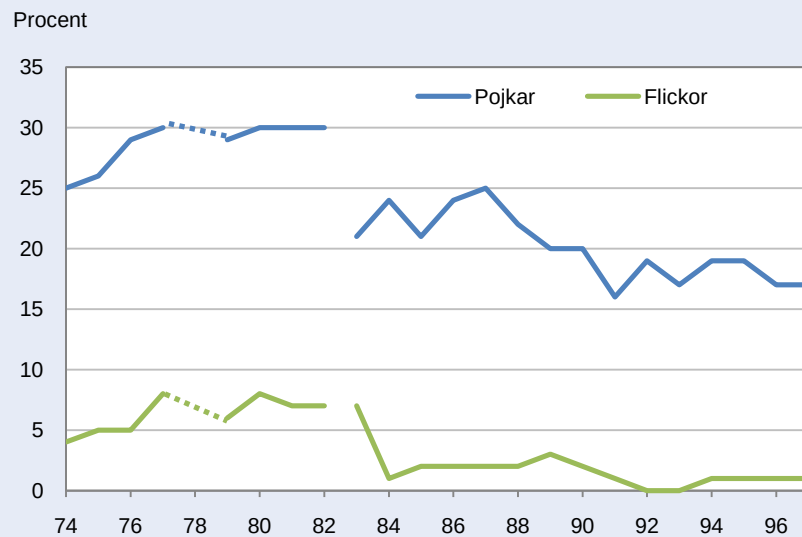


Diagram 16. Andelen snusare i årskurs 9 efter kön. 1974–1997. (Tabell 74)

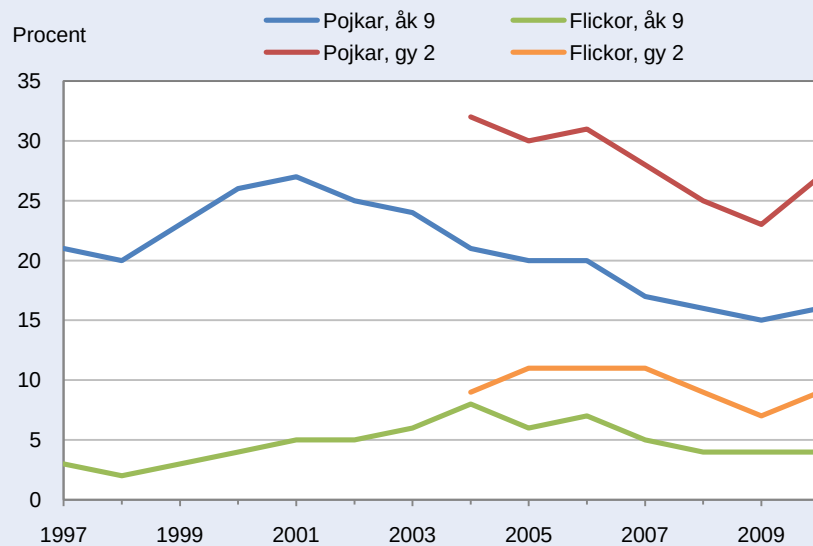


Diagram 17. Andelen snusare i årskurs 9 och gymnasiets år 2 efter kön. 1997–2010. (Tabellerna 78 och 79)

Flickorna, i såväl årskurs 9 som gymnasiet år 2, snusar i huvudsak ibland eller på fest. Endast en liten del av flickorna snusar dagligen eller nästan dagligen. Bland pojkarna i såväl gymnasiet som grundskolan var de flesta snusare dagligsnusare eller nästan dagligsnusare.

Total tobakskonsumtion

Bland rökarna har flickorna utgjort en majoritet i årskurs 9 sedan 1971, det vill säga under hela den period skolundersökningarna i den åldersgruppen genomförts. Ser man på tobakskonsumtionen totalt, d v s rökning och snusning, utgjorde emellertid pojkarna den största gruppen under perioden 1984–1989. Sistnämnda år var dock skillnaden mindre än tidigare och sedan dess har skillnaderna mellan pojkarna och flickorna varit relativt små. År 2010 var det 26 procent av pojkarna och 29 av flickorna som rökte och/eller snusade (tabell 82).

I gymnasiets år 2 har skillnaderna mellan pojkar och flickor vad avser totala tobakskonsumtionen varit små under hela mätperioden. I den senaste undersökningen var det 44 procent av pojkarna och 45 av flickorna som antingen rökte och/eller snusade (tabell 83).

I den senaste undersökningen var det ungefär lika vanligt att enbart röka som att både röka och snusa bland pojkarna i årskurs 9 (ca 10%), att enbart snusa var hälften så vanligt. I mitten av 1980-talet var förhållandena de omvända, då var det vanligast att enbart snusa bland pojkarna. Även bland gymnasiepojkarna har snusning minskat. Andelen pojkar som enbart snusar har minskat från tolv procent 2004 till åtta 2010 och samtidigt har andelen som enbart röker ökat från tolv till 16 procent under samma period.

Bland de tobakskonsumerande flickorna, i såväl årskurs 9 som i gymnasiets år 2, har det hela mätperioden varit vanligast att enbart röka. Enbart någon enstaka procent av flickorna snusar enbart och cirka fem procent röker och snusar.

Anskaffningen av tobak

Sedan januari 1997 är det enligt lag inte tillåtet att sälja tobak till ungdomar under 18 år. Således skall det inte vara möjligt för eleverna i årskurs 9 att själva köpa cigaretter eller snus. Frågan om hur man skaffar tobak infördes i 1997 års undersökning. Det är alltså okänt hur den nya lagen påverkat andelen elever i årskurs 9 som köper tobak själva. Det kan emellertid konstateras att för en majoritet tobakskonsumenter i den här åldersgruppen är det fortfarande möjligt att själva köpa cigaretter eller snus.

Tabell 84 visar svarsfördelningen (bland dem som röker) på frågan ”Hur får du vanligen tag på cigaretter?”. 1997–2005 var det drygt 50 procent av såväl

flickorna som pojkarna som uppgav att de själva köpt cigaretter. I de senaste årens undersökningar har det skett en minskning, men andelen som köper cigaretter själva är fortfarande relativt hög och 2010 var det 40 respektive 35 procent av pojkarna och flickorna som uppgav detta. Till följd av att allt färre köper cigaretterna själva har den vanligaste källan blivit kamraterna.

Av naturliga skäl, vissa av eleverna har åldern inne för att själva få köpa tobak, är det vanligare bland gymnasieeleverna att köpa tobak själva. Trots detta har andelen elever som köper cigaretter själva minskat sedan undersökningen i denna åldersgrupp inleddes. År 2004 var det 76 procent av pojkarna som uppgav detta och 72 procent av flickorna. Motsvarande siffror i den senaste undersökningen var 67 respektive 52 procent (tabell 85).

I tabell 86 redovisas svarsfördelningen (bland dem som snusar) på frågan "Hur får du vanligen tag på snus?". Även för snus har andelen som köper själv minskat mellan åren 1997–2010, särskilt det senaste året. Vanligaste både bland pojkarna och flickorna var att få snuset från kamrater (56 respektive 71%).

Bland de snusande pojkarna på gymnasiet var det 66 procent som uppgav att de köpte sitt snus själva. Motsvarande andel för flickorna som snusar var 41 procent (tabell 87). Bland flickorna i gymnasiet år 2 var det vanligast att få snus från kompisar (67%).

I tabellerna 88 och 90 kan man se att det var vanligast att eleverna i årskurs 9 köper cigaretter och snus i kiosker. Omkring 80 procent av de elever som röker respektive snusar hade köpt cigaretter eller snus i kiosker. De andra svarsalternativen var påtagligt mindre förekommande som källa till cigaretterna eller snuset. Även för rökarna och snusarna i gymnasiets år 2 var kiosker det vanligaste inköpsstället, men skillnaderna mot de andra inköpsställen var inte alls lika stora som bland eleverna i årskurs 9 (tabellerna 89 och 91).

Tobakskonsumtion och konsumtion av andra medel

För att belysa sambandet mellan tobakskonsumtionen och konsumtionen av andra medel har eleverna delats in i två kategorier. Den ena utgörs av dem som röker och/eller snusar och den andra gruppen består av dem som varken röker eller snusar. I tabellerna 92 och 93 jämförs de båda grupperna avseende följande variabler: kategorierna 5 och 6 på alkoholkonsumtionsindex, frekvent intensivkonsumtion av alkohol, låg ålder vid berusningsdebuten, konsumtionen av hembränt respektive smuggelsprit de senaste tolv månaderna, intag av läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte, narkotika- samt sniffningserfarenhet.

I tabellerna ser man att det finns ett starkt samband mellan tobakskonsumtion och omfattande konsumtion av alkohol. Bland eleverna i årskurs 9 var cirka 35 procent av tobakskonsumenterna storkonsumenter av alkohol och bland dem som varken röker eller snusar var de knappt fem procent. Även bland gymnasisterna var skillnaderna stora mellan konsumenterna och ickekonsumenterna av tobak, dock något mindre jämfört med årskurs 9. Orsaken är sannolikt att hög alkoholkonsumtion i sig är vanligare i gymnasiet varför sambandet tobakskonsumtion blir svagare.

Även när det gäller tobakskonsumtion och berusningsbenägenheten finns ett påtagligt samband i såväl årskurs 9 och gymnasiet år 2. Bland dem som röker och/eller snusar uppgav drygt 50 procent av grundskoleeleverna och cirka 70 procent av gymnasisterna att de intensivt konsumerar alkohol en gång i månaden eller oftare, att jämföra med sju respektive cirka 25 procent bland dem som varken röker eller snusar i årskurs 9 respektive gymnasiet år 2.

Det finns också ett samband mellan tobakskonsumtion och tidig berusningsdebut. I årskurs 9 var det cirka 30 procent av eleverna som röker och/eller snusar som varit berusade vid 13 års ålder eller tidigare. Motsvarande andel var fyra procent bland ickekonsumenterna av tobak. Samma samband återfanns i gymnasiet år 2, men något svagare.

De elever som röker och/eller snusar hade också använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte i större utsträckning än dem som inte brukar tobak.

Bland dem som varken röker eller snusar var det få, såväl i årskurs 9 som i gymnasiet år 2, som sniffat (ca 1%), medan motsvarande andel bland tobakskonsumenterna var högre (ca 12% i årskurs 9 och cirka 8% i gymnasiet år 2).

Det fanns även ett samband mellan tobakskonsumtion och narkotikaerfarenhet. Bland dem i årskurs 9 som röker och/eller snusar hade cirka 25 procent någon gång prövat narkotika. Motsvarande andel bland icke-konsumenterna av tobak var två procent. I gymnasiet var motsvarande siffror 30 respektive sju procent.

Tobakskonsumtion och vissa andra variabler

I tabellerna 94 och 95 redovisas sambanden mellan tobakskonsumtion och variabler såsom skoltrivsel, skolk, problem på grund av alkoholkonsumtion samt möjligheten att kommunicera med andra.

De allra flesta av eleverna i såväl årskurs 9 som gymnasiet år 2 trivs bra i skolan och skillnaderna mellan dem som röker och/eller snusar och dem som inte gör det är små. Bland tobakskonsumenterna i årskurs 9 var det sju pro-

cent som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan, jämfört med cirka fyra procent av icke-konsumenterna. Förhållandet mellan konsumenter och icke-konsumenter av tobak såg ungefär likadant ut i gymnasiet (ca 4 respektive 2%).

Skillnaderna var större när det gällde skolkning. Bland dem i årskurs 9 som röker och/eller snusar var det cirka 27 procent som brukar skolka åtminstone ett par gånger i månaden och bland dem som varken röker eller snusar var motsvarande andel cirka åtta procent. Samma mönster återfanns bland gymnasisterna, dock var skillnaderna inte fullt så stora.

De mer utbredda alkoholvanorna bland eleverna som röker eller snusar återspeglas när det gäller erfarenheten av negativa konsekvenser av den egna alkoholkonsumtionen. De olika konsekvenserna har delats in i fyra olika grupper (se avsnittet "Problem i samband med alkoholkonsumtion") som benämns individuella, relations-, sexuella samt brottsrelaterade problem.

Det var följaktligen fler bland dem som röker och/eller snusar som redovisade att de erfart negativa konsekvenser av den egna alkoholkonsumtionen jämfört med dem som varken röker eller snusar. I årskurs 9 var det mellan fyra och tio gånger så vanligt att ha upplevt alkoholrelaterade problem bland tobakskonsumenter jämfört med icke-konsumenterna. Även i gymnasiet återfanns ett sådant samband.

Regionala skillnader

Bland pojkarna var det små regionala skillnader i såväl årskurs 9 som i gymnasiet år 2 när det gäller rökning, dock var andelen något lägre i årskurs 9 i Västra Götaland (tabellerna 135 och 136). Även bland flickorna var skillnaderna mellan regionerna små, dock var det en något mindre andel rökare bland gymnasieflickorna i norra Sverige.

Vad avser snusning har det varit små skillnader bland pojkarna, i såväl årskurs 9 som i gymnasiet år 2, mellan de olika regionerna under hela mätperioden. Även bland flickorna har skillnaderna varit små, med ett undantag; i norra Sverige har det under hela mätperioden varit klart vanligare med snusning jämfört med i de övriga delarna av riket.

Narkotika

Alltsedan slutet av 1960-talet har narkotikamissbruket betraktats som ett allvarligt samhällsproblem i Sverige. Det är också sedan denna tid som utvecklingen undersökts på ett mera systematiskt sätt, till exempel genom undersökningarna av skolelevers drogvanor.

Avsnittet inleds med en redovisning av andelen elever som någon gång använt narkotika samt aktuell narkotikakonsumtion. Därutöver redovisas vad för sorts narkotika eleverna använt, ålder vid debuten samt uppgivet debutpreparat. Därefter redovisas elevers uppfattning om narkotikans tillgänglighet och för de elever som ej använt narkotika redovisas andelen som haft möjlighet att pröva.

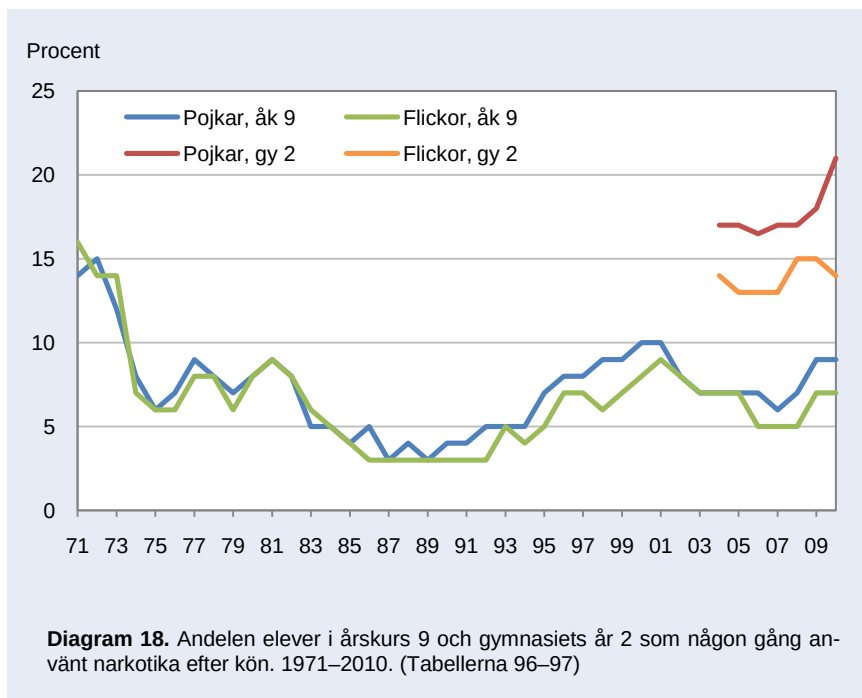
Narkotikaerfarenhet

I diagram 18 och tabell 96 redovisas andelen elever med narkotikaerfarenhet samt andelen som använt narkotika senaste månaden i årskurs 9.

Andelen som någon gång använt narkotika minskade kraftigt under 1970–1980-talen. År 1971 var det cirka 15 procent av eleverna i årskurs 9 som uppgav att de använt narkotika. Tre år senare var motsvarande siffra cirka åtta procent och låg sedan på ungefär samma nivå under resten av 1970-talet. I början av 1980-talet minskade andelen åter och vid senare delen av 1980-talet hade värdena sjunkit till cirka tre procent. Under 1990-talet och fram till år 2001 fördubblades andelen pojkar som prövat narkotika och andelen flickor närmast tredubblades. Det var då cirka tio procent av pojkarna och flickorna som använt narkotika. I de följande undersökningarna minskade dock andelen som prövat narkotika och under åren 2005 till 2008 var det cirka sex procent av pojkarna och flickorna som uppgav detta. År 2009 ökade andelen till nio procent bland pojkarna och sju bland flickorna och i årets undersökning uppgick andelen till samma nivå.

I gymnasiet är det en större andel som någon gång prövat narkotika jämfört med i årskurs 9 (diagram 18 och tabell 97). I den senaste undersökningen var det 21 procent av pojkarna och 14 av flickorna som hade använt narkotika. Bland flickorna har andelen legat på ungefär den nivån under hela mätperioden, men bland pojkarna har det skett en ökning särskilt i den senaste undersökningen.

Att ha använt narkotika under senaste månaden kan indikera ett relativt frekvent bruk. Detta utifrån resonemanget att det är mer sannolikt att de som är frekventa användare av narkotika också har använt narkotika de senaste 30 dagarna. Ett problem med detta är dock att ju yngre respondenterna är desto närmre är man deras debut och därmed ökar sannolikheten att denna skedde de senaste 30 dagarna. I detta sammanhang kan det vara värt att påpeka att i



den senaste undersökningen i årskurs 9 var det drygt 40 procent av de elever som prövat narkotika som gjorde detta för första gången när de var 15 eller 16 år gamla. Då de flesta som prövar narkotika gör detta en eller ett fåtal gånger kan 30-dagarsmättet alltså överskatta frekvent bruk i en högre grad ju yngre respondenterna är. Dock kan måttet indikera en maximinivå vad gäller frekvent bruk i gruppen.

I årskurs 9 var andelen elever som rapporterat att de använt narkotika de senaste 30 dagarna högst under perioden 1971 till 1973 (ca 5%). Under 1980-talet, då även livstidsprevalensen var lägst, var det mycket få elever som använt narkotika senaste månaden (uppgift saknas för 1984–1985). Under första hälften av 1990-talet var det fortfarande endast omkring en procent som gjort detta, men under åren i slutet av 1990-talet och 2000-talets första hälft ökade dessa värden något för att 2005 uppgå till fyra procent av pojkarna och tre av flickorna. År 2006 ändrades utformningen av frågan vilket tycks ha lett till att en något lägre andel uppgav detta. I den senaste undersökningen var det tre procent av pojkarna respektive två av flickorna som uppgav att de använt narkotika de senaste 30 dagarna.

I gymnasiet var det fem procent av pojkarna och två av flickorna som svarade att de använt narkotika de senaste 30 dagarna i den senaste undersökningen.

Med hänsyn till frågeförändringen 2006 har dessa värden i stort sett varit oförändrade i gymnasiet sedan mätningarna startade 2004.

Av tabell 98 framgår att cannabis är den absolut vanligaste narkotikan bland eleverna i årskurs 9. I början av 2000-talet var det drygt fem procent av eleverna som använt marijuana och/eller hasch. På samma sätt som den totala andelen som använt narkotika sjönk något åren efter 2000, minskade även siffrorna för cannabis. I den senaste undersökningen var det cirka sju procent av eleverna i årskurs 9 som använt cannabis. Andelen elever som under perioden uppgivit att de använt någon annan sorts narkotika varierar i huvudsak mellan noll och en procent. I detta sammanhang ska det även nämnas att det är ytterst få elever som tycks använt så kallade designdroger (narkotikaklassade eller ej). I årskurs 9 var det en elev som uppgav en sådan typ av drog och i gymnasiet var de 16 elever i 2010 års undersökning.

Även när det gäller gymnasieelevernas erfarenhet av olika narkotikapreparat var cannabis den vanligaste formen (tabell 99). I den senaste undersökningen var det 19 procent av pojkarna och 13 av flickorna som uppgav detta. De vanligaste preparaten efter cannabis var ecstasy, bensodiazepiner, kokain och amfetamin, vilka vardera uppgavs av två procent av eleverna.

I tabell 100 kan man se att de flesta av dem som använt cannabis har gjort detta en enstaka eller ett fåtal gånger. I årskurs 9 hade hälften av pojkarna med cannabiserfarenhet gjort detta en till fyra gånger och bland flickorna var andelen något större. Även i gymnasiets år 2 var det vanligaste att ha använt cannabis en till fyra gånger (tabell 101).

Tabell 102 visar andelen elever (av dem som använt narkotika) som under åren 1989–2010 använt enbart cannabis, enbart annan narkotika samt bådadeför. Andelarna varierar relativt mycket mellan olika år. Bastalen (de som använt narkotika) i tabellen är låga och andelen ”ej svar” mycket varierande, vilket försvårar tolkningen av resultaten, men det är ändå tydligt att cannabis är den narkotika som flest har erfarenhet av. Dock kan man skönja en svag utveckling mot att andelen som enbart använt cannabis minskar och att andelen som enbart använt annan narkotika än cannabis ökar. Även bland gymnasieeleverna är det vanligast att enbart ha använt cannabis (tabell 103).

Debutålder och debutpreparat

Frågan om debutålder har genomgått ett antal förändringar varför det kan vara svårt att jämföra över tid. Mellan åren 1989 och 1999 fick eleverna själva ange åldern för sin narkotikadebut, medan de fick ange debutålder genom att kryssa för förbestämda alternativ under perioden 2000 till 2006. År 2007 ändrades frågorna tillbaka till att eleverna själva får uppge sin ålder.

Ytterst få elever har prövat narkotika före 14 års ålder. År 2010 uppgick de till två procent av pojkarna i årskurs 9 och gymnasiet år 2 och en bland flickorna (tabell 104). Under hela mätperioden har andelen legat stabilt på den nivån vilket antyder att debutåldern vad gäller narkotika inte sjunker.

I årskurs 9 har de som använt narkotika sedan 1989 fått besvara frågan ”Vilket slag av narkotika använde du första gången?” Trenderna i tabell 105 är något svårtolkad då andelen ”ej svar” är relativt hög och varierande. Det går dock att konstatera att en klar majoritet av dem som prövat narkotika debuterade med en cannabisprodukt (hasch eller marijuana). År 2010 var det cirka 80 procent av eleverna som uppgav detta. Dock kan man skönja en svag ökning av dem som debuterade med annan narkotika än cannabis. Även i gymnasiet var det en klar majoritet som debuterade med cannabis, 2009 var det knappt 90 procent som uppgav detta. I gymnasiet kan man inte se någon förändring åt att annan narkotika än cannabis skulle bli vanligare som debutpreparat (tabell 106).

Regionala skillnader

Genom att slå ihop svaren från tre års undersökningar kan resultaten redovisas uppdelade på regioner, vilket görs i form av så kallade glidande medelvärde (för varje undersökning tas ett år bort och ett läggs till). Regionerna be-

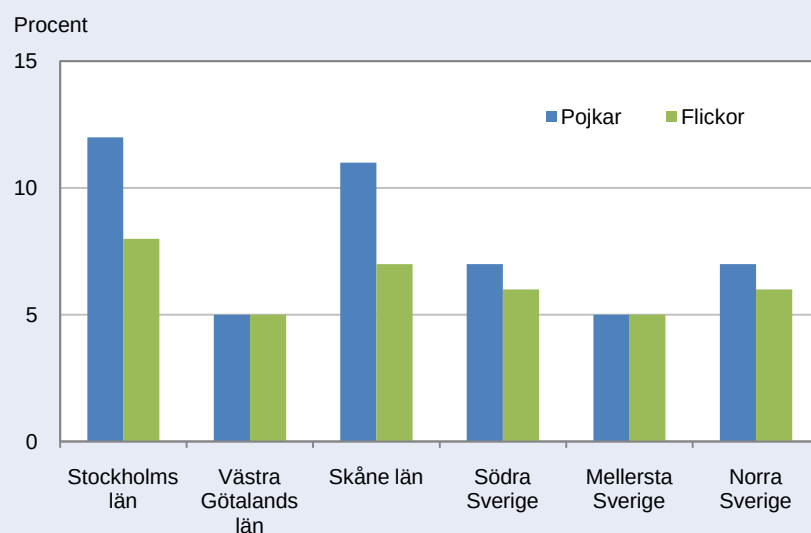
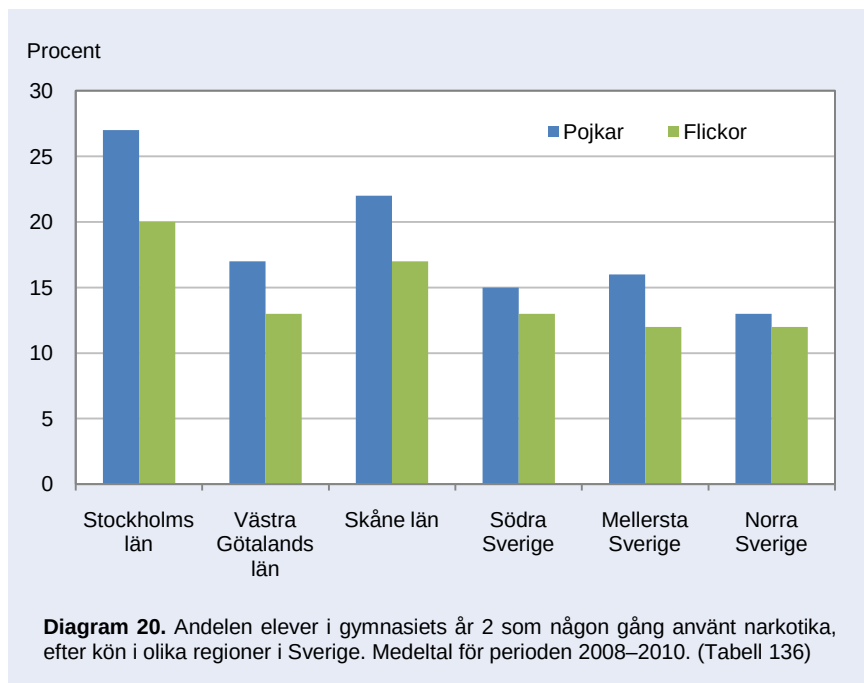


Diagram 19. Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika, efter kön i olika regioner i Sverige. Medeltal för perioden 2008–2010. (Tabell 135)



står av Stockholms län, Skåne län, Västra Götaland, samt övriga landet uppdelade i tre regioner – södra, mellersta och norra Sverige (se avsnittet Urval).

I årskurs 9 återfanns högsta andelen som provat narkotika i Stockholms län (tabell 135). Skillnaderna mellan olika delar av landet var störst bland pojkarna och andelen med narkotikaerfarenhet var ungefär dubbelt så stor i Stockholms län jämfört med i södra, mellersta och norra delarna av Sverige. Bland gymnasieeleverna återfanns samma mönster som i årskurs 9, det vill säga narkotikaerfarenheten var mest utbredd i Stockholm och minst i södra, mellersta och norra Sverige och skillnaderna mellan de olika regionerna var störst bland pojkarna (tabell 136).

Möjlighet och benägenhet att pröva narkotika

Enligt vad som framkommit i tidigare avsnitt är det få elever som någon gång använt narkotika. Detta hindrar naturligtvis inte att även den stora majoritet som aldrig gjort detta är av betydande intresse. De frågeställningar som då i första hand är aktuella gäller lusten och möjligheten att pröva narkotika.

Fram till och med 1982 ställdes frågan: ”Har du någon gång blivit erbjuden eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika?” I 1983 års studie ändrades frågan och sedan dess lyder den: ”Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?”. De siffror som skolöverstyrelsen redovisade under åren

1983 till 1985 har emellertid det totala antalet elever som bastal och kan därför inte jämföras med dem som redovisas i tabell 107 där bastalen utgörs av dem som aldrig använt narkotika. De har därför utelämnats vid redovisningen.

År 1971 var det omkring 30 procent av eleverna i årskurs 9 som aldrig använt narkotika som uppgav att de blivit erbjudna eller på annat sätt haft möjlighet att pröva narkotika (tabell 107 och diagram 21). Denna andel sjönk under 1970-talet och fram till 1987 då elva procent av eleverna svarade att de haft möjlighet att pröva narkotika. Om detta, helt eller delvis, var en effekt av frågans omformulering är svårt att säga. Förändringen är emellertid analog med andelen elever som använt narkotika och det är därför troligt att det verkligen skedde en viss minskning.

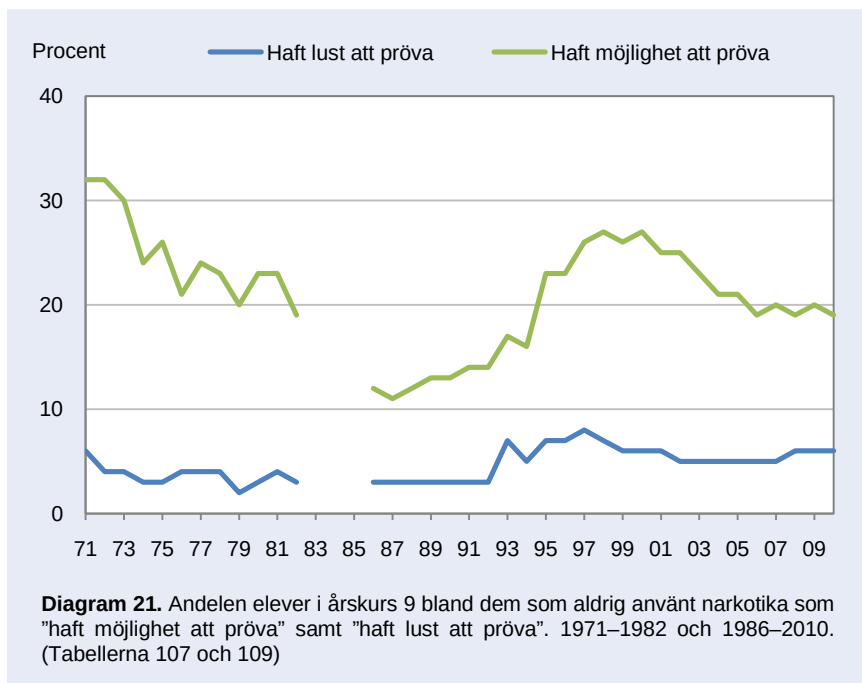
I slutet av 1980-talet inleddes en ökning som fortgick till 2000 då cirka 27 procent uppgav att de haft möjlighet att pröva narkotika. Därefter minskade andelen åter och 2010 var det 19 procent som hade haft möjlighet att pröva narkotika. Med några få undantag är förändringarna påfallande samtidiga och likartade för bägge könen.

Andelen elever i gymnasiets år 2 som haft möjlighet att pröva narkotika var något högre jämfört med årskurs 9 (ca 35%) (tabell 108). Bland gymnasieeleverna kan inte utläsas någon förändring över tid, dock är mätperioden tämligen kort för dem.

Det är således relativt många i årskurs 9 som haft möjlighet att pröva narkotika, men avstått. Detta indikerar att lusten att pröva saknas. Tabell 109 och diagram 21 visar att när undersökningarna startade 1971 var attityden mot narkotika något mindre restriktiv än den var under hela 1980-talet. Då var andelen (bland dem som aldrig använt narkotika) som svarat att de haft lust att pröva narkotika 2–3 procent och andelen tveksamma 4–5 procent. Det fanns knappast någon könsskillnad avseende lusten att prova narkotika.

Några år in på 1990-talet skedde emellertid en förändring, främst bland flickorna. Under några år i slutet av 1990-talet, och bland flickorna en bit in på 2000-talet, ökade andelen som uppgav att de haft lust att pröva narkotika. Under de senaste åren har andelen dock varit något lägre och 2010 var det sex procent i årskurs 9 som svarade att de haft lust att pröva. Även i gymnasiet var det ytterst ovanligt att vilja pröva narkotika. Av dem som aldrig prövat narkotika var det endast sex procent av pojkarna och sju av flickorna som svarade att de ville detta (tabell 110).

Eleverna tillfrågades av vem de fått tag i narkotika (tabell 111). I såväl årskurs 9 som gymnasiets år 2 var kompisar den vanligaste källan till narkotika. I årskurs 9 var det drygt 50 procent av eleverna som använt narkotika som uppgav att de fick tag i narkotika från kompisar. I gymnasiet var motsvarande siffra drygt 65 procent. Näst vanligaste var att få tag i narkotika av



en bekant vilket ungefär hälften så många uppgav, jämfört med de som hade kompisar som källa.

Även en fråga om var de fått tag i narkotikan ställdes (tabell 112). Vanligast var att fått tag i narkotikan hemma hos en kompis, i årskurs 9 var det cirka 30 procent av de pojkar och flickor som prövat narkotika som uppgav detta. I gymnasiet var motsvarande siffra cirka 45 procent. Näst vanligast var att få tag i narkotika på en fest. Ofta framhålls internet som en källa till narkotika, inte minst för unga. Detta är något som inte bekräftas av denna undersökning. Bland pojkarna och flickorna med narkotikaerfarenhet i årskurs 9 var det fyra procent och i gymnasiets år 2 var det fem procent som svarade att de fått tag i narkotika via internet.

Narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel

För att belysa sambanden mellan konsumtionen av andra medel och narkotikaerfarenhet har eleverna i årskurs 9 och gymnasiets år 2 delats in i två kategorier, de som som någon gång använt narkotika och de som saknar sådan erfarenhet. I tabellerna 113 och 114 jämförs de båda grupperna med avseende på följande variabler: kategorierna 5 och 6 på alkoholkonsumtionsindex, frekvent intensivkonsumtion av alkohol, låg ålder vid berusningsdebuten, kon-

sumtionen av hembränt respektive smuggelsprit de senaste tolv månaderna, intag av läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte, tobakskonsumtion samt sniffningserfarenhet.

Tabellerna visar att det finns ett starkt samband mellan narkotikaerfarenhet och omfattande konsumtion av alkohol. Bland eleverna i årskurs 9 var drygt 40 procent av de som prövat narkotika storkonsumenter av alkohol och bland dem som inte använt narkotika knappt tio procent. Även bland gymnasisterna var skillnaderna stora mellan dem med och utan narkotikaerfarenhet, dock inte lika stora som i årskurs 9. Orsaken till detta är sannolikt att hög alkoholkonsumtion inte är lika avvikande i gymnasiet som i årskurs 9 varför sambandet med ett annat avvikande beteende, i detta fall att ha prövat narkotika, blir svagare.

Även när det gäller narkotikaerfarenhet och berusningsbenägenheten fanns ett påtagligt samband i såväl årskurs 9 och gymnasiets år 2. Bland dem som använt narkotika uppgav drygt 60 procent av grundskoleeleverna och drygt 70 procent av gymnasisterna att de intensivkonsumerar alkohol en gång i månaden eller oftare, jämfört med 16 procent bland övriga elever i årskurs 9 och 40 procent bland gymnasieeleverna.

Det fanns också ett samband mellan narkotikaerfarenhet och tidig berusningsdebut. I årskurs 9 var det cirka 45 procent av eleverna som använt narkotika som varit berusade före 14 års ålder. Motsvarande andel bland dem som inte använt narkotika var åtta procent. Samma samband återfanns i gymnasiets år 2, men något svagare.

Även sambandet mellan narkotikaanvändningen och konsumtionen av hembränt och smuggelsprit var starkt. Drygt 65 procent av gymnasieeleverna och 70 procent av grundskoleeleverna med narkotikaerfarenhet hade druckit hembränt under de senaste tolv månaderna, jämfört med cirka 25 respektive 38 procent bland dem utan narkotikaerfarenhet.

De elever som använt narkotika hade också använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte i avsevärt större utsträckning än dem som aldrig prövat narkotika. Sambandet var starkare bland flickorna än pojkarna, både för eleverna i årskurs 9 och gymnasiets år 2. Det är på det hela taget fler flickor än pojkar som kombinerat alkohol med läkemedel i berusningssyfte.

Även konsumtionen av tobak, i form av rökning och/eller snusning, var betydligt vanligare bland de elever som använt narkotika än bland dem som saknade sådan erfarenhet. Skillnaden var klart störst i årskurs 9.

Bland dem som aldrig använt narkotika var det få, såväl i årskurs 9 som i gymnasiets år 2, som uppgett att de har sniffat (ca 2%), medan motsvarande andel i den andra gruppen var avsevärt högre (ca 30% i årskurs 9 och 20% i gymnasiets år 2).

Narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler

I tabellerna 115 och 116 redovisas sambanden mellan narkotikaerfarenheten och variabler såsom skoltrivsel, skolk, problem på grund av alkoholkonsumtion samt möjligheten att prata om personliga problem med andra.

De allra flesta av eleverna i såväl årskurs 9 som gymnasiets år 2 trivs i skolan och skillnaderna mellan dem som prövat narkotika och dem som inte gjort det är små. Bland dem i årskurs 9 som prövat narkotika var det cirka åtta procent som trivdes ganska eller mycket dåligt i skolan, jämfört med cirka fyra procent av dem som inte prövat narkotika. Förhållandet mellan dem med narkotikaerfarenhet och dem utan såg ungefär likadant ut i gymnasiet (ca 6 respektive 2%).

Skillnaderna var större när det gällde skolkning. Bland dem i årskurs 9 som använt narkotika var det cirka 40 procent som brukar skolka åtminstone ett par gånger i månaden. Bland dem som inte prövat narkotika var motsvarande andel tio procent. Samma mönster återfanns bland gymnasisterna, dock var skillnaderna inte fullt så stora.

De mer utbredda alkoholvanorna som de elever som använt narkotika uppvisar återspeglas även när det gäller negativa konsekvenser av att dricka alkohol. De olika negativa konsekvenserna har delats in i fyra olika grupper (se avsnittet "Problem i samband med alkoholkonsumtion") som benämns individuella, relations-, sexuella samt brottsrelaterade problem.

Det var således fler bland dem som använt narkotika som upplevt negativa konsekvenser av alkoholkonsumtion än bland dem som inte använt narkotika. I årskurs 9 var det mellan tre och fem gånger så vanligt att ha upplevt alkoholrelaterade problem bland dem med narkotikaerfarenhet jämfört med dem utan sådan erfarenhet. Även i gymnasiet återfanns ett sådant samband, även om skillnaderna alls inte var så stora. Detta kommer sig antagligen av att alkoholkonsumtionen generellt sett är mer omfattande i gymnasiet och hög alkoholkonsumtion inte är ett lika extremt beteende i den åldersgruppen. Det är följaktligen vanligare att ha upplevt negativa konsekvenser av alkohol bland gymnasieeleverna. En annan förklaring är att eleverna i gymnasiet är äldre och att frågan om alkoholrelaterade konsekvenser rör livstidserfarenhet. Då eleverna är äldre i gymnasiet har de följaktligen haft längre tid på sig att skaffa negativa erfarenheter av sin alkoholkonsumtion.

Andelen elever som uppgav att de har ganska eller mycket svårt att prata, t ex om problem, med förälder eller liknande var högre bland dem som hade erfarenhet av narkotika. Var femte pojke och var tredje flicka i årskurs 9 som prövat narkotika uppgav att de har svårt att prata med föräldrarna eller annan vuxen de lever med. Motsvarande värde för dem som inte använt narkotika var tolv respektive 18 procent. Även bland gymnasieeleverna återfanns detta

mönster. Däremot fanns det inga betydande skillnader mellan grupperna när det gäller möjligheten att prata med annan vuxen.

Bland dem som använt narkotika uppgav 48 procent av pojkarna och 56 av flickorna att det var ganska eller mycket svårt att prata med elevvårdspersonal. Motsvarande siffror för dem som inte använt narkotika var 34 respektive 50 procent och ett liknande mönster fanns bland gymnasieeleverna.

När det gäller kamrater som samtalspartner om problem fanns det inga skillnader mellan de som använt och de som inte använt narkotika. Bland pojkarna var det något färre bland de som använt narkotika som uppgav att de hade svårt att prata med syskon (19 respektive 16%), medan förhållandet bland flickorna var det omvända (31 respektive 21%).

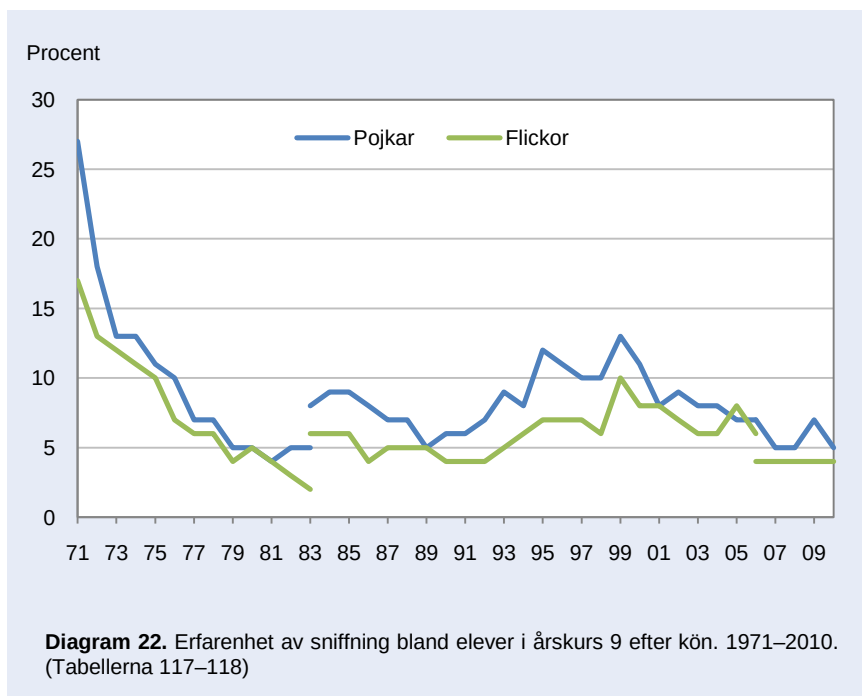
Sniffning

Under 1950-talet blev det vanligt att sniffa lösningsmedel, d v s lättflyktiga kolväten som thinner, bensen, terpentin och aceton (CAN m fl 1997). Det var främst bland yngre tonåringar som detta uppmärksammades. Under senare år har emellertid olika gaser, så som butan- och propangas, blivit vanliga sniffningsmedel.

Förändringar i frågeformuläret har medfört att data om sniffningsvanorna redovisas i två olika tabeller. Åren 1971–1982 ställdes frågan: ”Sniffar du?”, men ändrades från och med 1983 års undersökning till: ”Har du sniffat någon gång?” I tabell 117 redovisas elevernas erfarenhet av sniffning åren 1971–1983 och i tabell 118 åren 1983–2001. Även 2006 ändrades utformningen av frågan. Utvecklingen för hela perioden sammanfattas i diagram 22, där effekten av ändringarna av frågeformuleringen visas genom att två värden finns för 1983 och 2006 (för pojkarna blev det samma värde med båda formuleringarna 2006, varför det inte syns i diagrammet).

I början av 1970-talet var det betydligt fler elever i årskurs 9 som uppgav att de sniffade jämfört med någon annan period av undersökningen. År 1971 hade 27 respektive 17 procent av pojkarna och flickorna sniffat. Åren därefter minskade sniffningen betydligt och stabiliserades på en förhållandevis låg nivå under flera år (omkring 5%).

Andelen elever som med den nya frågeformuleringen 1983 svarat att de någon gång sniffat var åtta procent bland pojkarna och sex bland flickorna. Denna nivå var därefter i stort sett oförändrad under 1980-talet för att under 1990-talet öka fram till 1999 då 13 procent av pojkarna och tio av flickorna sniffat. Därefter sjönk värdena och de senaste åren har det varit cirka fem procent som någon gång sniffat.



I gymnasiet år 2 har andelen som sniffat legat relativt stabil runt fem procent under perioden 2004–2010 (tabell 119). Vid de flesta mättillfällena har det varit någon procentenhet fler av pojkarna som svarat att de sniffat.

Vid flertalet mättillfällen har det varit en mindre andel av gymnasieeleverna som rapporterat att de sniffat jämfört med elever i årskurs 9. Då samma frågor använts i båda åldersgrupperna kan detta tyda på att de ungdomar som har sniffat i högre grad inte studerar vidare efter grundskolan. En annan förklaring kan vara att erfarenheten av sniffning kan vara något som förtigs, faller i glömska eller definieras annorlunda när ungdomarna blir äldre.

Erfarenheterna av sniffning var relativt jämnt fördelade i landet i såväl årskurs 9 som i gymnasiet år 2 såväl bland pojkarna som flickorna (tabell 135 och 136). I så gott som samtliga regioner är trenden att sniffningen minskar. Undantagen är flickorna i årskurs 9 och gymnasiepojkarna i norra Sverige, där andelen som sniffat i stort sett legat stilla under perioden.

Sömnmedel och lugnande medel

I 1986 års studie infördes två frågor som gällde elevernas användning av sömnmedel eller lugnande medel, med respektive utan läkarföreskrivning.

Den fråga som avsåg läkemedelsanvändning utan läkarrecept hade 1986 och 1987 ytterligare ett svarsalternativ, nämligen "Ja, annat läkemedel, nämligen...". Det visade sig att många redovisade bruk av receptfria mediciner vid detta svarsalternativ varför det togs bort från 1988 års undersökning då frågan även formulerades om något. I tabell 121 redovisas därför endast resultaten från och med detta år.

Mellan 1986 och 2003 var det omkring 4–5 procent av eleverna i årskurs 9 som använt av läkare förskrivna sömn- eller lugnande medel (tabell 120). Framförallt bland flickorna kan man skönja en svag ökning de senare åren, men förändringarna är tämligen små.

Under den redovisade perioden fram till och med 1993 var det omkring en procent av pojkarna och två procent av flickorna som svarade att de hade använt respektive medel utan recept (tabell 121). Under nästkommande 10-årsperiod (t o m 2003) var värdena relativt stabila både bland pojkarna (3–4%) och flickorna (ca 5%). Sömnmedel och lugnande medel utan läkarförskrivning var således något vanligare bland flickorna än bland pojkarna.

I samband med 2004 års undersökning ändrades frågan till att endast röra bruket av sömnmedel och lugnande medel av bensodiazepintyp. Jämförelser med tidigare år måste därför göras med försiktighet. Resultaten visar dock viss överensstämmelse med tidigare år, eftersom 4–6 procent uppgav att de använt sömn- eller lugnande medel med recept och 2–4 procent att de gjort detta utan recept (tabell 122). Siffrorna har legat stabilt på den nivån under hela mätperioden.

I gymnasiets år 2 var det ungefär lika stor andel som använt sömn- eller lugnande medel, såväl med som utan recept, bland pojkarna som det var i årskurs 9 (tabell 123). Andelen flickor, i såväl årskurs 9 som i gymnasiet, har varit något högre sett till hela perioden 2004–2010, men skillnaderna har hela tiden varit ytterst små.

Det bör även påpekas att det tycks ha stor betydelse i vilken kontext frågan om användning av bensodiazepiner ställs. När denna typ av medicin används utan läkarordination är det, rent juridiskt, att betrakta som narkotika. Andelen elever som svarade att de använt bensodiazepiner varierar beroende på sammanhanget frågan ställs i, när frågan ställdes till samtliga elever uppgick andelen elever som använt bensodiazepiner utan läkarordination, som visats ovan till mellan tre och fem procent (tabellerna 122 och 123). När frågan lite senare i formuläret föregicks av frågan huruvida man använt narkotika var det en till två procent av eleverna som uppgav att de använt någon form av lugnande eller sömntabletter av bensodiazepintyp (tabellerna 96 och 97). Antagligen beror diskrepansen på att eleverna inte ser dessa läkemedel som narkotika även om de saknar läkares ordination.

Läkemedel tillsammans med alkohol

I kommentarerna till den redovisade läkemedelskonsumtionen i 1976 och 1977 års undersökningar framhölls bland annat ”att det inte kan uteslutas att vissa skolungdomar använder läkemedel i berusningssyfte och att intaget ibland kombineras med alkoholkonsumtion”. För att få reda på hur vanligt det är att läkemedel kombineras med alkohol ställdes följande fråga under åren 1979–1982 samt 1986–1994: ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?” Från och med 1995 års undersökning formulerades frågan om något till ”Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?” vilket innebär att svaren inte är fullt jämförbara före och efter 1995. Svaren för årskurs 9 redovisas i tabell 124 och för gymnasiets år 2 i tabell 125.

En tydlig könsskillnad kan konstateras när det gäller läkemedel som kombineras med alkohol. År 1979 var det 20 procent av flickorna i årskurs 9 som hade gjort detta jämfört med elva procent av pojkarna i samma årskurs. Det sista året före omformuleringen av frågan, 1994, var det 10 procent av pojkarna och 21 av flickorna som använt läkemedel tillsammans med alkohol. År 1996 uppgav åtta respektive 17 procent att de använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Sedan mitten av 1990-talet har det skett en nedgång, men skillnaden mellan pojkarna och flickorna har varit relativt oförändrad. I den senaste undersökningen var det tre procent av pojkarna och sex av flickorna i årskurs 9 som uppgav att de använt läkemedel i kombination med alkohol i berusningssyfte.

Skillnaderna mellan årskurs 9 och gymnasiets år 2 var mycket små, men det har under hela mätperioden varit något fler bland gymnasieeleverna som använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte. Precis som i årskurs 9 var det något vanligare bland flickorna. Bland pojkarna var det sex procent och bland flickorna nio. Andelarna har legat stabilt på den nivån under perioden 2004–2010.

Vid en granskning av de läkemedel som eleverna uppgett att de använt kan konstateras att det till tre fjärdedelar rörde sig om receptfria värktabletter (av vilka omkring hälften var paracetamolpreparat, t ex Alvedon) som kombineras med alkohol (framgår ej av tabellerna). Många redovisar också olika ibuprofenpreparat (t ex Ipren) (ca 25%) och knappt tio procent av de uppgivna preparaten gällde sömn- eller lugnande medel. Det är inga större skillnader vad gäller preparatsorter mellan eleverna i årskurs 9 och gymnasiets år 2.

Dopning

Kunskapen om användning av dopningsmedel har varit relativt begränsad. I syfte att kartlägga i vilken utsträckning sådan användning förekommer bland elever i årskurs 9 infördes ett antal nya frågor i samband med 1993 års undersökning. Det har emellertid visat sig svårt, mot bakgrund av den begränsade kunskapen på området, att fastställa adekvata frågeformuleringar i enkäten. Efter en justering i 1995 års formulär frågade man om eleverna någon gång använt något av dopingmedlen anabola steroider, testosteron eller tillväxthormon med svarsalternativen ”ja, som tablett”, ”ja, som injektion” samt ”nej” för respektive preparat. Från och med 2004 års undersökning har frågan ändrats till att endast gälla androgena anabola steroider (AAS) och frekvensen av detta användande.

Mycket få elever i årskurs 9 har erfarenhet av dopingmedel (tabellerna 126 och 127). 1993 var det en procent bland pojkarna och mindre än en halv procent (redovisas som 0) bland flickorna som använt anabola steroider. Andelarna låg sedan kvar på dessa låga nivåer. Användning av tillväxthormon var ännu mer ovanligt. År 1993 hade en procent av pojkarna någon gång gjort detta och undersökningarna därefter var andelen mindre än en halv procent bland både pojkarna och flickorna.

Sedan 1995 redovisas endast de elever som uppgett att de använt tillväxthormon i injektionsform, då detta preparat inte finns i tablettform. Testosteron har redovisats av mindre än en halv procent av eleverna under tidsperioden, utom för pojkarna under åren 2001–2003 (1%).

I tabell 127 redovisas resultaten från den omformulerade frågan för eleverna i årskurs 9. Där framgår att det även med den nya formuleringen är ytterst få elever som uppger att de använt AAS (2% av pojkarna och en av flickorna 2010). I gymnasiet var det ungefär lika få som använt AAS bland pojkarna och någon procentenhet lägre bland flickorna (tabell 128).

ANT-undervisningen i skolan

Det åligger skolan att informera eleverna om olika beroendeframkallande medel och deras skadeverkningar. Detta kan ske inom ramen för olika ämnen och några detaljerade föreskrifter om innehållet eller antal timmar finns inte.

1979–1982 ställdes en fråga till eleverna huruvida de haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak (ANT) under läsåret samt omfattningen av denna (tabell 129). Åren 1983–1985 fanns inte frågan med varför data från dessa år saknas i tabellen. Vid tolkningen av tabellen bör det observeras att

undersökningarna 1979–1982 gjordes något senare på terminen (april/maj) än 1986–2008 (mars/april) och därför ”täcker av” en större del av läsåret.

De elever som inte fått någon undervisning alls om alkohol, narkotika och tobak under läsåret utgjorde 1986–1987 cirka 20 procent efter att tidigare ha varit cirka tio procent. Under största delen av 1990-talet gällde detta 25–35 procent av eleverna. Därefter har det blivit ännu fler som svarat att de inte fått någon undervisning alls. År 2010 var det cirka 50 procent som inte haft någon ANT-undervisning medan ungefär en tredjedel haft några timmar.

På gymnasiet är det upp till skolorna att bestämma om de vill ha någon ANT-undervisning vilket innebär att sådan undervisning är betydligt mindre vanligt än i årskurs 9.

I gymnasiets år 2 var det drygt 60 procent som svarade att de inte haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak under läsåret (tabell 130). Bland dem som fått ANT-undervisning var det vanligaste svaret ”några timmar”, vilket 28 procent bland pojkarna och 24 bland flickorna uppgav.

Elevernas sociala situation i skolan

Skoltrivsel

Sedan 1984 har eleverna fått besvara en fråga om hur de trivs i skolan. Utvecklingen sedan dess har varit att allt fler elever trivs i skolan. År 1984 var det cirka 17 procent av eleverna i årskurs 9 som sa sig trivas mycket bra i skolan (tabell 131). Sedan dess har den andelen kontinuerligt ökat och uppgick till drygt 40 procent i den senaste undersökningen. Lägger man till de som trivs ganska bra uppgick de till cirka 80 procent 2010.

I gymnasiet var det ännu fler elever som trivs mycket bra i skolan. Ungefär 50 procent av eleverna uppgav att de trivs mycket bra och inkluderar man de som trivs ganska bra uppgår de till cirka 85 procent (tabell 132).

Skolk

Samtidigt som frågan om trivseln i skolan infördes (1984) togs också en fråga med om hur ofta eleverna brukar skolka från skolan. Under hela mätperioden har ungefär hälften av eleverna uppgett att de skolkar, omkring en tredjedel brukar skolka någon gång per termin, sex procent skolkar en gång i månaden och tio procent ett par gånger i månaden eller oftare (tabell 133). Förändringarna över tid har varit relativt begränsade, möjligen kan en svagt minskande trend av skolket skymta, och könsfördelningen är tämligen jämn.

I gymnasiets år 2 är skolk vanligare (tabell 134). Där uppger cirka 70 procent av eleverna att de brukar skolka någon gång per termin eller oftare. Skolk är vanligare bland flickorna än pojkarna, men skillnaderna är relativt små.

Referenser

Andersson B, Hibell B (1993). *Skolelevers drogvanor 1993*. Rapportserie nr 36. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1995). *Skolelevers drogvanor 1994*. Rapportserie nr 44. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Andersson B, Hibell B (1996). *Skolelevers drogvanor 1995*. Stencilserie nr 45. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN (2009). *Drogutvecklingen i Sverige 2009*. Rapportserie nr 117. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

CAN, Riksförbundet Föräldraföreningen Mot Narkotika och Riksförbundet Hem och Skola (1997). *Tänk om dom sniffar...* Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Guttormsson U (2004). *Mönstrandens drogvanor 2003*. Rapportserie nr 78. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Stockholm.

Skolöverstyrelsen (1983). *Skolungdomars alkohol-, tobaks- och narkotikavanor. Våren 1983. Årskurs 6 och 9*. Skolöverstyrelsen. Stockholm.

Skolöverstyrelsen (1986). *Skolungdomars alkohol-, tobaks- och narkotikavanor. Resultat från en enkät 1985. Årskurs 6 och 9*. Skolöverstyrelsen. Stockholm.

SOU (1969:53). *Narkotikaproblemet*. Undersökningar. Stockholm.

SOU (1971:72). *Svenska folkets alkoholvanor*. Stockholm.

Tabell 1. Antalet bearbetade formulär och bortfallet i procent ^{a)}. 1971–2010.

	Årskurs 6			Årskurs 9			Gymnasiet, år 2		
	Bearbetade formulär		Bortfall %	Bearbetade formulär		Bortfall %	Bearbetade formulär		Bortfall %
	Pojkar	Flickor		Pojkar	Flickor		Pojkar	Flickor	
1971	2 521	2 346	b)	1 914	1 921	b)			
1972	3 840	3 697	7	3 089	2 996	15			
1973	2 838	2 796	8	2 789	2 996	14			
1974	2 720	2 586	6	2 352	2 282	14			
1975	2 568	2 596	7	2 087	2 130	14			
1976	2 242	2 139	7	2 151	1 985	15			
1977	3 603	3 506	8	3 096	2 938	15			
1978	5 165	4 959	6	4 734	4 809	16			
1979	5 139	4 917	6	4 630	4 729	13			
1980	5 040	4 945	7	4 977	4 964	14			
1981	4 476	4 196	7	4 827	4 669	12			
1982	2 096	1 900	6	2 599	2 547	14			
1983 ^{c)}				833	808	14			
1983	688	711	8	825	796	13			
1984				16 832	15 987	14			
1985	783	652	8	795	707	14			
1986				2 942	2 878	12			
1987	1 961	1 941	7	2 958	2 820	11			
1988				2 722	2 708	14			
1989	1 792	1 773	7	2 863	2 851	13			
1990				3 019	2 958	13			
1991	1 917	1 820	9	2 980	2 903	14			
1992				3 000	2 851	13			
1993	1 962	1 995	7	3 024	2 880	10			
1994				2 919	2 949	10			
1995	1 882	1 740	8	2 827	2 750	12			
1996				3 071	2 956	11			
1997	2 046	1 913	6	2 935	2 748	11			
1998				2 760	2 695	13			
1999	1 904	1 862	7	2 683	2 515	14			
2000				2 598	2 692	14			
2001	1 837	1 756	11	2 796	2 773	15			
2002				2 726	2 623	15			
2003	1 910	1 855	9	2 667	2 559	14			
2004				2 661	2 753	15	2 246	2 248	17
2005	1 622	1 559	9	2 688	2 684	15	2 231	2 311	18
2006A				2 487	2 403	15	1 841	1 931	14
2006B				2 464	2 398	15	2 037	2 055	14
2007				2 752	2 550	17	2 046	2 257	18
2008				2 480	2 404	16	1 846	2 137	17
2009				2 584	2 608	15	1 964	2 108	17
2010				2 329	2 500	16	2 099	1 837	17

a) Bortfallet är beräknat utifrån elevfrånvaron i de medverkande klasserna.

b) Bortfallet för totalmaterialet var 12%.

c) Avser den s k länkundersökningen, d v s den studie som genomfördes med de frågor som använts i tidigare undersökningar.

Tabell 2a. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–2010.

	Konsumenter ^{b)}	Druckit de senaste 12 månaderna	Icke-konsumenter	Inte druckit de senaste 12 månaderna	Ej svar	
1971	91		9		1	
1972	90		10		..	
1973	89		11		..	
1974	87		11		2	
1975	86		12		3	
1976	90		9		1	
1977	88		9		3	
1978	90		13		2	
1979	86		12		2	
1980	86		13		2	
1981	83		15		2	
1982	79		19		2	
1983	80		17		..	
1984	.		.		.	
1985	.		.		.	
1986	79		18		2	
1987	78		20		2	
1988	76		22		2	
1989	76		22		2	
1990	78		20		2	
1991	79		18		3	
1992	79		18		3	
1993	74		19		7	
1994	75		18		7	
1995	72		21		7	
1996	69		22		9	
1997	75		22		3	
1998	73		21		6	
1999	73		23		4	
2000	75		19		6	
2001	74		20		6	
2002	72		23		5	
2003	69		26		5	
2004	67		28		5	
2005	67		29		4	
2006 ^{c)}	64	62	32	37	4	1
2007	61	61	34	39	5	0
2008	63	62	32	38	5	0
2009	58	59	36	41	6	0
2010	56	57	39	43	5	0

a) Alkoholisk samt stark cider ingår i frågan fr o m 1997.

b) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

c) Fr o m. 2006 definieras man som alkoholkonsument om man druckit alkohol de senaste 12 månaderna.

Tabell 2b. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–2010.

	Konsumenter ^{b)}	Druckit de senaste 12 månaderna	Icke-konsumenter	Inte druckit de senaste 12 månaderna	Ej svar	
1971	90		10		2	
1972	91		9		..	
1973	92		8		..	
1974	89		10		1	
1975	87		10		2	
1976	90		9		1	
1977	91		7		3	
1978	92		10		2	
1979	90		8		2	
1980	87		11		1	
1981	85		14		2	
1982	81		18		1	
1983	83		17		..	
1984	.		.		.	
1985	.		.		.	
1986	77		21		2	
1987	78		20		2	
1988	73		25		2	
1989	74		24		2	
1990	78		20		2	
1991	77		21		2	
1992	76		20		4	
1993	72		21		7	
1994	74		20		6	
1995	76		18		6	
1996	72		20		8	
1997	76		21		3	
1998	79		17		4	
1999	77		20		3	
2000	76		18		6	
2001	77		18		5	
2002	72		23		5	
2003	74		22		4	
2004	72		25		3	
2005	69		26		5	
2006 ^{c)}	66	66	30	33	5	1
2007	67	68	28	32	5	0
2008	66	66	29	34	5	0
2009	65	66	30	34	5	0
2010	65	62	32	38	3	0

a) Alkoholisk samt stark cider ingår i frågan fr o m 1997.

b) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

c) Fr o m. 2006 definieras man som alkoholkonsument om man druckit alkohol de senaste 12 månaderna.

Tabell 3. Andelen konsumenter och icke-konsumenter av alkohol samt andelen som druckit öl, alkoholäsk, stark cider, vin eller sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Konsumenter ^{a)}	Druckit de senaste 12 månaderna	Icke-konsumenter	Inte druckit de senaste 12 månaderna	Ej svar	
Pojkar						
2004	86		10		3	
2005	85		11		4	
2006 ^{b)}	87	85	11	14	3	0
2007	83	86	12	14	5	0
2008	84	87	12	13	4	0
2009	81	84	14	15	5	0
2010	79	83	16	17	5	0
Flickor						
2004	89		9		3	
2005	86		9		4	
2006 ^{b)}	86	88	11	12	3	1
2007	85	88	10	11	5	0
2008	84	85	12	15	4	0
2009	84	86	12	14	4	0
2010	84	84	13	16	4	0

a) Avser en konsumtion av åtminstone 1 glas öl, 2 cl vin, 2 cl blanddrycker eller 2 cl sprit någon gång om året eller mer sällan.

b) Fr o m. 2006 definieras man som alkoholkonsument om man druckit alkohol de senaste 12 månaderna

Tabell 4. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006 ^{a)}.

	Inte druckit under vårterminen	Druckit en gång under vårterminen	Druckit flera gånger under vårterminen	Ej svar
Pojkar				
1983	34	22	44	..
1984	31	19	49	..
1985	27	19	54	..
1986	26	21	53	0
1987	28	20	52	0
1988	32	20	47	0
1989	30	19	51	0
1990	32	18	50	0
1991	29	20	51	0
1992	28	18	53	0
1993	28	19	52	1
1994	30	18	50	1
1995	33	19	48	1
1996	32	20	47	0
1997	35	20	45	0
1998	32	18	50	0
1999	32	16	52	1
2000	27	16	57	0
2001	28	17	54	1
2002	33	17	50	0
2003	37	19	43	1
2004	37	18	44	0
2005	41	19	40	0
2006	43	18	38	0
Flickor				
1983	32	20	47	..
1984	33	20	47	..
1985	27	20	53	..
1986	29	21	49	0
1987	28	22	49	1
1988	34	21	44	0
1989	33	22	45	0
1990	31	20	49	0
1991	33	22	45	0
1992	32	23	45	0
1993	33	20	47	0
1994	32	20	47	1
1995	30	21	49	0
1996	33	22	44	0
1997	33	22	45	0
1998	32	22	45	0
1999	30	21	50	0
2000	28	18	53	1
2001	27	20	52	1
2002	32	18	49	0
2003	33	20	47	0
2004	35	19	45	0
2005	38	19	43	0
2006	40	18	42	0

a) Fr o m 1999: "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?"

Tabell 5. "Har du någon gång under vårterminen druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2004	17	83	0
2005	17	82	0
2006	16	83	0
Flickor			
2004	16	85	0
2005	16	84	0
2006	17	82	0

Tabell 6. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2006	37	62	1
2007	39	61	0
2008	38	62	0
2009	41	59	0
2010	43	57	0
Flickor			
2006	33	66	1
2007	32	68	0
2008	34	66	0
2009	34	66	0
2010	38	62	0

Tabell 7. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoholläsk, stark cider, vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.

	Nej	Ja	Ej svar
Pojkar			
2006	14	85	0
2007	14	86	0
2008	13	87	0
2009	15	84	0
2010	17	83	0
Flickor			
2006	12	88	1
2007	11	88	0
2008	15	85	0
2009	14	86	0
2010	16	84	0

Tabell 8. "Har du druckit öl, alkoholisk, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan^{a)} (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
1983	24	76	
1985	29	71	
1987	29	70	2
1989	29	71	0
1991	34	65	1
1992	35	65	0
1993	35	65	0
1994	33	66	1
1995	33	66	1
1996	30	69	1
1997	35	64	1
1998	37	62	0
1999	35	64	1
2000	40	59	1
2001	36	63	1
2002	33	66	1
2003	31	69	0
2004	28	72	0
2005	26	74	0
2006	24	75	0
Flickor			
1983	22	78	
1985	28	72	
1987	26	72	1
1989	24	75	0
1991	28	72	1
1992	28	72	1
1993	27	73	0
1994	28	72	0
1995	30	70	0
1996	26	74	0
1997	30	70	0
1998	32	67	0
1999	29	71	0
2000	33	66	1
2001	31	68	1
2002	32	68	0
2003	30	70	1
2004	28	72	0
2005	27	73	0
2006	23	76	0

a) Före 1997 ingick ej alkoholisk och stark cider.

Tabell 9. "Har du druckit öl, alkohol, stark cider, vin eller sprit den senaste veckan (d v s 7 dagar tillbaka från och med igår)? Räkna inte med lättöl." Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2004	47	53	0
2005	49	51	0
2006	49	51	0
Flickor			
2004	44	56	0
2005	44	56	0
2006	45	55	0

Tabell 10. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkohol	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2006	58	11	18	9	12	6	19
2007	58	10	20	10	11	5	20
2008	56	9	22	10	13	8	22
2009	60	11	20	10	13	8	21
2010	63	10	17	7	10	5	18
Flickor							
2006	55	6	14	12	17	11	22
2007	54	6	13	15	18	11	25
2008	54	7	14	14	20	12	24
2009	56	7	12	14	19	13	25
2010	58	5	10	13	18	11	21

Tabell 11. "Har du druckit alkohol de senaste 30 dagarna?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.

	Nej	Ja, folköl	Ja, starköl	Ja, alkoläsk	Ja, stark cider	Ja, vin	Ja, sprit
Pojkar							
2006	27	19	50	20	25	16	45
2007	28	20	51	21	27	17	46
2008	29	21	51	19	24	18	46
2009	30	18	50	19	25	21	44
2010	32	20	47	17	24	18	41
Flickor							
2006	27	10	28	25	37	30	44
2007	28	10	28	28	36	31	43
2008	32	11	27	27	35	31	42
2009	30	10	26	26	39	39	43
2010	30	9	24	25	39	36	40

Tabell 12a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **pojkar** i årskurs 9.
1971–2010 ^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar												
Mellanöl												
1971	15	84	33	32	19	1	15	28	7	14	34	2
1974	21	78	22	33	23	1	21	22	7	14	34	1
1977	19	81	23	33	25	0	19	17	6	13	44	0
Folköl												
1977	59	40	10	10	21	1	60	28	2	2	5	2
1979	29	70	16	24	30	1	30	29	8	10	24	1
1981	29	71	12	21	38	0	30	31	6	10	22	1
1983	37	64	11	24	29							
1985	33	67	11	22	34							
1987	35	64	11	23	30	1	36	28	7	10	18	1
1989	37	62	10	24	28	0	38	22	8	10	21	0
1991	30	70	14	25	31	1	32	25	8	11	23	1
1993	30	68	14	24	30	1	32	23	9	11	25	2
1995	30	68	14	24	30	2	32	18	6	11	31	2
1997	35	64	12	27	24	1	37	17	6	10	30	1
1998	37	61	13	25	23	1	38	16	6	9	30	2
1999	41	59	14	25	20	0	41	17	7	9	25	1
2000	38	61	15	27	19	2	38	17	7	10	26	2
2001	43	56	14	23	20	1	43	18	7	10	19	1
2002	46	53	10	22	21	1	46	16	7	10	20	1
2003	51	47	8	19	20	2	52	17	7	8	15	2
2004	55	44	7	17	20	1	56	17	6	8	13	1
2005	61	38	6	12	20	1	62	16	7	7	7	1
2006	62	37	5	14	19	0	62	16	7	7	8	1
2007	63	36	5	13	18	1	65	15	8	7	5	1
2008	62	37	5	12	20	1	63	16	7	7	6	1
2009	64	35	5	12	18	1	66	14	6	7	6	2
2010	65	34	4	13	17	1	66	13	6	8	6	1

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 12b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för mellanöl och folköl. Procentuell fördelning bland **flickor** i årskurs 9.
1971–2010 ^{a)}.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Flickor												
Mellanöl												
1971	21	78	28	28	22	1	21	42	13	16	8	0
1974	22	78	19	30	28	1	22	32	11	23	11	1
1977	21	79	23	33	23	0	21	22	10	22	25	0
Folköl												
1977	64	36	7	9	20	1	65	27	2	3	3	1
1979	35	64	10	22	32	0	36	38	8	8	9	1
1981	37	62	5	19	38	0	38	39	7	8	7	1
1983	50	50	6	14	30							
1985	46	54	5	14	35							
1987	49	51	5	16	30	1	50	28	7	8	6	1
1989	49	49	4	15	30	0	51	25	7	8	6	1
1991	44	56	5	18	33	0	46	26	8	11	9	1
1993	39	60	6	21	33	1	41	24	9	14	12	1
1995	36	63	6	26	31	1	37	19	10	16	17	2
1997	38	61	6	24	31	1	40	19	9	15	16	1
1998	43	56	7	18	31	1	43	20	9	13	14	1
1999	51	49	5	19	25	0	52	19	8	12	10	1
2000	51	48	6	18	24	1	52	20	8	12	8	1
2001	54	45	5	19	21	1	54	20	8	9	7	1
2002	58	42	6	15	21	1	58	17	7	10	8	1
2003	58	41	5	13	23	1	59	16	7	9	7	1
2004	65	35	3	13	18	1	66	14	8	7	5	1
2005	68	31	3	11	18	1	69	14	6	6	3	1
2006	69	30	3	10	18	0	71	14	6	7	3	0
2007	69	30	2	10	18	1	71	14	6	6	3	1
2008	69	30	2	9	19	1	71	13	7	6	3	1
2009	68	31	2	10	19	1	70	14	7	6	2	1
2010	72	27	1	9	17	1	74	12	5	5	3	1

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 13. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för folköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 burk (1½ flas- ka) el mindre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar												
2004	41	58	13	24	21	1	43	14	10	11	20	1
2005	46	53	11	20	22	1	48	14	10	13	15	1
2006	48	51	12	19	20	1	50	13	9	12	15	1
2007	46	54	11	22	20	1	49	15	12	13	10	1
2008	45	54	10	20	23	1	48	16	12	12	10	1
2009	47	52	9	22	21	1	51	14	12	12	11	1
2010	45	54	10	22	22	1	49	15	11	13	11	1
Flickor												
2004	62	38	4	12	22	1	63	14	7	9	6	1
2005	66	34	3	11	20	0	67	13	7	7	4	1
2006	64	36	3	12	20	1	65	13	8	7	5	1
2007	64	36	4	11	21	0	67	14	8	8	2	1
2008	65	35	3	11	20	1	67	12	8	8	4	1
2009	65	34	3	11	20	1	68	13	8	8	2	1
2010	67	32	3	10	20	1	70	12	7	6	3	1

Tabell 14a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1977–1983 ^{a)}
och 1986–2010 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer kor)	Ej svar
Pojkar													
1977	49	51	2	14	35	0	49	11	6	8	14	11	1
1979	33	67	6	24	37	0	33	14	7	8	17	21	1
1981	39	61	4	17	40	0	39	16	5	8	16	14	0
1983	..	53	5	..	..	..	..	..	..	..	..	13	..
1986	40	59	4	18	37	0	40	15	7	9	15	14	1
1987	42	59	5	19	35	0	42	16	6	9	15	13	1
1989	39	60	4	21	35	0	40	14	5	8	17	15	0
1991	36	64	6	22	36	1	37	14	5	10	18	16	1
1993	35	64	5	21	38	1	36	13	6	10	18	16	1
1995	40	58	4	19	35	1	40	12	5	10	17	15	2
1997	41	58	5	21	31	2	42	11	6	10	16	14	1
1998	41	57	5	21	30	2	42	11	5	9	18	14	2
1999	44	54	7	21	26	1	44	11	5	11	16	14	1
2000	38	59	9	25	25	2	38	10	6	11	17	17	2
2001	41	58	9	24	25	1	41	10	6	9	16	16	1
2002	46	53	8	21	24	1	46	10	5	8	15	16	1
2003	48	50	9	19	22	2	49	9	5	7	13	15	2
2004	49	50	10	21	19	1	49	10	5	6	13	17	1
2005	52	47	8	19	20	1	52	10	4	6	11	15	1
2006	54	45	8	17	20	1	54	10	5	5	10	15	1
2007	55	44	7	18	19	1	55	8	4	7	10	15	1
2008	53	46	8	19	19	1	54	9	4	7	10	16	1
2009	57	41	8	17	17	1	57	8	4	5	10	14	2
2010	58	41	6	16	19	1	58	7	4	7	10	13	1

a) 1983 års värden avser den s k länkundersökningen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

Tabell 14b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för starköl. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1977–1983 ^{a)}
och 1986–2010 ^{b)}.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka)	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer kor)	Ej svar
Flickor													
1977	49	51	2	13	35	0	49	15	8	10	14	4	1
1979	35	66	7	24	35	0	34	18	7	12	17	9	0
1981	45	55	4	16	35	0	45	19	7	10	14	5	0
1983	..	52	3	..	..	..	..	..	..	..	..	4	..
1986	57	43	2	12	29	0	57	18	5	7	8	3	1
1987	54	47	3	14	30	0	54	17	6	9	11	3	1
1989	52	48	3	14	31	0	52	16	5	10	13	3	0
1991	47	53	3	16	34	0	48	15	5	11	15	5	1
1993	45	54	3	18	33	1	45	14	6	13	17	5	1
1995	47	52	2	16	34	1	47	14	6	14	15	3	1
1997	48	51	3	16	33	1	49	14	5	12	15	4	1
1998	49	50	3	15	31	1	50	15	5	12	13	4	1
1999	51	47	3	17	27	0	53	15	6	11	11	4	1
2000	51	48	5	17	26	1	51	14	7	12	11	3	2
2001	53	46	4	17	24	1	54	15	8	10	10	4	1
2002	55	44	5	17	23	1	55	12	7	10	10	4	1
2003	56	43	5	15	23	1	57	12	7	7	11	5	1
2004	60	39	6	15	19	1	60	10	5	8	10	6	1
2005	61	38	6	14	18	1	61	9	5	7	10	6	0
2006	65	35	5	14	16	0	65	9	5	6	9	6	1
2007	65	35	4	12	19	1	64	9	6	7	8	5	1
2008	65	34	4	14	17	1	65	8	5	7	9	5	1
2009	67	32	3	12	18	1	67	8	5	7	8	3	1
2010	70	29	3	10	16	1	70	8	4	6	7	4	1

a) 1983 års värden avser den s k länkundertöningen.

b) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

Tabell 15. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för starköl. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 burk (1½ flas- ka) el min- dre	2 bur- kar (2–3 flas- kor)	3–4 bur- kar (4–6 flas- kor)	5 bur- kar el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	24	75	18	36	21	1	24	5	4	8	18	41	1
2005	25	74	19	35	20	1	26	5	4	8	17	41	1
2006	24	76	22	34	20	1	24	5	4	8	16	42	1
2007	26	73	21	34	18	1	26	4	4	8	17	39	1
2008	26	73	20	33	20	1	26	5	5	7	18	38	1
2009	28	71	18	34	19	1	28	5	4	8	18	37	1
2010	28	71	17	35	19	1	29	5	4	6	17	37	1
Flickor													
2004	48	51	6	19	25	1	49	10	7	9	16	10	0
2005	48	51	9	21	21	0	48	8	6	10	16	12	1
2006	51	48	8	21	20	1	51	6	5	10	15	12	1
2007	48	52	8	20	24	1	48	10	7	9	14	11	1
2008	50	49	7	22	21	1	50	8	7	9	15	10	1
2009	52	48	7	18	23	0	51	8	7	10	13	9	1
2010	54	45	6	17	22	1	54	9	6	9	13	8	1

Tabell 16a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983 ^{a)} och
1986–2010.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
1971	23	75	7	27	41	3	23	9	32	11	24	1
1974	28	71	4	21	46	0	29	8	34	8	18	3
1977	23	76	5	23	48	0	23	9	39	9	19	1
1979	28	72	5	22	45	1	28	10	31	8	21	1
1981	27	73	4	20	49	0	27	13	27	9	22	1
1983	..	68	5	..	..	..	..	..	..	..	22	..
1986	34	66	4	19	43	0	34	10	26	9	20	1
1987	38	62	3	17	42	0	38	12	25	8	16	1
1989	48	52	2	12	38	0	48	11	21	6	14	1
1991	44	55	3	13	39	0	45	12	22	6	14	1
1993	48	51	2	10	39	1	49	11	20	6	13	1
1995	53	46	2	11	33	1	54	10	17	5	12	2
1997	54	45	2	10	33	1	55	10	18	6	11	1
1998	54	45	2	11	32	2	53	9	18	5	11	3
1999	58	41	3	9	30	1	58	9	18	6	8	2
2000	54	43	3	10	30	2	57	9	18	7	8	1
2001	57	42	3	11	28	1	57	9	19	6	8	2
2002	62	37	2	9	26	1	63	9	16	4	6	1
2003	64	34	2	9	23	2	64	10	14	4	5	2
2004	69	30	2	8	20	1	69	8	14	3	4	2
2005	71	28	2	7	20	1	71	9	12	3	3	1
2006	75	24	2	6	17	1	75	8	11	3	2	1
2007	76	23	2	5	16	1	76	8	10	3	2	2
2008	75	24	2	7	16	1	75	7	10	3	3	1
2009	75	24	2	6	15	1	75	7	10	3	3	2
2010	77	22	1	5	15	1	78	6	9	2	3	2

a) 1983 års data avser den skänklundersökningen.

Tabell 16b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för vin. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983^{a)} och
1986–2010.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Flickor												
1971	18	82	8	30	43	0	18	14	46	15	8	0
1974	22	78	4	24	39	1	22	11	46	13	7	1
1977	16	83	6	29	47	0	16	10	49	12	13	0
1979	18	81	6	30	45	0	18	12	41	16	13	1
1981	20	80	5	24	50	0	21	17	34	13	16	0
1983	..	78	6	..	..	..	..	..	..	..	16	..
1986	30	70	4	20	45	1	30	16	30	12	11	1
1987	30	70	3	21	46	0	30	16	30	13	11	0
1989	40	59	2	16	41	0	40	15	25	9	9	1
1991	35	65	3	17	45	0	36	15	28	11	10	1
1993	39	59	1	15	43	1	40	13	26	10	10	1
1995	34	65	2	15	48	1	35	15	25	10	14	1
1997	38	61	3	15	43	1	39	13	24	11	13	0
1998	39	60	3	16	41	1	39	13	27	10	9	2
1999	39	60	4	16	40	0	40	14	29	8	9	1
2000	36	63	5	19	39	1	37	13	29	11	9	1
2001	38	61	3	20	39	1	38	15	28	8	8	1
2002	44	56	4	15	37	1	44	15	25	8	7	1
2003	46	53	3	15	34	1	46	15	24	8	5	2
2004	50	49	3	15	31	1	51	13	22	8	6	1
2005	53	46	3	13	30	1	53	14	20	6	5	1
2006	59	40	3	11	27	1	59	11	19	6	4	1
2007	60	40	3	10	27	1	60	12	18	6	3	1
2008	62	37	2	11	25	1	62	10	17	6	3	1
2009	61	38	2	12	24	1	61	11	17	6	3	2
2010	63	36	2	9	25	1	64	10	16	6	3	1

a) 1983 års data avser den skolkundersökningen.

Tabell 17. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för vin. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Dricker						Kvantitet					
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2–5 cl	10–20 cl	1 halv- flaska	60 cl eller mer	Ej svar
Pojkar												
2004	58	41	2	10	29	1	58	4	22	6	8	2
2005	58	41	2	11	28	0	58	3	22	8	8	1
2006	62	37	2	11	24	1	62	5	20	6	6	2
2007	59	39	3	11	25	1	60	5	22	5	6	2
2008	58	41	2	12	27	1	59	5	21	7	7	1
2009	58	41	3	13	25	1	59	6	20	7	7	2
2010	61	38	3	13	23	1	61	5	18	6	7	2
Flickor												
2004	32	68	5	24	38	0	32	6	33	13	15	1
2005	35	65	5	23	36	0	35	7	30	13	14	1
2006	35	64	6	24	34	1	35	8	29	14	13	2
2007	36	63	6	23	34	1	36	7	29	13	13	1
2008	36	64	7	24	32	0	36	7	29	14	14	1
2009	32	68	9	28	32	0	32	6	30	14	17	1
2010	31	68	7	28	32	1	32	8	28	15	15	2

Tabell 18a. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1971–1983^{a)} och
1986–2010.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
1971	24	76	9	32	35	0	24	3	14	10	11	38	0
1974	24	76	8	32	35	1	24	3	12	8	13	38	2
1977	22	78	7	31	40	0	22	4	14	9	11	40	1
1979	24	75	8	32	35	1	24	3	12	8	10	42	1
1981	32	68	5	20	43	0	32	6	13	9	12	28	0
1983	..	60	6	..	..	..	..	..	..	..	..	26	..
1986	32	67	5	22	40	0	32	5	14	10	11	27	1
1987	33	67	6	21	40	0	33	5	14	11	12	24	1
1989	35	65	5	22	38	0	36	4	12	10	12	25	0
1991	29	71	7	26	38	1	31	5	14	10	12	27	1
1993	30	68	5	24	39	1	31	5	13	11	10	27	3
1995	35	63	6	21	36	2	36	4	11	9	12	25	3
1997	36	63	5	22	36	0	37	5	12	9	9	26	1
1998	34	66	6	25	35	1	34	5	13	8	10	28	2
1999	37	63	8	24	30	0	38	4	12	10	9	27	1
2000	33	66	8	25	33	1	33	4	12	11	10	29	2
2001	36	63	9	23	32	1	36	6	10	10	9	27	2
2002	40	59	6	21	32	1	41	5	12	8	8	24	2
2003	46	53	6	17	30	1	47	6	11	8	7	19	1
2004	46	54	6	19	29	1	47	6	11	8	7	20	1
2005	47	52	6	20	27	1	48	6	10	9	6	19	1
2006	50	49	7	18	24	1	50	5	10	8	5	20	2
2007	52	47	5	17	24	1	53	5	9	8	5	20	2
2008	51	48	6	18	24	1	52	5	9	9	6	18	2
2009	52	46	6	17	24	1	53	5	10	8	5	17	2
2010	54	45	4	16	25	1	54	4	9	7	5	17	2

a) 1983 års data avser den skolkundersökningen.

Tabell 18b. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckes-
tillfälle för sprit. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1971–1983^{a)} och
1986–2010.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Flickor													
1971	28	72	8	28	35	0	28	6	26	17	11	12	0
1974	25	75	9	32	34	0	25	5	21	14	19	16	0
1977	21	79	9	35	35	0	21	4	18	14	16	26	1
1979	19	81	9	38	34	0	19	5	18	15	16	27	0
1981	32	68	3	22	42	0	32	7	18	13	16	14	0
1983	..	65	5	..	..	..	..	..	..	..	..	12	..
1986	34	65	3	21	41	0	34	8	17	13	15	12	1
1987	32	68	5	23	40	0	32	7	17	14	15	13	1
1989	38	63	3	22	38	0	38	6	16	12	15	12	1
1991	30	70	4	25	41	0	33	7	15	15	16	13	1
1993	32	67	5	22	40	1	32	6	16	13	15	15	3
1995	30	69	5	23	41	2	31	8	16	14	17	13	2
1997	31	68	4	24	40	1	33	6	17	13	14	15	1
1998	30	69	6	23	41	0	32	7	19	14	11	15	1
1999	33	67	6	25	35	0	34	6	18	14	11	16	1
2000	32	68	8	27	33	0	32	5	16	15	12	18	2
2001	33	66	8	26	32	1	34	8	13	14	12	17	2
2002	31	63	8	25	35	1	37	8	15	12	10	17	1
2003	39	61	6	23	32	1	39	8	15	13	9	15	1
2004	41	58	7	23	28	0	42	8	13	12	9	15	1
2005	42	57	8	21	29	1	43	8	13	10	9	14	3
2006	43	56	7	23	26	0	44	7	13	11	9	14	2
2007	43	57	7	22	28	1	44	7	14	11	8	14	3
2008	44	56	6	23	27	1	44	6	12	12	8	15	3
2009	43	56	6	21	29	1	43	7	14	13	7	14	3
2010	48	52	4	20	27	1	48	6	14	11	7	12	2

a) 1983 års data avser den skolkundersökningen.

Tabell 19. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för sprit. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	2 cl	4–6 cl	8–12 cl	18 cl	1 halv- flaska eller mer	Ej svar
Pojkar													
2004	20	80	10	36	34	0	20	3	11	13	12	39	1
2005	21	78	10	36	33	0	22	2	11	14	12	38	1
2006	21	78	11	37	30	1	21	2	8	15	12	40	1
2007	24	75	12	36	27	1	24	2	9	13	11	38	2
2008	21	78	9	38	31	1	22	2	10	15	12	38	2
2009	27	73	9	33	31	1	27	3	11	13	11	33	1
2010	27	72	9	34	29	1	28	2	11	14	11	33	2
Flickor													
2004	18	81	8	34	40	0	19	5	17	21	15	23	1
2005	19	81	7	38	35	0	19	4	16	18	16	24	2
2006	19	80	9	36	34	1	20	5	17	16	17	24	2
2007	19	81	9	38	34	0	19	4	15	20	15	24	2
2008	21	78	7	37	34	1	22	5	17	18	14	22	2
2009	22	78	7	37	34	0	22	4	18	20	13	22	2
2010	22	78	8	36	33	1	22	4	17	20	14	21	1

Tabell 20. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2010.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 stor flas- ka	2 flas- kor	3–4 flas- kor	5 flas- kor el. mer	Ej svar
Pojkar													
1998	33	66	5	19	42	1	35	9	7	18	10	5	2
1999	37	62	6	23	34	0	38	10	10	18	8	3	1
2000	31	69	8	23	38	1	33	11	12	19	8	3	2
2001	31	68	10	23	35	1	33	10	12	22	8	3	2
2002	33	66	10	22	34	1	36	10	13	19	8	2	1
2003	35	65	10	22	33	1	36	10	12	21	7	3	1
2004	36	63	9	24	30	1	38	11	11	19	7	3	1
2005	37	62	9	24	30	1	38	11	11	20	6	4	1
2006	41	58	9	22	28	1	42	10	10	18	6	3	1
2007	46	53	7	20	26	1	47	9	10	16	5	3	1
2008	45	53	7	21	26	1	46	9	10	16	5	3	1
2009	48	51	7	18	26	1	48	10	9	16	6	2	2
2010	51	48	5	18	25	1	52	18	7	8	8	7	2
Flickor													
1998	25	74	4	24	46	1	26	11	6	29	9	1	1
1999	25	73	5	25	43	0	28	12	9	24	5	1	1
2000	26	73	7	27	39	1	28	13	12	26	4	1	1
2001	24	75	8	29	38	1	25	15	12	25	4	1	1
2002	28	71	9	26	35	1	29	14	11	24	4	1	1
2003	26	73	9	28	36	1	28	13	10	27	4	1	1
2004	30	69	10	28	31	0	31	13	10	26	5	1	1
2005	31	68	10	27	32	1	32	13	8	26	5	1	1
2006	34	65	9	27	29	1	35	11	8	26	5	2	1
2007	34	66	8	27	31	1	35	14	9	24	4	1	1
2008	36	63	7	27	29	1	36	12	10	23	5	1	1
2009	36	63	7	26	30	1	37	13	9	22	5	1	1
2010	38	62	6	25	31	0	38	25	9	10	12	5	1

Tabell 21. Frekvensen konsumtionstillfällen och uppgiven kvantitet per dryckestillfälle för blanddrycker (bl a stark cider och s k alkoholäsk). Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Dricker						Kvantitet						
	Drick- er ej	To- talt	En gång i veck- an el. oftare	Ngn gång i må- na- den	Mer säl- lan	Ej svar	Drick- er ej	1 flas- ka el. min- dre	1 stor flas- ka	2 flas- kor	3–4 flas- kor	5 flas- kor el. mer	Ej svar
Pojkar													
2004	21	78	8	33	36	1	22	13	10	17	18	20	1
2005	23	77	8	31	37	1	24	12	9	17	18	19	1
2006	20	79	11	34	34	1	20	13	10	16	17	22	1
2007	28	72	9	31	32	0	29	13	9	14	17	17	1
2008	28	71	9	31	31	0	29	12	11	14	16	17	1
2009	31	68	8	27	33	1	32	14	10	12	17	15	1
2010	33	66	7	30	30	1	35	14	9	13	15	15	1
Flickor													
2004	12	88	12	41	34	0	13	16	9	22	29	11	0
2005	13	87	11	45	31	0	13	15	9	21	28	14	1
2006	16	84	13	43	28	1	16	14	8	21	30	11	1
2007	14	85	9	44	32	1	15	16	10	19	27	12	1
2008	18	82	9	41	31	1	18	17	8	19	26	12	1
2009	17	82	11	42	29	1	17	16	9	20	28	10	1
2010	18	82	11	41	30	0	18	16	8	19	27	11	1

Tabell 22. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1991–2010 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1991	15	11	5	1	2	34	9	56	1
1992	16	12	4	2	2	35	9	55	0
1993	15	13	5	2	3	38	7	54	1
1994	16	14	6	3	2	41	7	51	1
1995	16	15	6	2	3	42	6	50	2
1996	15	12	6	2	2	38	7	53	2
1997	15	13	6	2	4	40	6	52	1
1998	14	13	7	3	3	40	6	52	2
1999	13	14	7	4	4	41	7	52	0
2000	11	12	6	3	4	36	6	56	1
2001	11	12	6	3	4	35	7	58	1
2002	10	10	4	2	2	28	7	64	1
2003	10	8	4	1	1	24	5	70	1
2004	11	8	3	1	2	24	5	70	1
2005	9	6	2	1	1	19	5	76	1
2006	9	5	2	1	1	16	5	77	1
2007	6	5	1	1	.	12	1	73	13
2008	5	4	1	1	.	11	1	72	15
2009	5	4	1	1	.	11	1	73	15
2010	4	4	1	2	.	11	1	73	15
Flickor									
1991	13	10	4	2	1	29	11	60	1
1992	14	12	3	1	1	31	9	59	0
1993	14	12	5	2	2	34	10	55	1
1994	15	14	7	3	2	42	9	49	1
1995	15	16	7	3	2	43	6	51	0
1996	14	14	6	2	3	38	7	54	1
1997	14	13	7	3	2	40	7	53	1
1998	13	12	6	3	4	38	8	52	1
1999	13	16	7	4	2	40	7	53	0
2000	12	13	6	4	3	38	6	55	0
2001	12	13	6	3	3	37	6	58	1
2002	10	12	4	2	4	31	8	60	1
2003	10	11	4	2	2	28	8	63	1
2004	10	8	4	2	2	26	7	67	0
2005	9	7	3	1	1	21	7	71	1
2006	9	6	2	1	1	19	5	75	0
2007	7	4	2	2	.	15	2	71	13
2008	6	5	1	1	.	14	2	71	13
2009	6	4	1	1	.	12	2	72	14
2010	6	5	1	1	.	13	1	75	11

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 23. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit hemtillverkad sprit (s k hembränt)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	10	12	5	3	3	34	15	50	1
2005	9	9	5	2	2	27	15	58	0
2006	8	9	4	1	2	25	15	59	1
2007	8	6	2	3	.	19	2	63	16
2008	8	6	3	3	.	19	3	62	17
2009	6	5	2	3	.	16	2	66	16
2010	9	8	2	2	.	21	3	62	15
Flickor									
2004	10	12	5	3	2	32	20	48	0
2005	9	9	5	1	2	26	19	54	1
2006	10	8	2	2	1	22	17	60	1
2007	8	5	2	2	.	17	4	65	15
2008	7	6	2	2	.	15	3	67	14
2009	7	4	1	2	.	14	3	68	15
2010	5	6	2	2	.	15	3	69	14

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 24. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit s k smuggelsprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2010 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Inte druckit senaste 12 mån	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
1997	8	8	3	0	1	20	8	71	2
1998	9	9	3	1	1	23	6	69	2
1999	10	9	3	1	2	25	6	69	1
2000	6	8	5	2	3	22	7	68	1
2001	7	8	4	2	3	23	5	70	2
2002	6	7	4	2	1	20	5	73	2
2003	5	6	3	2	2	18	5	76	1
2004	5	6	4	2	3	19	3	76	1
2005	5	7	4	2	4	21	4	74	1
2006	6	6	4	2	4	22	4	73	1
2007	5	10	5	6	.	26	2	63	10
2008	5	9	5	6	.	25	2	61	11
2009	6	8	6	5	.	25	1	62	11
2010	5	9	5	5	.	23	1	63	12
Flickor									
1997	6	6	2	0	1	15	9	75	2
1998	7	8	3	1	1	20	7	73	2
1999	7	8	2	1	0	18	8	73	1
2000	7	7	2	1	1	18	8	72	1
2001	5	6	2	1	1	16	7	75	2
2002	6	7	2	1	1	16	7	76	1
2003	6	6	2	1	1	16	6	77	1
2004	5	6	2	2	2	18	5	76	1
2005	6	7	4	2	3	21	5	73	1
2006	5	8	4	2	2	22	5	72	1
2007	6	10	7	7	.	30	2	59	10
2008	6	10	7	7	.	30	1	60	9
2009	6	10	8	7	.	30	2	58	10
2010	7	10	7	6	.	29	2	61	8

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 25. "Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit sk smuggelsprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010 ^{a)}.

	Ja, en gång	Ja, 2–4 ggr	Ja, 5–10 ggr	Ja, mer än 10 ggr ^{b)}	Ja, mer än 20 ggr	Druckit totalt	Nej, inte druckit	Har aldrig druckit	Ej svar
Pojkar									
2004	9	14	9	4	7	43	7	49	1
2005	8	14	10	6	8	45	8	45	2
2006	8	16	11	7	11	52	6	41	1
2007	6	16	12	16	.	49	2	39	10
2008	6	17	11	15	.	49	2	39	11
2009	6	16	10	14	.	46	2	42	10
2010	6	15	9	14	.	44	3	43	10
Flickor									
2004	6	9	7	3	2	28	10	62	1
2005	7	14	8	4	5	38	9	51	1
2006	7	13	8	5	5	38	10	50	1
2007	6	13	11	12	.	41	3	45	11
2008	7	13	10	12	.	42	3	47	9
2009	7	14	10	12	.	42	3	46	9
2010	7	13	12	12	.	43	3	45	8

a) Ny design på frågan från och med 2007.

b) Åren före 2007 var svarsalternativet "Ja, 11–20 ggr".

Tabell 26a. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1976–1982 och 1986–2010 ^{a) b)}.

Pojkar	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	22	13	13	14	14	14	1
1977	9	21	15	11	10	14	16	3
1978	11	22	14	13	11	15	13	2
1979	12	25	15	11	10	13	12	2
1980	13	30	17	11	10	10	9	2
1981	15	35	16	9	7	9	7	2
1982	19	31	13	9	8	9	9	2
1986	18	30	16	11	8	8	7	2
1987	20	31	14	10	7	9	7	2
1988	22	32	13	10	7	8	7	1
1989	22	27	15	11	8	9	7	2
1990	20	29	14	10	8	9	8	2
1991	18	27	13	10	9	10	8	3
1992	18	26	15	10	9	10	9	3
1993	19	26	14	9	8	9	7	7
1994	18	26	13	10	9	9	9	7
1995	21	25	13	9	7	9	7	7
1996	22	24	12	9	7	9	7	9
1997	22	25	13	10	8	9	9	3
1998	21	22	13	10	8	9	11	6
1999	23	21	12	9	8	10	13	4
2000	19	21	11	9	8	11	15	6
2001	20	21	12	9	7	10	14	6
2002	23	23	11	9	8	10	12	5
2003	26	24	11	8	7	8	11	5
2004	28	24	10	7	6	10	12	5
2005	29	25	10	8	6	8	10	4
2006	32	23	11	6	5	9	10	4
2007	34	23	9	7	6	8	9	5
2008	32	24	9	7	6	7	9	5
2009	37	21	10	6	5	6	9	6
2010	39	22	9	7	5	6	6	5

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 495 pojkar).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 26b. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1976–1982 och 1986–2010 ^{a) b)}.

Flickor	0 ^{c)}	1	2	3	4	5	6	Ej svar
1976	9	31	17	14	11	11	8	1
1977	7	26	15	13	12	13	12	3
1978	8	28	17	13	12	12	8	2
1979	8	31	17	15	10	11	7	2
1980	11	36	19	12	8	8	5	1
1981	14	43	16	10	7	6	3	2
1982	18	40	15	10	6	5	4	1
1986	21	41	15	8	5	5	2	2
1987	20	39	17	10	5	5	3	2
1988	25	37	15	9	6	4	3	1
1989	24	37	15	9	6	5	3	2
1990	20	35	16	10	6	7	3	2
1991	21	34	16	11	7	6	3	2
1992	20	35	17	11	7	5	3	4
1993	21	33	14	9	7	6	3	7
1994	20	30	16	10	7	6	3	6
1995	18	32	16	11	7	6	4	6
1996	20	32	13	10	7	6	3	8
1997	21	32	16	10	7	6	4	3
1998	17	31	16	10	8	7	6	4
1999	20	31	14	10	8	8	7	3
2000	18	29	13	9	8	10	7	6
2001	18	30	14	10	8	9	7	5
2002	21	29	14	9	6	8	8	4
2003	22	29	14	9	7	8	7	4
2004	25	27	12	9	7	9	8	3
2005	26	27	11	8	6	9	8	5
2006	30	25	11	7	7	7	8	5
2007	28	28	12	8	6	7	5	5
2008	29	28	11	8	7	7	7	5
2009	30	28	12	8	7	6	5	5
2010	32	30	11	8	5	6	5	3

a) 1993 års värden avser endast de elever som besvarade det s k A-formuläret (1 466 flickor).

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

c) Icke-konsument.

Tabell 27. Konsumtionsindex för total årlig alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	0 ^{a)}	1	2	3	4	5	6	Ej relevant
Pojkar								
2004	10	13	11	12	11	19	22	3
2005	11	12	13	11	11	22	21	4
2006	11	11	12	11	12	17	24	3
2007	12	12	10	11	10	17	24	5
2008	12	13	11	10	11	18	21	4
2009	14	13	13	11	10	15	19	5
2010	16	11	11	11	11	16	19	5
Flickor								
2004	9	20	18	15	13	13	9	3
2005	9	18	17	16	12	13	11	4
2006	11	20	17	14	12	13	10	3
2007	10	17	16	15	12	15	11	5
2008	12	19	15	15	11	13	11	4
2009	12	18	16	14	11	14	11	4
2010	13	18	15	16	12	13	11	4

a) Icke-konsument.

Tabell 28a. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1989–2010 ^{a) b)}.

	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
Pojkar												
1989	9	32	2	6			8	29	9	32	27	100
1990	10	32	2	6			10	31	10	31	31	100
1991	11	35	2	6			9	28	10	31	33	100
1992	12	36	2	6			9	26	11	33	33	100
1993	11	34	2	5			8	26	11	35	31	100
1994	11	33	2	6			8	24	13	38	32	100
1995	10	33	2	5			6	21	12	41	28	100
1996	9	30	2	6			7	24	12	40	30	100
1997	10	31	2	5			8	25	13	39	32	100
1998	11	28	2	4	6	16	9	21	12	31	39	100
1999	13	31	1	3	6	14	10	23	12	29	42	100
2000	16	30	2	3	8	14	14	26	14	26	53	100
2001	15	30	2	3	8	17	14	28	11	22	48	100
2002	11	27	1	3	8	18	12	30	9	23	41	100
2003	10	25	1	3	8	21	13	34	7	18	38	100
2004	10	24	1	2	10	23	15	35	6	15	41	100
2005	10	29	1	3	8	23	12	35	3	10	35	100
2006	11	31	1	2	8	23	12	34	4	11	36	100
2007	9	30	1	3	6	20	11	37	3	10	30	100
2008	9	28	1	3	7	20	13	39	3	10	32	100
2009	9	28	1	3	7	21	12	37	3	11	32	100
2010	7	28	1	3	5	20	9	35	4	15	24	100

a) Sedan 1998 ingår blanddrycker i den totala årskonsumtionen.

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

Tabell 28b. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1989–2010 ^{a) b)}.

Flickor	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
1989	5	37	2	13			4	26	4	24	15	100
1990	7	39	2	13			5	26	4	21	18	100
1991	7	41	2	13			4	25	4	22	16	100
1992	7	45	2	11			4	23	3	20	15	100
1993	7	38	2	10			4	23	5	29	17	100
1994	7	39	2	10			4	21	6	30	18	100
1995	7	35	2	13			3	17	7	35	19	100
1996	6	36	2	11			4	21	6	33	17	100
1997	7	37	2	11			4	20	6	32	20	100
1998	8	32	2	8	6	22	4	17	5	21	26	100
1999	9	35	2	8	6	22	4	17	5	18	26	100
2000	11	38	3	9	6	21	5	17	5	16	29	100
2001	11	38	2	8	6	22	5	18	4	14	28	100
2002	11	37	2	7	6	21	6	20	4	14	31	100
2003	9	32	2	7	8	26	6	22	4	13	29	100
2004	9	30	2	7	9	29	7	24	3	10	30	100
2005	10	33	2	6	9	29	8	26	2	7	32	100
2006	10	36	1	5	9	32	6	22	2	7	28	100
2007	8	36	1	5	6	27	4	18	2	9	22	100
2008	9	38	1	6	7	29	5	20	2	7	25	100
2009	8	35	1	7	7	31	4	18	2	8	21	100
2010	7	34	1	6	6	31	4	22	1	7	19	100

a) Sedan 1998 ingår blanddrycker i den totala årskonsumtionen.

b) Värdena för åren 1989–2004 har korrigerats i 2005 års rapport.

Tabell 29. Den beräknade genomsnittliga totala årskonsumtionen mätt i dl alkohol 100% samt olika dryckers andel av totala alkoholkonsumtionen. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Sprit		Vin		Bland- dryck		Starköl		Folköl		Totalt	
	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%	dl	%
Pojkar												
2004	19	28	1	2	7	11	30	45	9	14	66	100
2005	20	30	1	2	7	10	31	47	7	11	66	100
2006	20	28	1	2	8	12	34	48	8	11	71	100
2007	20	26	2	2	12	16	35	47	7	9	76	100
2008	18	26	2	3	10	15	33	47	6	9	69	100
2009	15	25	2	3	9	15	28	47	6	11	61	100
2010	16	26	2	3	8	14	29	48	6	10	62	100
Flickor												
2004	13	35	4	10	8	22	9	26	3	7	37	100
2005	15	37	3	8	8	20	12	29	2	5	41	100
2006	15	38	4	9	8	21	11	26	2	6	40	100
2007	12	29	5	12	11	27	12	27	2	5	42	100
2008	11	28	5	13	12	30	9	24	2	6	40	100
2009	11	28	7	16	12	29	10	23	2	4	41	100
2010	11	29	6	14	12	30	9	23	2	4	40	100

Tabell 30. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2010.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	46	52	2
2008	47	51	2
2009	45	53	2
2010	42	56	1
Flickor			
2007	53	45	2
2008	52	47	1
2009	53	46	1
2010	51	49	0

Tabell 31. "Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2007–2010.

	Ja	Nej	Ej svar
Pojkar			
2007	79	20	1
2008	79	20	1
2009	76	24	1
2010	75	24	1
Flickor			
2007	80	19	1
2008	78	22	1
2009	80	19	0
2010	78	22	1

Tabell 32a. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2010 ^{b)}.

Pojkar	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	8	26	15	14	21	15	1
1974	6	26	18	14	21	15	1
1975	5	26	17	13	23	15	1
1976	8	30	17	10	21	13	1
1977	9	28	16	11	22	13	1
1979	6	29	19	11	20	15	1
1980	4	22	19	11	20	15	1
1981	3	18	19	14	23	22	1
1982	4	19	16	13	23	25	1
1983	..	22	..	..	..	..	..
1986	3	20	18	14	23	22	1
1987	3	19	17	13	24	23	1
1989	3	23	18	12	19	25	0
1990	3	23	17	11	21	24	1
1991	3	26	18	12	22	19	1
1992	5	24	19	13	21	17	1
1993	5	25	20	12	21	17	2
1994	4	26	17	12	21	17	2
1995	5	24	18	12	18	22	2
1996	5	25	17	11	19	22	2
1997	4	25	17	11	21	21	1
1998	3	26	18	11	16	24	1
1999	5	25	17	10	16	26	1
2000 ^{c)}	5	26	19	10	17	22	1
2000 ^{d)}	6	28	16	12	14	23	1
2001	5	25	18	11	17	23	2
2002	5	23	16	12	17	26	1
2003	4	21	15	11	19	29	1
2004	5	21	12	11	20	30	1
2005	5	20	13	12	17	33	0
2006	4	18	12	11	19	34	1
2007	3	20	14	10	18	34	1
2008	4	21	14	10	18	32	1
2009	4	19	14	10	19	34	1
2010	2	16	15	10	18	37	2

a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanöl...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundersökningen.

b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halv-flaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".

c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 303.

d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 295.

Tabell 32b. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1972–1983 ^{a)} och 1986–2010 ^{b)}.

Flickor	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
1972	4	18	14	18	30	16	0
1974	2	17	13	17	35	15	1
1975	2	20	15	17	31	14	1
1976	4	21	14	16	31	14	1
1977	6	23	13	14	31	12	1
1979	4	26	15	14	29	12	0
1980	3	17	15	16	34	15	0
1981	2	14	14	14	34	21	0
1982	2	14	14	14	33	23	0
1983	..	18	..	..	..	..	..
1986	1	13	13	14	33	26	1
1987	2	13	13	13	35	24	1
1989	2	15	14	11	28	29	1
1990	2	17	17	13	26	25	0
1991	2	18	16	14	29	21	1
1992	1	17	16	13	32	19	1
1993	2	20	16	13	28	20	1
1994	3	21	16	14	27	19	2
1995	2	22	17	13	26	19	1
1996	2	18	16	15	27	20	2
1997	3	20	18	13	27	18	1
1998	3	19	15	14	26	21	0
1999	2	20	16	12	26	23	0
2000 ^{c)}	2	21	17	17	22	21	1
2000 ^{d)}	3	21	16	14	25	20	0
2001	3	22	15	14	24	20	1
2002	3	21	16	13	23	24	1
2003	3	20	13	14	25	24	1
2004	3	20	14	11	24	27	1
2005	4	19	13	12	23	28	1
2006	3	19	13	13	21	30	1
2007	3	20	16	12	21	27	1
2008	2	22	13	12	20	29	2
2009	3	20	15	12	21	28	1
2010	2	19	15	12	21	31	0

a) T o m 1977 års undersökning stod det "...5 burkar mellanöl...". Alternativet "4 burkar starköl" tillkom 1988. 1983 års data avser den s k länkundersökningen.

b) Alternativet "fyra stora flaskor stark cider" tillkom 1997. År 2000 omformulerades frågan från "en halvflaska sprit" till "en halv halvflaska sprit".

c) Gamla frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit (s k "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 353.

d) Nya frågeformuleringen (d v s "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit (en halv "kvarting") eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?"). n=1 339.

Tabell 33. "Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Någon gång i veckan	Någon, ett par gånger i månaden	Några gånger per år	Mer sällan	Aldrig	Dricker ej	Ej svar
Pojkar							
2004	9	40	19	10	10	11	1
2005	9	41	18	10	9	12	1
2006	10	41	18	9	10	11	1
2007	11	41	18	8	11	11	1
2008	11	42	18	8	10	11	1
2009	8	47	19	9	11	13	1
2010	8	40	17	9	11	14	1
Flickor							
2004	5	34	22	13	9	16	0
2005	6	37	20	12	14	10	0
2006	5	37	19	12	15	12	1
2007	6	38	20	11	15	10	1
2008	6	38	18	10	15	12	1
2009	6	42	21	10	14	12	1
2010	6	39	19	10	13	12	1

Tabell 34. Andel som varit berusade vid 13 års ålder. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1989–2010.

	Pojkar	Flickor
1989	20	15
1990	22	16
1991	18	16
1992	23	18
1993	25	20
1994	25	20
1995	23	20
1996	23	21
1997	24	24
1998	25	22
1999	24	20
2000 ^{a)}	22	20
2001	20	18
2002	21	19
2003	17	17
2004	17	18
2005	14	17
2006 ^{b)}	12 13	14 13
2007	12	14
2008	13	14
2009	14	14
2010	11	11

a) Förändring av frågan från öppna till fasta svarsalternativ.

b) Återgång till öppna svarsalternativ.

Tabell 35. Andel som varit berusade vid 13 års ålder. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Pojkar	Flickor
2004	19	18
2005	20	20
2006A	18	17
2006B ^{a)}	18	16
2007	15	16
2008	11	15
2009	11	15
2010	11	13

a) Förändring av frågan från fasta till öppna svarsalternativ

Tabell 36a. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
Pojkar				
1979	20	30	16	33
1981	28	30	10	31
1982	32	29	9	30
1986	32	27	11	30
1987	33	26	10	32
1989	36	27	11	25
1991	34	31	10	24
1993	34	28	11	27
1994	35	29	12	24
1995	35	29	11	24
1998	30	28	14	25
1999	25	28	14	30
2000	29	29	14	26
2001	28	29	15	26
2002	27	24	14	31
2003	28	25	11	33
2004	30	24	13	34
2005	31	25	12	30
2006	35	23	10	29

a) 1986: n=2 223. 1987: n=2 075. 1989: n=2 062. 1991: n=2 213. 1993: n=2 206. 1994: n=2 132. 1995: n=1 983. 1998: n=1 985. 1999: n=1 896. 2000: n=1 925. 2001: n=2 010. 2002: n=1 916. 2003: n=1 764. 2004: n=1 670. 2005: n=1 720. 2006: n=1 540.

Tabell 36b. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol ^{a)}. 1979–1982 och 1987–2006.

Flickor	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
1979	20	28	14	38
1981	26	25	9	39
1982	29	26	8	37
1986	32	22	9	37
1987	32	23	8	37
1989	35	24	8	33
1991	35	26	9	29
1993	35	28	10	27
1994	36	29	10	25
1995	35	30	10	25
1998	34	28	11	25
1999	31	28	13	27
2000	31	30	11	25
2001	30	30	12	25
2002	28	28	11	30
2003	31	27	12	28
2004	30	30	12	28
2005	32	28	11	27
2006	33	28	10	27

a) 1986: n=2 165. 1987: n=2 050. 1989: n=1 890. 1991: n=2 046. 1993: n=2 003. 1994: n=2 108. 1995: n=2 002. 1998: n=1 973. 1999: n=1 872. 2000: n=2 039. 2001: n=2 082. 2002: n=1 892. 2003: n=1 823. 2004: n=1 797. 2005: n=1 783. 2006: n=1 553.

Tabell 37. "Känner dina föräldrar till att du dricker alkohol?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som på denna fråga själva angett att de dricker alkohol^{a)}. 2004–2006.

	Nej	Ja, men bara en liten del av konsumtionen	Ja, ungefär hälften av konsumtionen	Ja, nästan allt
Pojkar				
2004	7	17	21	54
2005	9	16	21	52
2006	9	17	21	51
Flickor				
2004	10	20	21	48
2005	9	21	21	48
2006	10	22	20	47

a) 2004: n=1 935 pojkar och 1 977 flickor. 2005: n=1 900 pojkar och 2 036 flickor. 2006: n=1 587 pojkar och 1 672 flickor.

Tabell 38. "Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.

	Ja, smakar ur föräldrarnas glas	Ja, enstaka glas	Ja, mer än enstaka glas	Ja, totalt	Nej	Ej svar
Pojkar						
2006	26	20	5	50	49	2
2007	25	17	3	45	53	2
2008	26	16	4	45	53	2
2009	24	15	3	41	57	2
2010	22	13	2	37	60	2
Flickor						
2006	39	16	3	58	42	1
2007	36	15	2	53	46	1
2008	35	15	2	52	47	1
2009	34	13	5	48	51	1
2010	30	12	2	44	55	1

Tabell 39. "Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2006–2010.

	Ja, smakar ur föräldrarnas glas	Ja, enstaka glas	Ja, mer än enstaka glas	Ja, totalt	Nej	Ej svar
Pojkar						
2006	12	35	16	63	35	2
2007	12	35	14	60	39	1
2008	14	33	13	59	39	2
2009	14	31	11	57	42	1
2010	12	30	12	54	44	2
Flickor						
2006	22	38	9	69	30	1
2007	21	37	9	68	31	0
2008	26	32	7	65	34	1
2009	25	30	6	62	37	1
2010	23	33	6	62	37	1

Tabell 40. "Har du någon gång före din 18-årsdag serverats alkohol på restaurang, pub eller liknande i Sverige?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2008–2010.

	Nej	Ja, 1–2 gånger	Ja, flera gånger	Ej svar
Pojkar				
2008	60	17	22	1
2009	62	18	20	1
2010	63	16	19	1
Flickor				
2008	60	20	19	1
2009	64	18	18	1
2010	69	18	13	0

Tabell 41. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2010.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	3	1	2	5	4	1	2	8
Förstört saker eller kläder	8	3	4	15	12	5	6	22
Tappat pengar eller andra värdesaker	7	2	3	12	10	3	3	16
Råkat ut för en olycka eller skadats	5	2	2	9	7	2	2	12
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning	1	0	1	2	2	0	0	2
Relationsproblem								
Grälat	7	2	5	14	11	5	9	25
Problem med vänner	5	1	2	8	10	4	2	17
Problem med föräldrar	4	1	2	7	8	3	4	14
Problem med lärare	1	0	1	2	1	0	0	2
Sexuella problem								
Lett till oönskat sex	3	1	3	7	5	2	1	8
Lett till oskyddat sex	4	1	3	8	6	2	5	12
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	5	2	4	11	4	1	1	7
Blivit bestulen eller rånad	2	0	1	3	3	1	0	4
Råkat i bråk med polisen	3	1	2	7	3	1	1	4

Tabell 42. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2010.

	Pojkar				Flickor			
	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a	1 gång	2 ggr	3 ggr el. mer	S:a
Individuella problem								
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	4	1	3	8	7	2	3	12
Förstört saker eller kläder	16	7	12	35	17	10	14	42
Tappat pengar eller andra värdesaker	14	5	8	28	16	7	9	31
Råkat ut för en olycka eller skadats	11	4	7	21	11	4	6	22
Behövt uppsöka sjukhus eller akutmottagning	4	1	1	6	3	1	1	5
Relationsproblem								
Grälat	11	7	16	34	13	9	21	44
Problem med vänner	10	3	4	17	16	5	6	27
Problem med föräldrar	7	2	3	11	10	3	5	18
Problem med lärare	1	0	1	2	1	0	0	1
Sexuella problem								
Lett till oönskat sex	6	3	5	14	11	3	3	17
Lett till oskyddat sex	8	5	14	26	12	5	12	30
Brottsrelaterade problem								
Bråkat eller slagits	10	4	10	25	8	3	3	14
Blivit bestulen eller rånad	4	1	1	6	6	2	1	9
Råkat i bråk med polisen	8	2	3	13	6	2	1	8

Tabell 43. "Hur får du vanligen tag på alkohol ^{a)}?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2010 ^{b) c)}.

	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06A	–06B	–07	–08	–09	–10
Pojkar												
Dricker inte	20	22	25	28	29	31	34	38	39	37	41	43
Köper själv på Systembolaget	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	1	2
Från syskon	13	11	11	9	10	8	7	6	7	6	7	6
Från kompisar/kompisars syskon	49	44	43	38	37	36	36	25	27	27	26	24
Från föräldrar (med lov)	30	30	29	29	28	26	22	13	14	17	13	11
Från föräldrar (utan lov)	13	10	10	8	7	7	8	4	6	6	6	5
Annan vuxen som bjuder	14	14	12	10	10	10	9	4	6	5	6	4
Annan vuxen som köpt ut	26	24	20	18	18	18	15	11	12	14	13	13
Restaurang, pub eller liknande	4	4	3	3	2	2	2	1	2	2	1	2
Tillverkar själv	4	3	2	2	3	2	2	.	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	8	7	6	4	5	6	5	3	2	3	2	2
På annat sätt	5	5	5	4	4	5	5	10	13	13	12	11
Ej svar	0	0	0	0	0	0	0	5	3	4	3	4
Flickor												
Dricker inte	18	19	22	23	26	27	30	34	31	32	32	35
Köper själv på Systembolaget	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Från syskon	12	11	9	11	9	8	9	6	9	9	9	9
Från kompisar/kompisars syskon	55	51	48	48	42	45	44	34	39	39	40	38
Från föräldrar (med lov)	39	39	37	34	33	29	23	15	19	18	17	15
Från föräldrar (utan lov)	18	17	16	14	13	12	11	9	13	11	14	12
Annan vuxen som bjuder	23	24	22	20	19	19	14	4	8	8	8	8
Annan vuxen som köpt ut	28	25	25	24	25	24	23	13	18	18	17	18
Restaurang, pub eller liknande	7	5	5	3	3	3	2	1	3	2	2	2
Tillverkar själv	1	0	1	1	1	1	0	.	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	6	5	4	4	3	3	3	2	3	2	2	1
På annat sätt	4	4	4	4	4	5	4	9	11	12	11	10
Ej svar	0	0	0	0	0	0	0	4	2	2	2	2

a) Med alkohol avses här sådan alkohol som säljs på Systembolaget.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

c) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 44. "Hur får du vanligen tag på alkohol ^{a)}?" Gymnasiet år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010 ^{b)}.

	–04	–05	–06A	–06B	–07	–08	–09	–10
Pojkar								
Dricker inte	11	12	11	15	14	13	16	18
Köper själv på Systembolaget	3	4	4	5	4	4	4	5
Från syskon	15	15	14	11	13	14	13	13
Från kompisar/kompisars syskon	51	53	50	40	47	48	46	43
Från föräldrar (med lov)	40	36	33	26	28	28	25	25
Från föräldrar (utan lov)	4	4	4	3	5	5	5	3
Annan vuxen som bjuder	16	15	14	7	9	10	8	10
Annan vuxen som köpt ut	29	29	30	17	19	19	18	18
Restaurang, pub eller liknande	23	20	20	15	20	17	17	17
Tillverkar själv	3	3	3	.	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	14	13	15	7	10	9	7	7
På annat sätt	6	7	8	14	17	16	15	16
Ej svar	0	0	0	3	2	2	2	2
Flickor								
Dricker inte	9	10	11	13	11	13	13	14
Köper själv på Systembolaget	1	1	1	2	3	2	2	3
Från syskon	17	15	14	12	17	17	16	17
Från kompisar/kompisars syskon	53	54	53	46	54	55	56	56
Från föräldrar (med lov)	45	43	42	31	36	37	33	32
Från föräldrar (utan lov)	6	6	6	5	6	7	8	7
Annan vuxen som bjuder	28	28	30	9	15	14	14	12
Annan vuxen som köpt ut	39	38	39	20	22	24	26	24
Restaurang, pub eller liknande	27	24	22	16	20	21	20	19
Tillverkar själv	1	1	1	.	.	.	.	.
Handlar i ett Grannland	11	11	10	6	8	8	7	6
På annat sätt	5	5	5	10	11	12	12	11
Ej svar	0	0	1	2	1	1	1	2

a) Med alkohol avses här sådan alkohol som säljs på Systembolaget.

b) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 45a. "Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk?"
Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **pojkar**. 1999–2010 ^{b)}.

Pojkar	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{c)}	–08	–09	–10
Folköl												
Dricker inte	41	37	42	45	51	54	60	61	56	54	57	59
Köper själv	15	16	13	13	10	7	6	6	3	2	2	2
Från syskon	7	6	5	6	5	5	3	3	3	3	3	3
Från kompisar/ kompisars syskon	28	26	21	21	18	16	15	15	13	14	13	12
Från föräldrar (med lov)	15	13	13	13	12	12	11	9	8	9	8	7
Från föräldrar (utan lov)	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2
Annan vuxen som bjuder	5	6	7	6	4	5	4	4	3	3	3	2
Annan vuxen som köpt ut	12	15	16	12	10	11	7	7	4	5	5	6
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	1	1	1	1	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	1	1
På annat sätt	2	2	1	1	1	1	2	1	7	7	7	6
Ej svar	1	3	2	1	3	2	1	2	11	12	11	10
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5% ^{d)}												
Dricker inte	44	39	41	46	49	48	52	54	43	41	44	47
Köper själv på Systembolaget	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Från syskon	6	6	5	6	5	6	4	4	6	5	6	5
Från kompisar/ kompisars syskon	29	30	26	25	23	23	22	22	23	22	23	21
Från föräldrar (med lov)	11	10	10	10	9	10	8	7	11	12	9	8
Från föräldrar (utan lov)	3	4	3	3	2	2	2	3	3	3	4	3
Annan vuxen som bjuder	5	7	7	6	4	5	4	4	4	3	4	3
Annan vuxen som köpt ut	16	19	18	15	14	14	13	12	10	11	12	11
Restaurang, pub eller liknande	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	1	1	1	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	4	5	4	3	2	2	3	3	2	2	2	2
På annat sätt	2	2	2	2	2	2	2	3	9	10	10	9
Ej svar	1	3	2	2	3	2	2	2	5	7	6	6

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

c) Ny design på frågan.

d) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoläsk i svarsalternativet.

Tabell 45b. "Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **flickor**. 1999–2010 ^{b)}.

Flickor	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{c)}	–08	–09	–10
Folköl												
Dricker inte	51	50	53	57	57	64	67	68	59	60	60	65
Köper själv	7	6	6	6	4	2	2	2	1	0	1	1
Från syskon	5	4	4	4	4	3	2	3	3	3	3	3
Från kompisar/ kompisars syskon	31	28	24	21	22	18	17	16	15	16	16	14
Från föräldrar (med lov)	10	10	9	10	9	8	7	5	6	5	5	5
Från föräldrar (utan lov)	5	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	3
Annan vuxen som bjuder	6	10	12	9	8	7	8	6	3	3	2	3
Annan vuxen som köpt ut	10	13	14	13	12	11	9	10	5	5	5	5
Restaurang, pub eller liknande	2	2	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	0	0
På annat sätt	2	1	1	1	1	1	1	1	4	3	4	3
Ej svar	1	2	1	1	1	1	1	1	13	12	12	10
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5%^{d)}												
Dricker inte	53	51	53	55	56	60	61	64	35	37	36	39
Köper själv på Systembolaget	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
Från syskon	4	4	4	4	4	3	3	3	7	7	7	7
Från kompisar/ kompisars syskon	30	30	26	24	24	21	22	19	33	33	34	34
Från föräldrar (med lov)	8	6	6	7	6	5	4	3	13	11	11	11
Från föräldrar (utan lov)	4	5	3	4	4	3	3	3	6	4	6	5
Annan vuxen som bjuder	8	10	11	10	9	8	9	6	5	5	5	5
Annan vuxen som köpt ut	13	15	14	15	14	14	14	13	14	15	14	15
Restaurang, pub eller liknande	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	3	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1
På annat sätt	2	1	1	2	1	2	2	1	7	7	7	8
Ej svar	1	2	2	1	2	1	1	1	4	4	5	3

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

c) Ny design på frågan.

d) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk i svarsalternativet.

Tabell 46a. "Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoläsk?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 2004–2010 ^{a) b)}.

Pojkar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Folköl							
Dricker inte	40	44	45	38	38	40	39
Köper själv	30	27	26	20	16	15	15
Från syskon	5	4	4	3	5	5	5
Kamrater/kamraters syskon	18	19	17	17	21	18	19
Från föräldrar (med lov)	15	13	11	10	11	10	10
Från föräldrar (utan lov)	0	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	6	6	6	3	4	3	4
Annan vuxen som köper ut	10	8	8	3	4	4	3
Restaurang, pub el liknande	3	4	4	4	3	4	4
Tillverkar själv	1	1	1	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	2	1	2	1
Annat sätt	1	1	1	4	5	5	4
Ej svar	1	1	1	14	14	14	17
Starköl, stark cider och alkoläsk mer än 3,5% ^{c)}							
Dricker inte	24	25	24	16	17	19	20
Köper själv på Systembolaget	2	3	1	3	3	3	4
Från syskon	9	10	8	11	12	12	11
Kompisar/kompisars syskon	31	34	34	40	42	39	38
Från föräldrar (med lov)	22	19	16	21	23	19	21
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	2	3	2
Annan vuxen som bjuder	7	6	7	7	7	6	7
Annan vuxen som köper ut	22	20	21	17	16	15	15
Restaurang, pub el liknande	14	14	12	18	15	16	16
Tillverkar själv	1	1	1	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	9	7	9	7	6	5	5
Annat sätt	4	3	5	11	11	12	12
Ej svar	2	2	2	5	3	4	5

a) 2007: Ny design på frågan.

b) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

c) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoläsk i svarsalternativet.

Tabell 46b. "Hur får du vanligen tag på folköl, starköl, stark cider och alkoholäsk?"
Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland **flickor**. 2004–2010 ^{a) b)}.

Flickor	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Folköl							
Dricker inte	61	65	63	54	56	55	57
Köper själv	12	10	10	7	6	6	7
Från syskon	3	4	3	3	3	3	4
Kamrater/kamraters syskon	16	14	16	14	15	16	15
Från föräldrar (med lov)	11	9	8	8	7	6	6
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	9	8	10	3	3	3	3
Annan vuxen som köper ut	8	8	9	3	4	4	3
Restaurang, pub el liknande	4	4	3	4	4	4	3
Tillverkar själv	0	–	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	.	.	.	1	1	1	0
Annat sätt	1	0	1	2	3	2	2
Ej svar	1	1	1	18	15	14	14
Starköl, stark cider och alkoholäsk mer än 3,5% ^{c)}							
Dricker inte	48	48	51	15	17	16	17
Köper själv på Systembolaget	1	1	1	2	1	2	2
Från syskon	7	6	6	14	15	14	14
Kompisar/kompisars syskon	24	24	24	44	45	46	46
Från föräldrar (med lov)	12	13	10	27	27	25	24
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	3	3	3
Annan vuxen som bjuder	10	11	11	10	9	9	8
Annan vuxen som köper ut	17	19	19	17	19	21	20
Restaurang, pub el liknande	11	11	10	18	19	17	17
Tillverkar själv	0	0	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	4	4	3	5	4	1	3
Annat sätt	1	2	2	6	7	2	7
Ej svar	1	1	1	4	3	4	4

a) 2007: Ny design på frågan.

b) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

c) Före 2007 inkluderades ej stark cider och alkoholäsk i svarsalternativet.

Tabell 47a. "Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **pojkar**. 1999–2010 ^{a) b)}.

Pojkar	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{c)}	–08	–09	–10
Vin												
Dricker inte	59	56	58	64	67	70	72	75	63	60	63	65
Köper själv på Systembolaget	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1
Från syskon	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2
Från kompisar/kompisars syskon	17	16	14	12	10	9	9	7	6	7	7	6
Från föräldrar (med lov)	17	19	18	16	15	13	12	10	6	8	6	6
Från föräldrar (utan lov)	3	4	4	3	3	2	2	3	2	2	3	2
Annan vuxen som bjuder	4	6	4	4	3	3	3	2	2	2	2	1
Annan vuxen som köpt ut	4	7	5	4	4	3	3	3	3	4	4	4
Restaurang, pub eller liknande	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1
Tillverkar själv	1	1	1	1	0	1	1	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland ^{d)}	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	0	1
På annat sätt	2	2	1	1	1	1	1	1	5	6	6	5
Ej svar	1	1	2	1	1	1	1	1	15	17	14	14
Sprit												
Dricker inte	38	34	37	42	48	47	48	51	51	49	52	53
Köper själv på Systembolaget	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Från syskon	6	6	5	5	4	5	5	3	4	3	4	4
Från kompisar/kompisars syskon	36	38	33	30	25	26	25	25	19	19	18	17
Från föräldrar (med lov)	9	9	9	8	8	9	8	7	5	5	4	3
Från föräldrar (utan lov)	7	10	7	6	5	4	4	4	3	3	4	3
Annan vuxen som bjuder	6	7	8	6	4	5	5	4	3	2	3	2
Annan vuxen som köpt ut	15	16	16	14	12	11	12	11	9	11	10	9
Restaurang, pub eller liknande	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	2	2	2	1	1	1	1	1	.	.	.	.
Handlar i ett grannland ^{d)}	5	5	4	3	2	3	3	3	2	2	2	1
På annat sätt	2	2	2	2	2	2	3	3	10	10	9	9
Ej svar	1	2	2	2	2	2	2	2	8	10	8	9

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

c) Ny design på frågan.

d) Före 1999: "Handlar tullfritt".

Tabell 47b. "Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter alkoholsort bland **flickor**. 1999–2010 ^{a) b)}.

Flickor	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07 ^{c)}	–08	–09	–10
Vin												
Dricker inte	40	37	39	44	47	51	54	59	53	55	53	58
Köper själv på Systembolaget	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Från syskon	5	4	4	3	4	3	2	2	3	2	2	3
Från kompisar/kompisars syskon	23	26	22	20	20	18	18	17	12	13	15	14
Från föräldrar (med lov)	29	29	28	26	22	20	18	13	10	10	8	7
Från föräldrar (utan lov)	7	7	7	6	7	6	6	6	7	6	6	5
Annan vuxen som bjuder	11	12	11	10	9	8	8	5	4	3	3	4
Annan vuxen som köpt ut	10	12	11	9	8	10	8	8	6	7	7	7
Restaurang, pub eller liknande	3	3	2	2	1	1	1	0	1	0	1	0
Tillverkar själv	1	0	0	0	0	0	0	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland ^{d)}	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	0	0
På annat sätt	2	1	2	2	1	2	2	2	4	4	4	4
Ej svar	0	1	2	1	1	1	2	1	13	11	12	9
Sprit												
Dricker inte	34	32	34	37	40	43	43	44	43	45	44	48
Köper själv på Systembolaget	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Från syskon	6	6	6	5	5	4	4	4	5	4	4	4
Från kompisar/kompisars syskon	41	42	38	37	35	31	31	32	29	28	29	26
Från föräldrar (med lov)	13	11	10	10	8	8	9	6	4	3	3	3
Från föräldrar (utan lov)	15	14	12	12	9	8	7	7	8	7	9	7
Annan vuxen som bjuder	11	14	14	11	10	11	11	7	4	4	3	3
Annan vuxen som köpt ut	15	18	18	18	17	18	17	17	13	12	13	13
Restaurang, pub eller liknande	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	1	0	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland ^{d)}	3	4	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1
På annat sätt	3	2	2	2	2	2	3	2	7	9	7	7
Ej svar	0	1	1	1	1	1	1	2	7	6	7	6

a) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

b) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

c) Ny design på frågan.

d) Före 1999: "Handlar tullfritt".

Tabell 48a. "Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **pojkar**. 2004–2010 ^{b)}.

Pojkar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vin							
Dricker inte	58	59	63	46	46	45	46
Köper själv på Systembolaget	1	1	1	1	1	1	1
Från syskon	4	4	3	2	3	4	4
Kompisar/kompisars syskon	13	15	13	13	15	16	15
Från föräldrar (med lov)	20	18	15	11	12	11	9
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	2	2	1	1
Annan vuxen som bjuder	6	6	4	4	4	4	4
Annan vuxen som köper ut	6	6	5	5	5	6	5
Restaurang, pub el liknande	5	4	4	5	5	5	5
Tillverkar själv	1	2	2	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	2	1	2	2	2	2	2
Annat sätt	2	2	2	6	6	5	6
Ej svar	1	1	1	19	19	18	21
Sprit							
Dricker inte	21	22	21	22	23	25	27
Köper själv på Systembolaget	2	2	2	2	1	2	3
Från syskon	9	10	8	8	8	8	7
Kompisar/kompisars syskon	38	40	38	38	43	37	34
Från föräldrar (med lov)	16	14	12	10	10	10	9
Från föräldrar (utan lov)	2	2	2	3	5	3	2
Annan vuxen som bjuder	9	9	8	5	7	4	5
Annan vuxen som köper ut	21	20	22	15	17	13	12
Restaurang, pub el liknande	13	13	12	13	13	11	11
Tillverkar själv	1	1	2	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	9	9	10	8	6	5	6
Annat sätt	5	4	5	13	9	12	12
Ej svar	2	2	2	7	6	8	8

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 48b. "Hur får du vanligen tag på vin eller sprit?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter alkoholsort ^{a)} bland **flickor**. 2004–2010 ^{b)}.

Flickor	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vin							
Dricker inte	32	35	35	31	31	28	29
Köper själv på Systembolaget	1	1	0	1	1	1	1
Från syskon	8	6	6	8	7	9	8
Kompisar/kompisars syskon	25	25	26	27	28	33	33
Från föräldrar (med lov)	32	28	28	23	22	20	20
Från föräldrar (utan lov)	2	2	2	3	4	4	3
Annan vuxen som bjuder	14	14	15	9	9	8	7
Annan vuxen som köper ut	17	18	19	11	13	14	13
Restaurang, pub el liknande	10	10	8	9	11	11	9
Tillverkar själv	0	0	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	4	4	4	3	3	3	3
Annat sätt	2	2	2	5	5	5	5
Ej svar	0	1	1	11	9	9	9
Sprit							
Dricker inte	19	19	20	21	23	24	23
Köper själv på Systembolaget	1	1	0	1	1	1	1
Från syskon	9	9	8	10	8	8	9
Kompisar/kompisars syskon	41	41	42	42	43	42	43
Från föräldrar (med lov)	15	16	13	10	10	7	9
Från föräldrar (utan lov)	4	3	3	4	5	5	4
Annan vuxen som bjuder	17	18	18	7	7	6	6
Annan vuxen som köper ut	29	28	30	16	17	17	17
Restaurang, pub el liknande	18	16	14	12	13	12	11
Tillverkar själv	0	0	0	.	.	.	.
Handlar i ett grannland	7	7	7	6	6	5	4
Annat sätt	3	3	3	8	9	9	8
Ej svar	1	1	2	8	6	7	7

a) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

b) 2007: Ny design på frågan.

Tabell 49. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 1999–2010 ^{b)} ^{c)}.

Pojkar	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08	–09	–10
Köpt direkt av tillverkare	17	15	11	14	16	11	13	17	.	.	.	.
Köpt av kompisar	43	46	45	42	32	35	30	30	.	.	.	.
Bjuden av kompisar	49	49	49	48	46	46	45	39	.	.	.	.
Från kompisar/ kompisars syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	35	36	34	33
Från syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	6	4	5	6
Från föräldrar (med lov)	5	3	2	3	5	4	3	3	2	3	4	3
Från föräldrar (utan lov)	4	4	3	3	5	3	5	2	2	5	5	3
Annan vuxen som köpt åt mig	7	4	6	6	6	5	5	4	12	11	12	10
Annan vuxen som bjudit	8	5	5	6	5	7	5	6	6	4	7	5
Tillverkat själv	3	3	2	3	3	3	5	4	4	9	7	7
På annat sätt	2	2	1	2	1	2	1	4	19	22	12	19
Ej svar	6	5	4	4	5	6	7	11	13	10	16	15
Flickor	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08	–09	–10
Köpt direkt av tillverkare	10	8	9	14	12	13	12	10	.	.	.	.
Köpt av kompisar	37	41	35	38	34	32	30	32	.	.	.	.
Bjuden av kompisar	66	67	67	59	62	55	60	56	.	.	.	.
Från kompisar/ kompisars syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	53	48	47	49
Från syskon	.	.	.	.	.	.	.	.	3	4	4	5
Från föräldrar (med lov)	3	2	4	4	4	2	4	4	3	2	2	3
Från föräldrar (utan lov)	9	4	7	7	5	7	6	4	7	4	6	6
Annan vuxen som köpt åt mig	6	12	12	11	12	6	5	8	12	13	8	11
Annan vuxen som bjudit	12	5	5	7	7	11	12	8	9	7	5	8
Tillverkat själv	1	1	0	0	0	2	1	2	3	4	4	5
På annat sätt	2	0	1	1	1	2	2	1	11	15	12	12
Ej svar	2	2	2	3	5	5	5	6	10	8	14	8

a) 1999: n=1 117 pojkar och 1 044 flickor. 2000: n=965 pojkar och 1 062 flickor. 2001: n=956 pojkar och 1 010 flickor. 2002: n=729 pojkar och 809 flickor. 2003: n=619 pojkar och 704 flickor. 2004: n=608 pojkar och 703 flickor. 2005: n=488 pojkar och 537 flickor. 2006: n=408 pojkar och 463 flickor. 2007: n=336 pojkar och 364 flickor. 2008: n=294 pojkar och 345 flickor. 2009: n= 283 pojkar och 320 flickor. 2010: n= 268 pojkar och 315 flickor.

b) För äldre uppgifter se tidigare utgåvor av *Skolelevers drogvanor*.

c) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 50. "Hur har du fått tag på den hembrända spriten?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som druckit hemtillverkad sprit under de senaste 12 månaderna ^{a)}. 2004–2010 ^{b) c)}.

Pojkar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Köpt direkt av tillverkare	22	23	17	.	.	.	.
Köpt av kompisar	42	43	39	.	.	.	.
Bjuden av kompisar	48	46	44	.	.	.	.
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	49	48	40	44
Från syskon	.	.	.	4	4	3	3
Från föräldrar (med lov)	6	4	4	6	4	3	3
Från föräldrar (utan lov)	1	2	1	3	3	1	1
Annan vuxen som köpt åt mig	5	4	4	5	6	7	8
Annan vuxen som bjudit	10	9	8	5	7	7	7
Tillverkat själv	3	3	6	7	6	8	5
Annat sätt	2	2	2	17	14	17	15
Ej svar	3	4	4	9	8	16	18
Flickor	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Köpt direkt av tillverkare	16	17	17	.	.	.	.
Köpt av kompisar	38	47	37	.	.	.	.
Bjuden av kompisar	59	53	60	.	.	.	.
Kompisar/kompisars syskon	.	.	.	47	55	48	61
Från syskon	.	.	.	6	5	3	5
Från föräldrar (med lov)	6	3	5	5	4	3	5
Från föräldrar (utan lov)	3	2	2	2	4	2	3
Annan vuxen som köpt åt mig	7	6	4	6	7	8	7
Annan vuxen som bjudit	15	10	14	10	12	11	8
Tillverkat själv	0	0	–	2	2	2	3
Annat sätt	1	1	1	13	9	12	12
Ej svar	1	2	2	10	5	11	5

a) 2004: n=677 pojkar och 640 flickor. 2005: n=563 pojkar och 546 flickor. 2006: n=427 pojkar och 397 flickor. 2007: n=382 pojkar och 373 flickor. 2008: n=338 pojkar och 308 flickor. 2009: n= 314 pojkar och 296 flickor. 2010: n=404 pojkar och 270 flickor.

b) 2007: Ny design på frågan.

c) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 51. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoläsk, wine coolers eller andra blanddrycker?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1998–2006 ^{a)}.

Pojkar	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	35	38	33	32	36	37	37	38	43
Köper själv på System-bolaget	1	1	2	1	2	1	1	2	1
Från syskon	8	8	9	8	7	6	7	6	5
Kompisar/kompisars syskon	36	35	35	31	31	28	27	27	28
Från föräldrar (med lov)	13	14	15	18	17	18	18	17	14
Från föräldrar (utan lov)	2	2	4	3	2	2	3	2	3
Annan vuxen som bjuder	7	7	8	8	6	6	6	6	5
Annan vuxen som köper	18	15	19	16	13	13	11	13	10
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	2	2	2	1	1	1
Tillverkar själv	1	1	1	3	1	0	1	1	0
Handlar i ett grannland	3	5	4	0	3	2	3	3	3
Annat sätt	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Ej svar	2	1	2	2	2	2	2	2	2
Flickor	–98	–99	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06
Dricker inte	26	28	27	25	29	28	31	32	35
Köper själv på System-bolaget	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Från syskon	9	8	9	8	7	8	7	6	7
Kompisar/kompisars syskon	43	43	43	41	36	37	34	36	36
Från föräldrar (med lov)	17	20	22	25	23	23	22	19	16
Från föräldrar (utan lov)	3	5	4	4	4	4	4	4	4
Annan vuxen som bjuder	12	11	13	15	14	13	11	12	9
Annan vuxen som köper	23	19	21	19	19	20	20	20	18
Restaurang, pub eller likn.	4	4	5	3	3	2	2	2	1
Tillverkar själv	0	0	0	2	0	0	0	0	–
Handlar i ett grannland	3	4	3	0	2	2	2	2	2
Annat sätt	3	2	1	2	1	1	1	2	1
Ej svar	1	1	1	2	1	1	2	1	1

a) Högst tre svarsalternativ fick markeras.

Tabell 52. "Hur får du vanligen tag på stark cider, alkoholisk, wine coolers eller andra blanddrycker?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2006^{a)}.

	Pojkar			Flickor		
	–04	–05	–06	–04	–05	–06
Dricker inte	22	24	21	12	13	16
Köper själv på Systembolaget	2	3	3	1	1	0
Från syskon	11	11	10	13	11	11
Kompisar/kompisars syskon	36	37	37	41	41	41
Från föräldrar (med lov)	24	21	19	31	31	28
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1
Annan vuxen som bjuder	8	7	8	16	16	18
Annan vuxen som köper ut	19	19	20	30	31	32
Restaurang, pub el liknande	16	14	14	22	20	17
Tillverkar själv	0	0	0	0	0	0
Handlar i ett grannland	6	7	8	5	6	5
Annat sätt	1	2	3	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1

a) Högst tre svarsalternativ fick markerats.

Tabell 53. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	0	5	42	84	0	7	51	89
Berusningsdebut 13 år eller yngre	1	7	24	39	0	6	27	43
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	1	8	19	41	0	9	28	43
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	1	17	56	72	1	27	62	76
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	0	1	6	13	0	3	15	25
Röker och/eller snusar	2	20	60	73	3	22	67	81
Har sniffat	2	5	8	13	1	2	8	18
Har använt narkotika	1	6	16	32	1	3	12	29

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 54. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra alkoholvariabler liksom konsumtion av andra medel. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
	335	463	464	739	229	605	505	436
Intensivkonsumtion ^{a)} av alkohol någon gång per månad eller oftare	0	6	57	92	0	8	68	91
Berusningsdebut 13 år eller yngre	1	3	7	22	0	5	11	30
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	0	9	18	38	0	5	19	33
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	1	20	54	73	0	29	53	76
Använt läkemedel till- sammans med alkohol i berusningssyfte	1	1	3	13	1	3	7	20
Röker och/eller snusar	6	23	38	77	5	24	60	80
Har sniffat	0	1	4	10	2	1	2	9
Har använt narkotika	3	9	19	37	1	7	12	35

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 55. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Årskurs 9. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
	895	725	283	203	800	1036	314	270
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	3	4	5	8	4	5	5	9
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	5	10	16	30	4	12	22	38
Bjuden av på alkohol av föräldrar	16	52	49	53	20	56	53	58
Problem p g a alkohol:								
Individuella problem	2	17	51	64	2	25	71	82
Relationsproblem	1	13	38	58	1	28	69	81
Sexuella problem	1	7	14	39	0	7	32	52
Brottsrelaterade problem	1	6	28	48	1	5	24	45
Mycket/ganska svårt att prata, t ex om problem, med:								
Förälder eller annan vuxen du bor med	9	14	12	19	13	18	24	33
Annan vuxen	33	31	34	32	37	40	42	44
Elefvårdspersonal	31	37	36	43	44	49	54	67
Kamrater	12	7	7	5	9	5	4	7
Syskon	15	21	11	15	18	21	21	28

Tabell 56. Sambandet mellan alkoholkonsumtion och vissa andra variabler. Gymnasiet, år 2. Andelen elever i olika konsumtionskategorier som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

Konsumtionskategori n=	Pojkar				Flickor			
	0	1–2	3–4	5–6	0	1–2	3–4	5–6
	335	463	464	739	229	605	505	436
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	4	2	1	4	2	2	2	4
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	12	15	25	34	8	18	19	40
Bjuden på alkohol av föräldrar	18	49	62	69	22	64	67	73
Problem p g a alkohol:								
Individuella problem	2	24	48	80	1	29	74	89
Relationsproblem	3	23	43	66	3	29	67	86
Sexuella problem	2	10	24	54	1	13	40	66
Brottsrelaterade problem	2	12	26	59	1	9	27	48
Mycket/ganska svårt att prata, t ex om problem, med:								
Förälder eller annan vuxen du bor med	15	11	13	14	14	12	11	16
Annan vuxen	35	35	34	34	31	34	31	37
Elevvårdspersonal	35	35	37	42	40	43	43	55
Kamrater	16	12	7	5	9	4	4	5
Syskon	21	18	17	16	14	14	15	15

Tabell 57. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Årskurs 9. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2010.

	Antal dagar i veckan								
	0	1	2	3	4	5	6	7	Ej svar
Pojkar									
– vara på fritidsgård	72	10	6	3	2	2	0	1	4
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	19	7	12	13	15	12	8	9	5
– vara ute på stan med kamrater	26	30	19	10	5	3	1	2	4
– vara hemma hos en kamrat	12	20	24	19	11	5	2	3	4
– vara hemma hela kvällen	5	13	14	13	14	17	10	11	4
– spela dator- eller tv- spel	5	8	9	11	8	12	11	33	3
Flickor									
– vara på fritidsgård	84	7	3	2	1	1	0	0	1
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	20	12	17	17	12	9	5	6	2
– vara ute på stan med kamrater	15	35	24	12	6	3	2	1	1
– vara hemma hos en kamrat	11	23	24	18	10	6	3	2	2
– vara hemma hela kvällen	4	13	14	15	15	17	10	10	2
– spela dator- eller tv- spel	28	14	9	8	6	7	7	19	2

Tabell 58. Andelen elever som uppgett hur många dagar i veckan de gör något av följande... Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning uppdelat på kön. 2010.

	Antal dagar i veckan								
	0	1	2	3	4	5	6	7	Ej svar
Pojkar									
– vara på fritidsgård	89	3	3	1	1	1	0	0	3
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	21	8	13	16	13	12	6	8	4
– vara ute på stan med kamrater	19	28	24	13	6	4	1	1	3
– vara hemma hos en kamrat	12	23	26	17	8	6	3	2	3
– vara hemma hela kvällen	3	13	17	16	14	17	9	9	3
– spela dator- eller tv- spel	10	11	11	12	10	10	9	25	3
Flickor									
– vara på fritidsgård	93	2	2	1	0	0	0	0	1
– hålla på med fritids- aktivitet eller träning	22	11	17	19	11	8	4	6	2
– vara ute på stan med kamrater	9	31	25	18	8	4	1	1	1
– vara hemma hos en kamrat	10	25	26	21	8	4	2	3	1
– vara hemma hela kvällen	3	10	15	16	19	19	10	7	2
– spela dator- eller tv- spel	46	15	7	6	5	6	4	10	1

Tabell 59a. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010.

Pojkar	Genomsnitts- kons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/ mån el. oftare	Druckit hem- bränt de se- naste 12 mån.	Druckit smug- gelsprit de se- naste 12 mån.
Stockholms län				
2001–2003 (n = 1 548)	36	27	19	15
2002–2004 (n = 1 502)	30	23	18	14
2003–2005 (n = 1 605)	27	22	17	14
2004–2006 (n = 1 506)	31	22	14	18
2005–2007 (n = 1 504)	33	24	12	22
2006–2008 (n = 1 439)	34	25	10	24
2007–2009 (n = 1 471)	30	24	8	26
2008–2010 (n = 1 439)	27	21	8	23
Västra Götalands län				
2001–2003 (n = 1 380)	42	31	29	24
2002–2004 (n = 1 324)	43	29	25	23
2003–2005 (n = 1 342)	40	28	23	23
2004–2006 (n = 1 353)	36	24	17	21
2005–2007 (n = 1 378)	31	21	12	20
2006–2008 (n = 1 351)	31	21	10	20
2007–2009 (n = 1 323)	31	21	8	23
2008–2010 (n = 1 245)	31	23	9	26
Skåne län				
2001–2003 (n = 1 179)	54	32	28	35
2002–2004 (n = 1 181)	52	30	20	31
2003–2005 (n = 1 242)	49	29	17	30
2004–2006 (n = 1 188)	48	29	16	31
2005–2007 (n = 1 230)	43	29	15	31
2006–2008 (n = 1 074)	44	29	14	32
2007–2009 (n = 1 032)	42	27	12	32
2008–2010 (n = 968)	42	28	13	32
Södra Sverige				
2001–2003 (n = 1 440)	43	32	29	27
2002–2004 (n = 1 448)	44	32	26	25
2003–2005 (n = 1 412)	39	29	21	23
2004–2006 (n = 1 392)	40	27	18	23
2005–2007 (n = 1 338)	39	26	16	23
2006–2008 (n = 1 347)	40	27	15	25
2007–2009 (n = 1 214)	37	29	13	28
2008–2010 (n = 1 154)	33	26	12	27
Mellersta Sverige				
2001–2003 (n = 1 357)	32	26	34	15
2002–2004 (n = 1 333)	36	27	30	15
2003–2005 (n = 1 289)	38	26	28	17
2004–2006 (n = 1 226)	38	25	23	21
2005–2007 (n = 1 267)	34	23	20	24
2006–2008 (n = 1 304)	32	22	16	23
2007–2009 (n = 1 648)	26	22	13	24
2008–2010 (n = 1 513)	24	20	12	23
Norra Sverige				
2001–2003 (n = 1 170)	27	19	33	10
2002–2004 (n = 1 159)	25	17	30	8
2003–2005 (n = 1 127)	23	16	27	8
2004–2006 (n = 1 150)	21	15	25	11
2005–2007 (n = 1 189)	20	15	22	14
2006–2008 (n = 1 169)	21	16	21	18
2007–2009 (n = 945)	23	18	20	21
2008–2010 (n = 845)	24	17	19	21

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 59b. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010.

Flickor	Genomsnittskons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/ mån el. oftare	Druckit hembränt de senaste 12 mån.	Druckit smugelsprit de senaste 12 mån.
Stockholms län				
2001–2003 (n = 1 534)	26	20	20	12
2002–2004 (n = 1 505)	25	20	18	14
2003–2005 (n = 1 594)	28	22	17	15
2004–2006 (n = 1 485)	29	22	14	19
2005–2007 (n = 1 400)	28	22	12	24
2006–2008 (n = 1 313)	28	23	11	29
2007–2009 (n = 1 422)	26	24	10	34
2008–2010 (n = 1 433)	24	23	9	32
Västra Götalands län				
2001–2003 (n = 1 309)	32	26	33	19
2002–2004 (n = 1 278)	32	23	28	21
2003–2005 (n = 1 333)	33	23	23	21
2004–2006 (n = 1 266)	32	24	20	23
2005–2007 (n = 1 244)	30	24	17	25
2006–2008 (n = 1 171)	27	24	15	26
2007–2009 (n = 1 231)	22	23	11	31
2008–2010 (n = 1 311)	19	21	10	28
Skåne län				
2001–2003 (n = 1 187)	34	27	32	27
2002–2004 (n = 1 162)	32	25	25	29
2003–2005 (n = 1 171)	31	25	20	29
2004–2006 (n = 1 141)	28	22	16	28
2005–2007 (n = 1 148)	27	22	14	29
2006–2008 (n = 1 015)	26	21	12	30
2007–2009 (n = 968)	26	22	11	34
2008–2010 (n = 993)	25	23	12	33
Södra Sverige				
2001–2003 (n = 1 376)	30	27	33	21
2002–2004 (n = 1 339)	30	26	30	20
2003–2005 (n = 1 283)	26	23	24	20
2004–2006 (n = 1 322)	28	22	18	22
2005–2007 (n = 1 291)	26	23	15	24
2006–2008 (n = 1 335)	25	22	13	26
2007–2009 (n = 1 211)	19	23	12	28
2008–2010 (n = 1 186)	18	22	12	27
Mellersta Sverige				
2001–2003 (n = 1 276)	26	24	37	12
2002–2004 (n = 1 404)	29	25	33	13
2003–2005 (n = 1 449)	31	25	31	17
2004–2006 (n = 1 372)	30	23	27	20
2005–2007 (n = 1 315)	28	23	24	24
2006–2008 (n = 1 314)	26	24	21	25
2007–2009 (n = 1 612)	24	24	17	30
2008–2010 (n = 1 535)	24	24	16	31
Norra Sverige				
2001–2003 (n = 1 164)	22	22	38	10
2002–2004 (n = 1 152)	23	21	35	9
2003–2005 (n = 1 166)	20	19	31	9
2004–2006 (n = 1 229)	23	18	31	12
2005–2007 (n = 1 214)	21	19	28	16
2006–2008 (n = 1 168)	22	20	27	19
2007–2009 (n = 939)	17	20	22	24
2008–2010 (n = 843)	19	19	22	25

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 60a. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för **pojkar** för åren 2005–2010.

Pojkar	Genomsnitts-kons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/mån el. oftare	Druckit hem-bränt de senaste 12 mån.	Druckit smug-gelsprit de senaste 12 mån.
Stockholms län				
2005–2007 (n= 1 104)	80	52	16	47
2006–2008 (n= 1 041)	80	52	14	49
2007–2009 (n= 1 024)	72	52	12	50
2008–2010 (n= 1 013)	62	48	13	46
Västra Götalands län				
2005–2007 (n= 1 097)	72	52	18	50
2006–2008 (n= 990)	75	53	18	53
2007–2009 (n= 881)	65	50	16	49
2008–2010 (n= 1 002)	60	47	16	45
Skåne län				
2005–2007 (n= 891)	80	54	18	57
2006–2008 (n= 894)	84	53	15	57
2007–2009 (n= 805)	83	53	15	57
2008–2010 (n= 860)	77	52	15	53
Södra Sverige				
2005–2007 (n= 1 002)	70	53	23	52
2006–2008 (n= 892)	79	57	21	53
2007–2009 (n= 989)	68	52	14	47
2008–2010 (n= 934)	69	53	15	46
Mellersta Sverige				
2005–2007 (n= 1 099)	68	50	30	50
2006–2008 (n= 1 088)	62	50	24	49
2007–2009 (n= 1 275)	59	48	19	47
2008–2010 (n= 1 175)	57	47	21	47
Norra Sverige				
2005–2007 (n= 868)	54	42	38	36
2006–2008 (n= 818)	56	44	36	39
2007–2009 (n= 728)	52	42	32	39
2008–2010 (n= 693)	53	42	32	38

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 60b. Olika indikatorer på alkohol i olika regioner i Sverige. Gymnasiet, år 2. Värdena är genomsnittsvärden för **flickor** för åren 2005–2010.

Flickor	Genomsnitts- kons. i dl 100% alkohol	Intensivkons. ^{a)} någon gång/ mån el. oftare	Druckit hem- bränt de se- naste 12 mån.	Druckit smug- gelsprit de se- naste 12 mån.
Stockholms län				
2005–2007 (n= 1 173)	49	45	16	40
2006–2008 (n= 1 196)	47	45	14	42
2007–2009 (n= 1 295)	47	46	12	47
2008–2010 (n= 1 314)	44	44	11	44
Västra Götalands län				
2005–2007 (n= 1 011)	40	42	18	42
2006–2008 (n= 1 119)	43	43	16	42
2007–2009 (n= 1 046)	45	44	14	45
2008–2010 (n= 1 069)	43	45	12	43
Skåne län				
2005–2007 (n= 1 160)	43	39	14	44
2006–2008 (n= 1 095)	41	40	12	43
2007–2009 (n= 964)	44	41	10	46
2008–2010 (n= 819)	47	42	11	48
Södra Sverige				
2005–2007 (n= 1 045)	36	44	17	38
2006–2008 (n= 995)	37	46	14	41
2007–2009 (n= 1 055)	37	44	11	42
2008–2010 (n= 959)	36	43	10	43
Mellersta Sverige				
2005–2007 (n= 1 251)	43	44	27	40
2006–2008 (n= 1 170)	40	43	24	41
2007–2009 (n= 1 324)	37	42	20	39
2008–2010 (n= 1 165)	35	42	19	41
Norra Sverige				
2005–2007 (n= 808)	31	40	38	27
2006–2008 (n= 709)	31	40	30	28
2007–2009 (n= 702)	30	37	27	31
2008–2010 (n= 621)	33	40	28	34

a) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 61. "Hur får du vanligen tag på folköl och annan alkohol^{a)}?" Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010 ^{b) c)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Folköl						
Dricker inte	59	59	58	59	59	64
Köper själv	2	1	1	1	1	1
Från syskon	3	3	2	3	3	4
Från kompisar/deras syskon	16	14	13	13	14	14
Från föräldrar (med lov)	5	7	9	8	7	5
Från föräldrar (utan lov)	3	3	3	3	3	3
Från annan vuxen som bjuder	3	3	2	3	3	2
Från annan vuxen som köpt ut	6	5	5	5	5	5
Restaurang, pub eller likn.	1	1	1	1	1	1
Handlar i ett grannland	1	1	3	1	0	0
På annat sätt	5	5	6	5	5	5
Ej svar	11	11	10	12	11	10
Starköl, stark cider/alko- läsk mer än 3,5 %, vin och sprit						
Dricker inte	39	35	30	33	37	45
Köper själv på System- bolaget	2	2	2	1	1	1
Från syskon	6	8	8	9	8	7
Från kompisar/deras syskon	34	33	32	34	33	29
Från föräldrar (med lov)	12	16	21	19	14	10
Från föräldrar (utan lov)	10	9	10	9	8	8
Från annan vuxen som bjuder	6	5	7	8	6	6
Från annan vuxen som köpt ut	17	15	15	14	16	15
Restaurang, pub eller likn.	3	2	2	1	1	1
Handlar i ett grannland	2	1	7	2	1	1
På annat sätt	11	11	15	12	11	10
Ej svar	3	3	2	2	2	2

a) Med alkohol menas här sådan som kan köpas på Systembolaget

b) Bastal: Se tabell 59a och 59b.

c) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

Tabell 62. "Hur får du vanligen tag på folköl och annan alkohol ^{a)}?" Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010 ^{b) c)}..

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Folköl						
Dricker inte	43	48	49	51	49	45
Köper själv	12	10	9	9	11	13
Från syskon	5	4	2	3	4	4
Från kompisar/deras syskon	24	17	12	15	17	22
Från föräldrar (med lov)	8	8	12	9	8	6
Från föräldrar (utan lov)	1	1	1	1	1	1
Från annan vuxen som bjuder	3	3	4	3	3	3
Från annan vuxen som köpt ut	5	3	3	2	4	4
Restaurang, pub eller likn.	5	4	4	4	3	2
Handlar i ett grannland	1	1	3	1	0	1
På annat sätt	3	3	5	4	3	3
Ej svar	0	0	0	0	0	0
Starköl, stark cider/alko- läsk mer än 3,5%, vin och sprit						
Dricker inte	15	13	13	14	15	19
Köper på System- bolaget	4	3	5	3	3	3
Från syskon	14	15	12	15	16	15
Från kompisar/deras syskon	56	52	41	51	52	52
Från föräldrar (med lov)	25	29	41	34	28	19
Från föräldrar (utan lov)	7	6	6	6	6	5
Från annan vuxen som bjuder	12	11	13	12	11	9
Från annan vuxen som köpt ut	22	22	19	22	23	20
Restaurang, pub eller likn.	21	21	19	17	16	15
Handlar i ett grannland	8	7	21	7	4	3
På annat sätt	12	15	17	14	14	10
Ej svar	2	2	1	1	1	2

a) Med alkohol menas här sådan som kan köpas på Systembolaget

b) Bastal: Se tabell 60a och 60b.

c) Högst tre svarsalternativ per alkoholsort fick markeras.

Tabell 63. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i årskurs 9 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010 ^{a)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Individuella problem						
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	7	6	7	5	6	6
Förstört saker eller kläder	20	19	21	19	20	17
Tappat pengar eller andra värdesaker	15	15	17	15	14	14
Råkat ut för en olycka eller skadats	12	11	13	12	12	12
Behövt uppsöka sjukhus eller akut mottagning	3	3	2	2	2	4
Relationsproblem						
Grälat	22	21	24	21	22	20
Problem med vänner	14	13	14	14	15	12
Problem med föräldrar	14	12	12	12	12	12
Problem med lärare	2	2	2	2	2	3
Sexuella problem						
Lett till oönskat sex	8	7	8	7	8	9
Lett till oskyddat sex	11	9	11	10	12	12
Brottsrelaterade problem						
Bråkat eller slagits	10	11	12	10	10	10
Blivit bestulen eller rånad	4	4	4	3	3	3
Råkat i bråk med polisen	7	5	6	6	6	6

a) Bastal: Se tabell 59a och 59b.

Tabell 64. Andelen elever som upplevt problem i samband med alkoholkonsumtion. Procentuell fördelning bland elever i gymnasiets år 2 i olika regioner. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2008–2010 ^{a)}.

	Stock- holms län	Västra Götalands län	Skåne län	Södra Sverige	Mellersta Sverige	Norra Sverige
Individuella problem						
Försämrade prestationer i skolan eller på arbetet	13	11	11	12	11	9
Förstört saker eller kläder	36	37	40	38	37	37
Tappat pengar eller andra värdesaker	27	27	33	31	28	28
Råkat ut för en olycka eller skadats	23	21	25	21	21	24
Behövt uppsöka sjukhus eller akut mottagning	6	4	6	4	5	6
Relationsproblem						
Grälat	37	40	41	40	40	39
Problem med vänner	22	21	25	21	21	21
Problem med föräldrar	17	14	15	14	15	16
Problem med lärare	2	2	1	2	2	2
Sexuella problem						
Lett till oönskat sex	16	14	14	17	15	14
Lett till oskyddat sex	27	23	27	26	25	26
Brottsrelaterade problem						
Bråkat eller slagits	17	18	22	19	19	18
Blivit bestulen eller rånad	9	8	9	7	6	7
Råkat i bråk med polisen	9	8	10	9	10	10

a) Bastal: Se tabell 60a och 60b.

Tabell 65. Rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1997 ^{a)}.

	Röker		Har slutat	Har bara provat	Har aldrig rökt	Ej svar
Pojkar						
1971	41		..	..	..	1
1974	31		..	..	..	1
1975	32		..	..	..	2
1976	27		..	..	..	2
1977	25		..	..	..	1
1978	25		..	..	..	1
1979	21		..	..	..	2
1980	21		..	..	..	1
1981	23		..	..	..	1
1982	25		..	..	..	1
1983 ^{b)}	19	15	6	42	36	..
1984		16	6	44	33	..
1985		16	4	44	35	..
1986		17	6	44	31	1
1987		17	6	42	33	1
1988		17	6	41	36	1
1989		23	6	36	34	0
1990		20	6	39	33	1
1991		19	8	42	31	1
1992		22	8	40	30	1
1993		20	8	41	31	1
1994		17	8	43	30	2
1995		19	8	41	31	1
1996		19	8	39	33	2
1997		17	9	40	33	1
Flickor						
1971	47		..	..	..	1
1974	45		..	..	..	1
1975	45		..	..	..	1
1976	40		..	..	..	1
1977	40		..	..	..	1
1978	38		..	..	..	1
1979	34		..	..	..	1
1980	33		..	..	..	1
1981	35		..	..	..	1
1982	32		..	..	..	1
1983 ^{b)}	30	22	6	41	30	..
1984		22	6	41	30	..
1985		21	4	40	36	..
1986		22	5	36	37	0
1987		24	6	37	33	0
1988		24	5	34	36	0
1989		30	5	30	35	0
1990		31	6	30	32	1
1991		27	7	33	33	0
1992		27	6	33	33	0
1993		26	7	35	31	1
1994		29	6	36	28	1
1995		27	7	32	33	1
1996		25	7	35	32	1
1997		25	8	35	31	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även avsnittet "Tobakskonsumtion".

b) Avser den s k länkundrökningsundersökningen.

Tabell 66. "Röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2010 ^{a)}.

	Nej, aldrig rökt	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara vid vecko- sluten	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar										
1997	30	35	7	28	8	3	2	11	5	–
1998	30	33	7	28	9	2	2	9	5	1
1999	35	28	6	30	7	3	3	12	5	1
2000	33	29	7	29	8	2	2	11	6	1
2001	32	31	6	30	7	3	2	11	6	2
2002	36	32	6	25	6	3	2	9	5	1
2003	40	33	6	20	5	2	1	7	5	1
2004	45	32	4	18	4	2	1	8	4	1
2005	45	31	4	19	4	1	1	8	5	1
2006	49	28	3	19	4	2	2	7	4	1
2007	47	28	4	20	4	2	.	9	5	1
2008	44	29	4	22	5	3	.	8	6	1
2009	46	26	5	23	7	2	.	7	6	1
2010	47	26	5	21	6	3	.	6	5	1
Flickor										
1997	29	28	6	37	13	4	3	12	5	–
1998	31	29	5	34	11	3	2	11	7	0
1999	35	25	4	36	14	4	3	10	6	1
2000	33	25	5	36	12	3	3	12	6	1
2001	32	25	5	36	12	4	3	11	7	1
2002	37	25	4	34	12	3	2	10	6	1
2003	39	25	5	30	10	3	2	9	6	0
2004	39	27	4	30	10	3	1	10	5	1
2005	42	23	5	30	9	4	1	11	5	1
2006	44	25	4	26	7	3	1	10	5	1
2007	43	23	3	30	7	3	.	11	8	1
2008	44	24	4	28	8	3	.	11	6	0
2009	44	22	3	30	8	4	.	11	7	0
2010	47	22	3	28	9	4	.	9	7	0

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 65 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 67. "Hur ofta röker du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1983–1997 ^{a)}.

	Röker inte	Varje dag	Nästan varje dag	Bara vid vecko- sluten	Bara när jag är på fest	Nästan aldrig	Ej svar
Pojkar							
1983	85	7	4	2	2	1	..
1984	85	8	3	1	2	1	..
1985	84	8	3	2	3	1	..
1986	82	10	2	2	3	1	0
1987	83	8	2	2	4	1	0
1988	83	8	2	2	4	1	1
1989	77	10	2	3	6	2	1
1990	79	11	2	2	4	1	1
1991	80	11	2	2	4	0	1
1992	77	13	3	2	4	1	0
1993	80	13	1	1	4	0	1
1994	80	10	2	1	4	1	2
1995	81	11	2	1	4	1	0
1996	81	10	2	2	4	0	0
1997	82	10	2	2	3	0	..
Flickor							
1983	78	15	3	2	2	1	..
1984	78	13	3	2	3	1	..
1985	79	10	4	3	2	1	..
1986	78	12	3	2	4	1	0
1987	76	13	2	3	5	1	0
1988	76	12	3	3	5	1	0
1989	70	14	3	4	7	2	1
1990	68	16	3	3	7	1	2
1991	71	15	3	3	6	1	1
1992	72	15	3	3	6	1	0
1993	71	15	3	3	6	1	1
1994	69	17	3	3	6	1	1
1995	74	14	3	2	6	1	0
1996	75	15	2	2	5	0	1
1997	74	14	2	3	5	0	0

a) Se tabell 65.

Tabell 68. "Röker du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej, aldrig rökt	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara vid vecko- sluten	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar										
2004	27	34	6	32	7	3	2	14	6	1
2005	30	32	5	31	6	3	2	16	6	1
2006	30	31	5	33	6	3	2	16	7	2
2007	28	30	5	36	7	4	.	17	8	1
2008	32	28	4	34	8	4	.	15	7	1
2009	33	27	5	33	8	4	.	15	7	1
2010	31	27	5	36	10	5	.	14	6	1
Flickor										
2004	29	27	6	38	13	4	2	14	6	0
2005	29	25	5	41	15	4	2	15	5	0
2006	29	25	6	40	13	4	3	15	6	1
2007	29	25	5	41	13	3	.	19	7	0
2008	29	24	6	41	13	5	.	16	7	0
2009	29	24	4	42	14	5	.	16	7	0
2010	27	25	4	43	14	6	.	16	8	0

Tabell 69. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2009 ^{a)}.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig- rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
1986	10	26	29	21	7	5	1	282
1987	9	25	27	21	12	5	0	237
1988	7	24	29	22	11	7	0	211
1989	5	28	25	24	10	5	1	278
1990	8	22	29	23	12	5	–	319
1991	6	24	25	24	14	5	1	336
1992	6	20	27	23	18	6	1	390
1993	7	25	27	22	12	5	2	371
1994	8	23	30	18	12	6	3	299
1995	7	21	32	18	17	2	3	269
1996	12	27	24	17	10	5	5	323
1997	5	31	30	17	11	6	–	147
1998	8	29	36	14	7	2	4	245
1999	9	23	35	16	11	3	3	196
2000	5	26	31	17	12	2	6	193
2001	8	25	34	16	7	4	6	196
2002	5	21	32	15	14	1	12	154
2003	8	16	26	24	11	4	11	124
2004	3	17	44	15	10	2	10	96
2005	4	17	32	23	13	0	12	90
2006	3	17	30	12	19	8	10	90
2007	4	29	33	13	12	3	7	106
2008	3	28	28	17	7	8	8	111
2009	5	19	28	20	9	4	13	186
Flickor								
1986	4	21	36	23	15	2	0	343
1987	5	25	35	20	12	3	0	369
1988	5	25	35	20	12	2	1	344
1989	4	26	29	20	17	4	0	400
1990	5	25	29	21	16	3	–	439
1991	7	24	26	23	17	3	1	434
1992	5	21	33	25	13	3	1	439
1993	4	26	34	19	12	3	3	418
1994	7	30	28	16	12	1	5	486
1995	8	30	31	19	9	1	3	368
1996	5	30	33	19	7	4	3	436
1997	6	28	30	28	7	1	0	176
1998	3	33	45	14	4	1	0	304
1999	6	33	36	16	6	0	3	350
2000	3	24	31	17	12	2	1	318
2001	3	29	41	15	8	3	2	342
2002	2	26	41	15	11	0	4	301
2003	2	29	38	18	11	1	2	252
2004	3	25	42	15	9	2	4	256
2005	2	18	42	19	11	1	7	218
2006	5	30	34	19	8	2	2	169
2007	4	33	32	17	6	2	7	184
2008	2	19	47	21	6	3	2	188
2009	2	34	33	14	6	2	9	207

a) 1997 års data avser de elever som besvarat det s k A-formuläret (1 500 pojkar och 1 369 flickor).

Tabell 70. Uppgiven konsumtion av cigaretter bland elever som röker varje dag. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009.

	Antal cigaretter per dag						Ej svar	Antal daglig-rökare
	1–2	3–6	7–10	11–16	17–20	Fler än 20		
Pojkar								
2004	4	24	29	25	11	1	4	128
2005	2	20	26	22	16	7	7	111
2006	5	16	33	25	6	6	9	91
2007	1	24	30	18	15	4	8	132
2008	1	27	26	19	14	5	7	124
2009	1	22	40	22	9	3	4	152
Flickor								
2004	3	27	37	19	9	1	4	287
2005	1	28	41	20	8	1	2	309
2006	1	25	41	21	7	1	5	225
2007	2	24	42	25	2	2	3	252
2008	1	27	44	14	10	1	3	262
2009	1	22	51	19	3	1	3	300

Tabell 71. Andelen elever i årskurs 9 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2010.

	Pojkar n=218	Flickor n=314
Ja	30	36
Ja, men i framtiden	48	46
Nej	16	11
Ej svar	6	7

Tabell 72. Andelen elever i gymnasiet år 2 som vill sluta röka. Procentuell fördelning bland dem som röker dagligen eller nästan dagligen efter kön. 2010.

	Pojkar n=288	Flickor n=329
Ja	26	32
Ja, men i framtiden	50	57
Nej	14	7
Ej svar	9	4

Tabell 73. Andelen elever i årskurs 9 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2010.

	Pojkar	Flickor
Ja, med nikotin	22	18
Ja, utan nikotin	12	10
Vet ej om det var med nikotin eller inte	12	13
Ja, totalt	42	37
Nej	56	63
Ej svar	2	0

Tabell 74. Andelen elever i gymnasiet år 2 som har rökt vattenpipa med eller utan nikotin. Procentuell fördelning efter kön. 2010.

	Pojkar	Flickor
Ja, med nikotin	38	31
Ja, utan nikotin	19	18
Vet ej om det var med nikotin eller inte	16	23
Ja, totalt	63	63
Nej	36	37
Ej svar	1	0

Tabell 75. Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna?
Procentuell fördelning efter kön. Årskurs 9. 2010.

	Pojkar	Flickor
Någon gång i veckan	2	1
Ett par gånger i månaden	4	3
Någon gång i månaden	5	4
Några gånger per år	13	12
Mer sällan	7	9
Inte de senaste 12 månaderna	8	6
Aldrig	58	63
Ej svar	3	2

Tabell 76. Hur många gånger har du rökt vattenpipa de senaste 12 månaderna?
Procentuell fördelning efter kön. Gymnasiets år 2. 2010.

	Pojkar	Flickor
Någon gång i veckan	2	1
Ett par gånger i månaden	3	3
Någon gång i månaden	5	5
Några gånger per år	22	23
Mer sällan	14	16
Inte de senaste 12 månaderna	11	11
Aldrig	40	40
Ej svar	2	1

Tabell 77. Snusvanor. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1974–1997 ^{a)}.

	Har aldrig snusat	Har bara prövat	Har slutat snusa	Snusar:	Ja, min- dre än en dosa/ vecka	Ja, en dosa/ vecka	Ja, två dosor/ vecka	Ja, tre dosor/ vecka	Ja, fyra el.fler dosor/ vecka	Ej svar
Pojkar										
1974	48	.	26	25	.	.	.	.	.	2
1975	49	.	23	26	.	.	.	.	.	1
1976	48	.	19	29	.	.	.	.	.	2
1977	50	.	18	30	.	.	.	.	.	2
1979	48	.	21	29	.	.	.	.	.	1
1980	47	.	21	30	.	.	.	.	.	2
1981	49	.	19	30	.	.	.	.	.	1
1982	54	.	15	30	.	.	.	.	.	1
1983	66	.	13	21	7	3	5	5	1	..
1984	62	.	16	24	6	4	6	5	3	..
1985	63	.	15	21	6	3	5	4	3	..
1986	59	.	15	24	8	4	5	4	3	3
1987	60	.	14	25	8	4	5	5	3	1
1988	61	.	14	22	7	3	4	5	3	2
1989	64	.	15	20	6	3	4	4	3	2
1990	64	.	15	20	7	3	4	3	3	2
1991	39	39	6	16	5	3	3	3	2	1
1992	38	37	6	19	6	3	3	4	3	1
1993	39	37	6	17	5	2	4	3	3	1
1994	39	36	4	19	6	3	4	3	3	1
1995	40	36	5	19	6	3	4	3	3	
1996	42	34	5	17	5	3	3	3	3	2
1997	41	35	6	17	6	3	3	4	2	2
Flickor										
1974	87	.	6	4	.	.	.	.	.	3
1975	85	.	7	5	.	.	.	.	.	3
1976	88	.	5	5	.	.	.	.	.	3
1977	82	.	9	8	.	.	.	.	.	3
1979	82	.	9	6	.	.	.	.	.	2
1980	80	.	8	8	.	.	.	.	.	3
1981	84	.	5	7	.	.	.	.	.	4
1982	86	.	5	7	.	.	.	.	.	2
1983	94	.	3	7	2	0	0	0	0	..
1984	94	.	4	1	1	0	0	0	0	..
1985	94	.	3	2	2	0	0	0	0	..
1986	91	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1987	92	.	3	2	2	0	0	—	0	2
1988	91	.	4	2	2	0	0	0	—	3
1989	91	.	4	3	2	0	0	0	0	2
1990	92	.	4	2	2	0	0	0	0	2
1991	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1992	72	26	0	0	0	0	0	0	0	1
1993	70	27	1	0	0	0	0	0	0	1
1994	70	27	1	1	1	0	0	0	0	1
1995	72	25	1	1	1	0	0	0	0	1
1996	75	22	1	1	1	0	0	0	0	1
1997	72	25	1	1	0	0	0	0	0	—

a) Fr o m 1991 har ett nytt svarsalternativ "Nej, har bara prövat" införts. 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 78. "Snusar du?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2010 ^{a)}.

	Nej, aldrig snusat	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar									
1997	43	31	3	21	10	2	.	9	2
1998	44	30	4	20	11	3	.	7	2
1999	44	27	4	23	13	3	.	8	1
2000	41	27	5	26	14	3	.	9	1
2001	40	28	4	27	15	3	.	9	1
2002	43	28	4	25	15	2	.	8	1
2003	44	28	4	24	14	2	.	8	1
2004	47	27	4	21	12	3	.	6	1
2005	47	29	4	20	12	2	.	6	1
2006	50	26	3	20	11	2	.	6	1
2007	53	26	3	17	9	2	.	6	1
2008	52	28	3	16	7	2	.	6	1
2009	55	26	3	15	6	3	.	6	1
2010	57	23	3	16	6	2	1	7	1
Flickor									
1997	73	22	0	3	0	0	.	3	1
1998	76	20	0	2	0	0	.	2	1
1999	74	22	1	3	1	0	.	2	1
2000	70	25	1	4	0	0	.	3	1
2001	70	23	1	5	1	1	.	4	1
2002	67	26	1	5	1	0	.	3	1
2003	66	27	1	6	1	1	.	4	1
2004	66	25	1	8	2	1	.	5	1
2005	64	28	1	6	2	1	.	4	1
2006	65	26	1	7	2	1	.	4	1
2007	69	25	1	5	1	1	.	3	1
2008	71	24	1	4	0	0	.	3	1
2009	73	21	1	4	0	0	.	3	1
2010	75	20	0	4	1	1	0	2	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se även tabell 77 och avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 79. "Snusar du?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej, aldrig snusat	Nej, bara prövat	Nej, slutat	Ja (totalt)	Ja, varje dag	Ja, nästan varje dag	Ja, men bara på fest	Ja, men bara ibland	Ej svar
Pojkar									
2004	34	28	5	32	23	2	.	7	1
2005	33	31	4	30	21	2	.	7	1
2006	34	30	5	31	22	3	.	7	1
2007	36	30	5	28	19	2	.	7	1
2008	39	31	4	25	15	3	.	8	1
2009	41	30	4	23	13	2	.	8	1
2010	41	26	5	27	14	3	3	7	1
Flickor									
2004	55	35	1	9	3	1	.	5	0
2005	51	36	2	11	4	1	.	7	0
2006	52	35	1	11	4	2	.	6	1
2007	50	37	2	11	3	1	.	7	1
2008	55	33	2	9	3	1	.	6	0
2009	57	34	1	7	2	1	.	4	1
2010	57	33	1	9	2	1	2	4	1

Tabell 80. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar ^{a)}. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1997–2009.

	Mindre än 1 dosa/ vecka	1 dosa/ vecka	2 dosor/ vecka	3 dosor/ vecka	4 dosor eller fler/ vecka	Ej svar
Pojkar						
1997	38	12	19	16	11	4
1998	36	14	21	16	9	4
1999	33	17	17	18	12	2
2000	37	15	17	17	12	2
2001	34	13	20	17	13	2
2002	33	11	15	22	16	3
2003	32	12	18	19	16	2
2004	34	12	19	19	15	2
2005	32	14	20	21	12	2
2006	34	16	15	18	16	2
2007 ^{b)}	.	20	16	13	19	30
2008	29	10	13	13	18	18
2009	37	9	11	11	13	19
Flickor						
1997	67	6	–	7	7	13
1998	71	16	3	3	1	6
1999	60	12	10	9	3	5
2000	72	10	3	1	1	13
2001	70	10	5	6	2	7
2002	64	10	10	8	3	5
2003	70	11	6	7	1	4
2004	66	7	12	5	5	5
2005	59	10	11	7	5	8
2006	65	13	8	6	5	4
2007 ^{b)}	.	23	13	4	8	50
2008	66	14	3	2	2	14
2009	67	5	4	3	1	21

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor. 2009: n=397 pojkar och 105 flickor.

b) Frågan är ändrad till öppet svarsalternativ från och med 2007 och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?".

Tabell 81. Uppgiven snuskonsumtion bland de elever som snusar ^{a)}. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2009 ^{b)}.

	Mindre än 1 dosa/ vecka	1 dosa/ vecka	2 dosor/ vecka	3 dosor/ vecka	4 dosor eller fler/ vecka	Ej svar
Pojkar						
2004	23	11	15	29	21	1
2005	24	12	18	21	23	2
2006	24	13	17	25	21	1
2007	.	14	16	16	32	20
2008	31	7	13	13	24	13
2009	26	6	13	12	26	17
Flickor						
2004	65	7	12	6	8	1
2005	61	11	7	9	8	3
2006	55	12	12	10	8	2
2007	.	29	11	6	11	38
2008	57	10	6	11	8	8
2009	46	7	7	9	14	17

a) 2004: n=639 pojkar och 189 flickor. 2005: n=629 pojkar och 265 flickor. 2006: n=542 pojkar och 199 flickor. 2007: n=545 pojkar och 222 flickor. 2008: n=419 pojkar och 179 flickor. 2009: n=460 pojkar och 148 flickor.

b) Från och med 2007 är frågan ändrad till öppet svarsalternativ och lyder: "Hur mycket snusar du per vecka?". Från och med 2008 är frågan ändrad till att inkludera svarsalternativet "Mindre än en dosa per vecka".

Tabell 82a. Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1984–2010.

Pojkar	Varken röker eller snusar		Röker endast	Röker och snusar		Snusar endast	Ej svar	
1984	69		8	7		15	..	
1985	70		9	8		14	..	
1986	65		8	9		15	3	
1987	66		8	9		16	1	
1988	68		8	8		14	2	
1989	66		14	10		11	0	
1990	69		11	9		10	1	
1991	71		12	7		9	1	
1992	68		13	9		10	1	
1993	70		12	7		9	2	
1994	69		9	7		12	2	
1995	69		11	8		10	2	
1996	70		11	8		8	3	
1997 ^{a)}	72	63	9	13	14	10	7	2
1998		64		14	14		6	2
1999		60		14	16		8	2
2000		60		12	17		9	2
2001		58		13	17		10	2
2002		64		9	15		10	2
2003		67		7	12		12	2
2004		71		7	11		9	2
2005		72		8	11		9	1
2006		72		7	11		8	2
2007		73		8	12		5	2
2008		71		11	10		6	2
2009		71		12	11		5	1
2010		73		10	11		5	2

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 82b. Snusning och rökning. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1984–2010.

Flickor	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar
1984	77	21	1	1	..
1985	78	20	1	1	..
1986	75	20	1	1	3
1987	74	21	1	1	2
1988	73	22	1	1	3
1989	69	28	2	1	0
1990	67	30	1	1	1
1991	72	26	1	0	1
1992	72	27	0	0	1
1993	72	26	0	0	2
1994	70	28	1	0	1
1995	71	26	1	1	1
1996	73	24	1	1	2
1997 ^{a)}	74	24	1	1	1
1998	63	32	3	0	2
1999	65	31	2	0	2
	63	33	3	0	1
2000	61	33	3	1	2
2001	62	31	5	1	2
2002	64	29	4	1	2
2003	68	25	5	1	1
2004	68	23	6	1	1
2005	68	25	5	1	1
2006	71	21	5	2	1
2007	69	26	4	1	1
2008	71	24	3	0	1
2009	68	27	4	0	1
2010	71	25	4	0	1

a) 1997 genomfördes en förändring i frågekonstruktionen varvid hälften av eleverna fick svara enligt den gamla och hälften enligt den nya konstruktionen. Se avsnittet "Tobakskonsumtion".

Tabell 83. Snusning och rökning. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Varken röker eller snusar	Röker endast	Röker och snusar	Snusar endast	Ej svar
Pojkar					
2004	55	12	19	12	1
2005	56	13	18	12	1
2006	53	14	19	12	2
2007	54	17	19	9	1
2008	57	17	18	7	1
2009	59	17	16	7	1
2010	56	16	20	8	1
Flickor					
2004	59	31	7	2	0
2005	56	32	9	3	1
2006	57	31	8	3	1
2007	55	33	8	3	1
2008	57	34	7	2	1
2009	56	36	6	1	1
2010	54	37	7	2	1

Tabell 84. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker ^{a)}. 1997–2010 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kam- rater	Bjuden av kam- rater	Från egna för- äldrar (med lov) ^{c)}	Från egna för- äldrar (utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Smuggel- ciga- retter	Ej svar
Pojkar									
1997	61	19	50	11	.	25	7	.	2
1998	65	23	54	3	5	24	9	.	1
1999	68	21	56	4	4	25	10	.	0
2000	66	17	49	3	6	20	7	.	2
2001	58	19	53	3	3	23	8	.	1
2002	61	12	49	6	4	19	8	.	1
2003	58	12	47	6	6	22	7	.	1
2003	55		44 ^{d)}		4 ^{e)}		20 ^{f)}	.	3
2004	58		51		5		25	.	2
2005	56		49		5		21	.	0
2006	54		48		7		18	.	2
2007	46		55		5		17	5	1
2008	48		57		3		18	6	1
2009	46		58		5		22	8	1
2010	40		58		7		26	10	2
Flickor									
1997	59	17	53	16	.	42	12	.	1
1998	58	21	60	8	9	39	13	.	0
1999	66	19	53	9	8	32	13	.	0
2000	58	21	56	7	8	33	13	.	1
2001	61	15	54	6	6	37	17	.	0
2002	55	15	54	8	8	37	14	.	0
2003	54	17	53	8	6	36	13	.	–
2003	52		50 ^{d)}		7 ^{e)}		32 ^{f)}	.	0
2004	53		55		9		39	.	0
2005	53		55		12		37	.	1
2006	44		61		10		35	.	0
2007	39		69		8		25	8	1
2008	38		69		8		26	5	1
2009	35		68		7		28	8	1
2010	35		69		11		31	8	1

a) 1997: n=650 pojkar och 822 flickor. 1998: n=756 pojkar och 923 flickor. 1999: n=779 pojkar och 941 flickor. 2000: n=749 pojkar och 991 flickor. 2001: n=823 pojkar och 998 flickor. 2002: n=661 pojkar och 888 flickor. 2003: n=510 pojkar och 771 flickor. (2003: n=509 pojkar och 766 flickor). 2004: n=488 pojkar och 805 flickor. 2005: n=494 pojkar och 769 flickor. 2006: n=464 pojkar och 642 flickor. 2007: n=544 och 743 flickor. 2008: n=539 pojkar och 670 flickor. 2009: n=586 pojkar och 793 flickor. 2010: n=500 pojkar och 703 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) 1997: "Från egna föräldrar (med eller utan lov)".

d) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från kompisar".

e) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från föräldrar".

f) Från och med 2003 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 85. "Hur får du vanligen tag på cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som röker ^{a)}. 2004–2010.

	Köper själv	Från kompisar	Från föräldrar	Från för- säljare av smuggel- cigaretter	Annan person ^{b)}	Ej svar
Pojkar						
2004	76	37	3	.	13	1
2005	75	38	4	.	14	1
2006	69	45	3	.	18	2
2007	67	47	4	3	7	2
2008	67	54	2	3	7	1
2009	65	52	4	3	5	1
2010	67	46	5	3	8	1
Flickor						
2004	72	44	6	.	26	1
2005	66	45	6	.	30	1
2006	64	51	4	.	30	0
2007	63	56	5	3	10	1
2008	65	60	6	3	11	1
2009	57	61	6	3	12	1
2010	52	67	7	3	13	–

a) 2004: n=675 pojkar och 832 flickor. 2005: n=672 pojkar och 905 flickor. 2006: n=589 pojkar och 749 flickor. 2007: n=722 pojkar och 892 flickor. 2008: n=613 pojkar och 855 flickor. 2009: n=656 pojkar och 888 flickor. 2010: n=726 pojkar och 767 flickor.

b) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 86. "Hur får du vanligen tag på snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar ^{a)}. 1997–2010 ^{b)}.

	Köper själv	Köper av kam- rater	Bjuden av kam- rater	Från egna föräldrar (med eller utan lov)	Annan (minst 18 år) som köper	Annan (minst 18 år) som bjuder	Ej svar
Pojkar							
1997	67	12	36	21	28	9	2
1998	74	17	41	12	23	8	1
1999	73	14	40	17	21	8	0
2000	72	14	41	12	24	6	1
2001	65	14	36	22	22	4	2
2002	66	12	35	23	19	6	2
2003	64	14	32	21	19	4	1
2004	63		34 ^{c)}	20		20 ^{d)}	2
2005	62		38	16		26	2
2006	63		35	19		21	3
2007	53		48	15		16	2
2008	55		47	17		17	2
2009	50		45	12		20	1
2010	36		56	11		24	2
Flickor							
1997	27	12	56	20	18	7	8
1998	45	13	67	9	22	9	6
1999	40	12	51	20	31	23	1
2000	43	15	64	6	20	12	4
2001	35	8	59	17	29	9	3
2002	34	7	57	18	36	17	–
2003	37	10	48	18	30	12	3
2004	35		56 ^{c)}	14		37 ^{d)}	5
2005	46		60	16		34	3
2006	37		59	14		41	2
2007	33		71	11		30	1
2008	31		74	11		27	0
2009	26		78	11		29	–
2010	17		71	14		33	1

a) 1997: n=544 pojkar och 80 flickor. 1998: n=548 pojkar och 71 flickor. 1999: n=648 pojkar och 102 flickor. 2000: n=657 pojkar och 130 flickor. 2001: n=759 pojkar och 148 flickor. 2002: n=659 pojkar och 144 flickor. 2003: n=631 pojkar och 152 flickor. 2004: n=561 pojkar och 218 flickor. 2005: n=523 pojkar och 163 flickor. 2006: n=478 pojkar och 174 flickor. 2007: n=457 pojkar och 122 flickor. 2008: n=409 pojkar och 101 flickor. 2009: n=397 pojkar och 105 flickor. 2010: n=360 pojkar och 97 flickor.

b) Fler än ett svarsalternativ kunde markeras.

c) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från kompisar".

d) Från och med 2004 är svarsalternativet "Från annan person".

Tabell 87. "Hur får du vanligen tag på snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som snusar ^{a)}, 2004–2010.

	Köper själv	Från kompisar	Egna föräldrar	Annan person ^{b)}	Ej svar
Pojkar					
2004	86	24	18	11	2
2005	80	31	15	13	1
2006	79	28	12	13	2
2007	79	35	14	7	1
2008	74	35	14	8	1
2009	76	42	11	5	1
2010	66	47	13	8	2
Flickor					
2004	66	39	11	25	3
2005	64	43	10	34	1
2006	55	46	9	32	0
2007	61	58	8	11	1
2008	48	56	8	13	0
2009	47	57	14	16	1
2010	41	67	7	10	1

a) 2004: n=639 pojkar och 189 flickor. 2005: n=629 pojkar och 265 flickor. 2006: n=542 pojkar och 199 flickor. 2007: n=545 pojkar och 222 flickor. 2008: n=419 pojkar och 179 flickor. 2009: n=460 pojkar och 148 flickor. 2010: n=555 pojkar och 135 flickor.

b) Före 2007 var svarsalternativet "Annan (minst 18 år)".

Tabell 88. "Var har du köpt cigaretter?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva ^{a)}. 2003–2010 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	34	52	75	37	20	26	7
2004	28	38	80	30	11	15	8
2005	21	33	69	28	9	19	23
2006	24	34	66	22	7	13	20
2007	16	36	73	24	7	19	4
2008	21	33	81	24	8	26	2
2009	20	33	75	16	5	17	8
2010	30	38	73	24	7	25	3
Flickor							
2003	19	34	83	18	8	17	5
2004	15	36	84	18	9	16	6
2005	13	38	81	16	8	15	11
2006	17	34	75	17	6	14	15
2007	13	34	84	12	7	24	2
2008	6	30	82	11	2	16	2
2009	11	26	82	12	3	19	4
2010	11	26	83	9	2	16	2

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=281 pojkar och 417 flickor. 2005: n=275 pojkar och 404 flickor. 2006: n=246 pojkar och 284 flickor. 2007: n=254 pojkar och 290 flickor. 2008: n=258 pojkar och 254 flickor. 2009: n=273 pojkar och 276 flickor. 2010: n=205 pojkar och 249 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

Tabell 89. "Var har du köpt cigaretter?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper cigaretter själva.^{a)} 2004–2010.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2004	57	63	78	58	34	25	14
2005	60	65	79	61	36	27	12
2006	53	57	76	55	29	25	18
2007	60	66	83	64	23	28	5
2008	62	70	89	61	27	32	4
2009	58	62	85	58	19	23	7
2010	68	69	87	66	23	25	4
Flickor							
2004	47	61	85	46	29	16	8
2005	47	57	82	48	26	17	8
2006	50	56	84	45	17	13	9
2007	52	56	85	47	19	20	3
2008	49	59	89	44	18	18	2
2009	51	54	86	41	13	16	3
2010	55	53	88	46	17	18	2

a) 2004: n=513 pojkar och 604 flickor. 2005: n=480 pojkar och 605 flickor. 2006: n=396 pojkar och 495 flickor. 2007: n=475 pojkar och 559 flickor. 2008: n=409 pojkar och 550 flickor. 2009: n=428 pojkar och 505 flickor. 2010: n=467 pojkar och 403 flickor.

Tabell 90. "Var har du köpt snus?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva ^{a)}. 2003–2010 ^{b)}.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2003	39	50	78	43	16	29	4
2004	27	40	79	31	8	23	5
2005	29	43	79	34	9	21	6
2006	26	37	77	30	8	16	6
2007	20	37	71	28	7	17	5
2008	24	35	79	26	6	22	6
2009	23	37	74	27	7	26	5
2010	29	38	72	25	8	32	5
Flickor							
2003	24	40	92	19	5	18	–
2004	17	28	82	30	5	14	5
2005	22	51	84	26	9	15	6
2006	23	36	83	27	10	17	6
2007	22	35	82	19	8	29	6
2008	24	30	82	18	0	17	0
2009	22	19	85	11	4	22	4
2010	26	25	83	24	3	38	–

a) 2003: n=288 pojkar och 395 flickor. 2004: n=344 pojkar och 78 flickor. 2005: n=320 pojkar och 71 flickor. 2006: n=292 pojkar och 65 flickor. 2007: n=239 pojkar och 39 flickor. 2008: n=221 pojkar och 29 flickor. 2009: n=197 pojkar och 27 flickor. 2010: n=130 pojkar och 19 flickor.

b) År 2003 fanns frågan bara i det omarbetade formuläret (se avsnittet "Frågeformuläret").

Tabell 91. "Var har du köpt snus?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som köper snus själva.^{a)} 2004–2010.

	Varuhus/ mataffär	Närbutik/ jourbutik	Kiosk	Bensin- station	Restau- rang	Annat	Ej svar
Pojkar							
2004	68	71	88	68	30	26	4
2005	65	75	89	68	31	26	5
2006	69	71	90	72	28	26	4
2007	68	69	86	72	23	25	3
2008	67	74	87	65	24	29	0
2009	63	66	87	62	22	28	3
2010	71	67	89	65	21	29	2
Flickor							
2004	65	72	91	63	25	17	2
2005	62	57	88	58	22	17	4
2006	38	34	89	60	14	12	4
2007	66	54	84	60	15	17	3
2008	62	62	90	57	21	14	0
2009	73	61	90	59	14	23	3
2010	69	62	90	65	23	22	5

a) 2004: n=547 pojkar och 124 flickor. 2005: n=507 pojkar och 168 flickor. 2006: n=432 pojkar och 116 flickor. 2007: n=435 pojkar och 127 flickor. 2008: n=312 pojkar och 80 flickor. 2009: n=351 pojkar och 70 flickor. 2010: n=369 pojkar och 55 flickor.

Tabell 92. Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar	Varken röker/ snusar	Röker och/eller snusar	Röker och/eller snusar
	n=603	n=1 691	n=706	n=1 780
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	36	5	32	3
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	53	7	52	7
Berusningsdebut före 14 år	30	5	31	3
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	31	5	32	5
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	56	12	63	16
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	10	1	17	2
Har sniffat	12	3	12	1
Har använt narkotika	27	3	20	1

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 93. Sambandet mellan tobaksvanor och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiets år 2 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar	Varken röker/ snusar	Röker och/eller snusar	Röker och/eller snusar
	n=898	n=1 169	n=797	n=1 033
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	62	14	42	9
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	75	27	69	24
Berusningsdebut före 14 år	20	4	22	4
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	32	11	24	8
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	65	28	63	27
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	11	2	13	4
Har sniffat	10	1	6	1
Har använt narkotika	35	9	25	5

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 94. Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 som röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar n=603	Varken röker/ snusar n=1 691	Röker och/eller snusar n=706	Röker och/eller snusar n=1 780
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	7	3	7	5
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	24	8	30	7
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	56	11	68	15
Relationsproblem	48	8	71	15
Sexuella problem	24	4	36	5
Brottsrelaterade problem	36	5	30	3
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	16	12	26	16
Annan vuxen	33	32	42	39
Elefvårdspersonal	40	35	59	47
Kamrater	6	9	5	8
Syskon	16	17	24	20

Tabell 95. Sambandet mellan tobaksvanor och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiet år 2 röker och/eller snusar som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Röker och/eller snusar n=898	Varken röker/ snusar n=1 169	Röker och/eller snusar n=797	Röker och/eller snusar n=1 033
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	4	2	4	2
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	34	17	33	14
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	71	28	77	33
Relationsproblem	62	23	74	30
Sexuella problem	49	13	53	14
Brottsrelaterade problem	54	13	37	10
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	13	14	15	12
Annan vuxen	32	36	34	33
Elefvårdspersonal	38	38	49	42
Kamrater	7	10	4	5
Syskon	17	19	16	14

Tabell 96. Andelen elever som använt narkotika, andelen som fortfarande använder narkotika, andelen som använt narkotika under vårterminen samt andelen som använt narkotika senaste månaden. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–2010.

	Använt narkotika någon gång		Använt narkotika senaste månaden	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
1971	14	16	5	5
1972	15	14	7	6
1973	12	14	5	4
1974	8	7	3	2
1975	6	6	2	2
1976	7	6	3	1
1977	9	8	3	3
1978	8	8	3	3
1979	7	6	2	1
1980	8	8	3	2
1981	9	9	4	3
1982	8	8	3	3
1983	5	6	2	1
1984	5	5	.	.
1985	4	4	.	.
1986	5	3	1	1
1987	3	3	1	0
1988	4	3	1	1
1989	3	3	1	0
1990	4	3	1	1
1991	4	3	1	1
1992	5	3	2	1
1993	5	5	1	1
1994	5	4	1	1
1995	7	5	2	1
1996	8	7	3	2
1997	8	7	2	1
1998	9	6	3	3
1999	9	7	3	2
2000	10	8	3	2
2001	10	9	3	2
2002	8	8	3	2
2003	7	7	2	2
2004	7	7	3	3
2005	7	7	4	3
2006	7	5	4	3
2006 ^{a)}	6	5	3	1
2007	6	5	2	1
2008	7	5	2	1
2009	9	7	3	1
2010	9	7	3	2

a) Utformningen av frågan om narkotikaerfarenhet senaste 30 dagarna ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och hälften den nya.

Tabell 97. Andelen elever som använt narkotika samt andelen som använt narkotika senaste 30 dagarna. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Har använt narkotika någon gång		Använt narkotika senaste månaden	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
2004	17	14	5	2
2005	17	13	6	3
2006	16	14	5	2
2006 ^{a)}	15	12	3	2
2007	17	13	4	2
2008	17	15	4	2
2009	18	15	5	2
2010	21	14	5	2

a) Utformningen av frågan om narkotikaerfarenhet senaste 30 dagarna ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och hälften den nya.

Tabell 98. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2000–2010.

Pojkar	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08	–09	–10
Hasch	7	6	6	5	5	4	4	.	.	.	.
Marijuana	5	5	5	4	4	3	3	.	.	.	.
Cannabis	.	.	.	.	.	.	.	5 ^{a)}	6	8	8
Amfetamin	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	1	1	0	0	1	0	1	0 ^{b)}	1	1	1
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0				
Kokain	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1
LSD	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	.	.	.	.	1	1	1	1
Ecstasy	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Annat	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2
Flickor	–00	–01	–02	–03	–04	–05	–06	–07	–08	–09	–10
Hasch	6	6	6	5	5	5	3	.	.	.	.
Marijuana	4	4	4	3	3	3	2	.	.	.	.
Cannabis	.	.	.	.	.	.	.	4 ^{a)}	4	6	5
Amfetamin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Heroin som röks	0	1	0	0	1	0	0	1 ^{b)}	0	0	0
Heroin som injiceras	0	0	0	0	0	0	0				
Kokain	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1
LSD	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	.	.	.	.	1	1	1	1
Ecstasy	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Annat	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ej svar	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1

a) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Från och med år 2007 är svarsalternativet "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn-/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 99. Erfarenhet av olika sorters narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

Pojkar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Hasch	14	15	13	.	.	.	.
Marijuana	11	12	11	.	.	.	.
Cannabis	.	.	.	16 ^{a)}	17	17	19
Amfetamin	2	2	2	1	2	2	2
Heroin som röks	0	0	0	1 ^{b)}	1	0	1
Heroin som injiceras	0	0	0				
Kokain	1	1	2	1	2	1	2
LSD	1	1	1	1	0	1	2
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2	2	3
Ecstasy	3	3	2	2	2	1	2
GHB	1	1	0	1	0	0	0
Annat	1	1	1	1	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1	1
Flickor	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Hasch	11	10	11	.	.	.	.
Marijuana	7	8	8	.	.	.	.
Cannabis	.	.	.	12 ^{a)}	14	14	13
Amfetamin	2	2	1	2	2	2	1
Heroin som röks	1	0	1	0 ^{b)}	0	0	0
Heroin som injiceras	0	0	0				
Kokain	1	1	1	1	2	1	1
LSD	1	0	0	0	0	1	1
Bensodiazepiner etc ^{c)}	.	.	.	2	2	2	2
Ecstasy	3	2	2	2	2	1	1
GHB	1	1	0	0	0	0	0
Annat	0	1	1	0	1	1	1
Ej svar	1	1	2	1	1	1	1

a) Fr o m 2007 är svarsalternativet "Hasch/marijuana (cannabis)".

b) Fr o m 2007 är svarsalternativet enbart "Heroin".

c) Nytt svarsalternativ 2007: "Sömn- och lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination (t ex Rohypnol, Propavan, Imovane och Stilnoct)".

Tabell 100. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2010.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	10	51	20	13	83	6
2008	6	55	17	15	87	7
2009	8	46	19	21	86	6
2010	6	50	21	16	87	7
Flickor						
2007	10	61	13	9	84	7
2008	6	65	15	4	84	10
2009	7	67	13	5	85	8
2010	8	58	20	4	82	10

a) 2007: n=156 pojkar och 129 flickor. 2008: n=167 pojkar och 134 flickor. 2009: n= 224 pojkar och 183 flickor. 2010: n=229 pojkar och 163 flickor.

Tabell 101. "Hur många gånger har du använt hasch och/eller marijuana?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2007–2010.

	Ingen gång	1–4 ggr	5–20 ggr	Mer än 20 ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar						
2007	3	57	22	15	94	3
2008	4	59	21	15	95	1
2009	2	54	21	18	94	3
2010	4	49	25	19	92	4
Flickor						
2007	3	60	19	13	92	5
2008	5	62	17	11	90	5
2009	4	65	18	11	94	3
2010	5	57	22	13	92	3

a) 2007: n=347 pojkar och 299 flickor. 2008: n=317 pojkar och 296 flickor. 2009: n=349 pojkar och 326 flickor. 2010: n=434 pojkar och 284 flickor.

Tabell 102. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–2010.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
1989	69	7	14	10
1990	59	8	28	5
1991	75	5	10	10
1992	73	5	19	3
1993	64	4	29	3
1994	60	11	28	1
1995	70	9	17	4
1996	73	3	19	5
1997	68	4	26	2
1998	67	4	26	2
1999	64	7	27	2
2000	57	8	27	8
2001	53	8	32	8
2002	62	7	25	6
2003	64	8	21	7
2004	59	6	29	7
2005	59	13	20	9
2006	50	13	27	10
2007	59	12	27	3
2008	56	6	31	8
2009	57	7	29	6
2010	63	8	21	8
Flickor				
1989	66	2	16	16
1990	75	4	18	3
1991	73	2	20	5
1992	75	2	19	4
1993	67	6	20	7
1994	67	7	24	2
1995	58	11	27	4
1996	69	5	22	4
1997	67	9	17	8
1998	57	7	30	7
1999	62	14	22	2
2000	59	6	27	10
2001	55	11	28	7
2002	57	7	25	11
2003	60	11	20	9
2004	59	5	22	13
2005	57	6	28	9
2006	50	14	23	13
2007	41	11	44	4
2008	53	9	30	8
2009	55	9	27	9
2010	57	8	26	10

a) Bastal: Se tabell 100. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 103. Andelen elever som använt cannabispreparat enbart, annan narkotika enbart, samt andelen som använt både cannabispreparat och annan narkotika. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2010.

	Enbart cannabis- preparat	Enbart annan narkotika	Både och	Ej svar
Pojkar				
2004	68	3	25	3
2005	71	1	25	2
2006	74	3	21	2
2007	68	5	26	1
2008	74	3	22	2
2009	68	2	27	3
2010	67	6	24	3
Flickor				
2004	57	8	32	4
2005	70	3	21	5
2006	65	6	22	8
2007	63	4	30	3
2008	63	5	28	4
2009	64	3	29	4
2010	71	5	21	3

a) Bastal: Se tabell 101. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 104. Andelen elever som använt narkotika före 14-års ålder. Årskurs 9 och gymnasiets år 2. Procentuell fördelning efter kön bland. 1989–2010.

	Årskurs 9		Gymnasiets år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
1989	1	1	.	.
1990	1	0	.	.
1991	1	1	.	.
1992	1	1	.	.
1993	1	1	.	.
1994	1	1	.	.
1995	1	1	.	.
1996	1	1	.	.
1997	1	1	.	.
1998	2	1	.	.
1999	1	1	.	.
2000 ^{a)}	1	1	.	.
2001	1	1	.	.
2002	1	1	.	.
2003	2	2	.	.
2004	2	2	1	1
2005	1	2	1	1
2006a ^{b)}	1	1	1	1
2006b ^{b)}	2	1	2	1
2007	1	1	1	1
2008	1	1	1	1
2009	1	1	0	1
2010	2	1	2	1

a) År 2000 ändrades till fasta svarsalternativ.

b) År 2006 användes två formulär. Formulär A hade som tidigare fasta svarsalternativ och formulär B öppet svarsalternativ.

Tabell 105. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 1989–2010.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
1989	58	26	8	7
1990	60	18	16	6
1991	70	11	5	14
1992	78	14	6	2
1993	71	15	8	6
1994	51	33	11	5
1995	54	26	16	4
1996	52	36	5	8
1997	62	26	9	3
1998	52	36	6	5
1999	53	34	10	3
2000	47	36	8	9
2001	50	31	8	11
2002	58	27	7	8
2003	51	32	5	13
2004	52	32	7	9
2005	49	27	12	12
2006	47	30	11	11
2007	55	25	10	9
2008	55	23	11	10
2009	46	35	12	8
2010	46	34	11	9
Flickor				
1989	71	12	5	12
1990	69	21	8	2
1991	78	7	8	7
1992	73	18	6	3
1993	67	19	8	7
1994	66	17	12	4
1995	54	25	14	7
1996	60	23	3	14
1997	57	23	14	5
1998	48	35	7	9
1999	51	29	17	3
2000	57	23	8	12
2001	53	26	10	11
2002	60	19	8	13
2003	57	20	10	12
2004	59	20	7	14
2005	63	18	8	11
2006	51	19	15	15
2007	59	16	16	9
2008	53	27	10	10
2009	51	27	13	9
2010	48	26	16	11

a) Bastal: Se tabell 100. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 106. "Vilket slag av narkotika använde du första gången?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika^{a)}. 2004–2010.

	Hasch	Marijuana	Annat	Ej svar
Pojkar				
2004	57	31	8	4
2005	59	34	4	4
2006	59	32	4	5
2007	62	29	7	2
2008	62	28	8	2
2009	55	39	3	3
2010	54	34	6	6
Flickor				
2004	61	20	11	7
2005	61	27	6	6
2006	58	25	7	9
2007	68	21	6	4
2008	60	25	9	7
2009	61	30	6	4
2010	64	24	6	6

a) Bastal: Se tabell 101. För åren före 2007 hänvisas till tidigare rapporter.

Tabell 107. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika ^{b)}. 1971–1982 och 1986–2010.

	Pojkar	Flickor
1971	30	34
1974	21	27
1977	23	25
1979	19	20
1981	22	23
1982	19	19
1986	13	10
1987	11	11
1989	13	12
1990	13	13
1991	14	14
1992	14	14
1993	17	16
1994	17	15
1995	22	23
1996	25	20
1997	26	26
1998	27	26
1999	27	24
2000	28	26
2001	25	25
2002	26	24
2003	23	23
2004	20	22
2005	21	22
2006	19	19
2007 ^{c)}	20	20
2008	19	19
2009	21	19
2010	19	19

a) Tom 1982: "Har du någon gång blivit erbjuden narkotika eller på annat sätt haft möjlighet att pröva det?"

b) 1986: n=2 789 pojkar och 2 775 flickor. 1987: n=2 848 pojkar och 2 720 flickor. 1988: n=2 848 pojkar och 2 720 flickor. 1989: n=2 759 pojkar och 2 766 flickor. 1990: n=2 873 pojkar och 2 849 flickor. 1991: n=2 864 pojkar och 2 796 flickor. 1992: n=2 858 pojkar och 2 750 flickor. 1993: n=2 873 pojkar och 2 736 flickor. 1994: n=2 749 pojkar och 2 806 flickor. 1995: n=2 622 pojkar och 2 582 flickor. 1996: n=2 777 pojkar och 2 738 flickor. 1997: n=2 656 pojkar och 2 538 flickor. 1998: n=2 450 pojkar och 2 521 flickor. 1999: n=2 392 pojkar och 2 304 flickor. 2000: n=2 343 pojkar och 2 452 flickor. 2001: n=2 493 pojkar och 2 501 flickor. 2002: n=2 483 pojkar och 2 402 flickor. 2003: n=2 456 pojkar och 2 358 flickor. 2004: n=2 437 pojkar och 2 547 flickor. 2005: n=2 499 pojkar och 2 482 flickor. 2006: n=2 295 pojkar och 2 242 flickor. 2007: n=2 556 pojkar och 2 400 flickor. 2008: n=2 287 pojkar och 2 249 flickor. 2009: n=2 337 pojkar och 2 411 flickor. 2010: n=2 075 pojkar och 2 325 flickor.

c) Frågan ändrad från och med år 2007.

Tabell 108. "Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland de som ej använt narkotika^{a)}. 2004–2010.

	Pojkar	Flickor
2004	37	36
2005	36	33
2006	37	34
2007 ^{b)}	36	31
2008	32	31
2009	36	34
2010	35	32

a) 2004: n=1 867 pojkar och 1 940 flickor. 2005: n=1 845 pojkar och 2 010 flickor. 2006: n=1 528 pojkar och 1 644 flickor. 2007: n=1 679 pojkar och 1 947 flickor. 2008: n=1516 pojkar och 1829 flickor. 2009: n=1 600 pojkar och 1 768 flickor. 2010: n=1 641 pojkar och 1 544 flickor.
b) Frågan ändrad från och med år 2007.

Tabell 109a. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2010.

Pojkar	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	5	84	9	2
1974	3	92	4	1
1977	3	91	4	2
1979	2	93	4	1
1981	3	92	4	1
1982	2	94	4	0
1986	2	93	4	0
1987	2	95	4	0
1989	2	95	3	0
1991	2	93	4	0
1993	2	92	6	0
1995	5	85	10	1
1996	6	84	10	1
1997	6	82	11	0
1998	6	83	10	0
1999	5	85	11	0
2000	4	85	10	1
2001	4	85	10	1
2002	4	84	12	0
2003	4	86	9	1
2004	4	89	7	0
2005	4	85	10	1
2006	5	86	9	0
2007	3	85	12	0
2008	5	82	12	0
2009	6	82	12	1
2010	5	83	12	0

a) Bastal: Se tabell 100.

Tabell 109b. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor** som ej använt narkotika ^{a)}. 1971–1982 och 1986–2010.

Flickor	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
1971	6	84	9	1
1974	3	90	6	1
1977	4	88	6	1
1979	2	91	6	1
1981	4	89	6	1
1982	3	92	5	0
1986	3	93	4	0
1987	3	92	4	0
1989	3	92	5	0
1991	3	91	5	0
1993	5	88	7	0
1995	8	81	11	0
1996	7	82	10	0
1997	9	78	12	0
1998	8	78	13	0
1999	8	80	12	0
2000	8	79	13	1
2001	8	80	12	0
2002	5	82	12	0
2003	6	82	12	0
2004	6	81	12	1
2005	6	83	10	1
2006	6	83	10	1
2007	7	82	11	0
2008	6	82	11	0
2009	6	81	12	0
2010	6	82	11	0

a) Bastal: Se tabell 100.

Tabell 110. "Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som ej använt narkotika ^{a)}. 2004–2010.

	Haft lust att pröva	Ej haft lust att pröva	Tveksam	Ej svar
Pojkar				
2004	7	82	11	0
2005	7	82	11	0
2006	6	83	11	1
2007	6	81	12	0
2008	8	81	11	0
2009	8	79	13	1
2010	6	78	15	0
Flickor				
2004	7	82	11	0
2005	8	79	13	0
2006	6	81	12	0
2007	6	81	12	1
2008	6	81	12	0
2009	6	82	12	0
2010	7	81	12	0

a) Bastal: Se tabell 101.

Tabell 111. "Från vem/vilka har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2010.

	Årskurs 9		Gymnasiet, år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Syskon	5	1	3	2
Kompis	47	56	66	71
Bekant	19	30	26	34
Läkare	4	2	2	0
Okänd	23	17	15	17
På annat sätt	20	10	11	11
Ej svar	5	6	3	3

a) Bastal: Se tabellerna 100 och 101.

Tabell 112. "Var har du fått tag på narkotika?". Årskurs 9 och gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön bland dem som använt narkotika ^{a)}. 2010.

	Årskurs 9		Gymnasiet, år 2	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Gata, park etc	31	15	23	17
I skolan eller på skolgården	13	7	10	6
Disco, bar etc	4	3	3	3
På en fest	21	29	26	36
Hemma hos en kompis	22	37	39	54
Hemma hos en langare	16	16	16	18
På Internet	4	4	6	4
På annat sätt	34	23	29	24
Ej svar	7	6	22	17

a) Bastal: Se tabellerna 100 och 101.

Tabell 113. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=229	Ej använt narkotika n=2 075	Använt narkotika n=163	Ej använt narkotika n=2 325
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	44	9	49	8
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	59	15	66	17
Berusningsdebut före 14 år	42	8	55	8
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	38	9	46	11
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	64	19	72	26
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	22	2	29	5
Röker och/eller snusar	73	20	86	24
Har sniffat	30	3	28	3

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 114. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och konsumtion av andra medel. Andelen elever i gymnasiets år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=434	Ej använt narkotika n=1 641	Använt narkotika n=284	Ej använt narkotika n=1 544
Storkonsumenter av alkohol ^{a)}	62	28	58	18
Intensivkonsumtion av alkohol någon gång/månad eller oftare ^{b)}	76	40	73	40
Berusningsdebut före 14 år	23	8	35	9
Druckit hembränt de senaste 12 månaderna	37	17	33	12
Druckit smuggelsprit de senaste 12 månaderna	70	38	70	39
Använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte	16	3	26	5
Röker och/eller snusar	74	35	79	40
Har sniffat	21	1	19	1

a) Kategorierna 5 och 6 på konsumtionsindex.

b) Intensivkonsumtion = dricker alkohol motsvarande minst en halv halvflaska sprit eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor cider eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle.

Tabell 115. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i årskurs 9 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=229	Ej använt narkotika n=2 075	Använt narkotika n=163	Ej använt narkotika n=2 325
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	7	4	9	5
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	34	10	45	11
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	65	18	81	26
Relationsproblem	57	14	86	27
Sexuella problem	39	7	56	10
Brottsrelaterade problem	50	9	50	8
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	22	12	32	18
Annan vuxen	41	31	39	40
Elevvårdspersonal	48	34	56	50
Kamrater	6	9	7	7
Syskon	19	16	31	21

Tabell 116. Sambandet mellan narkotikaerfarenhet och vissa andra variabler. Andelen elever i gymnasiet år 2 med och utan narkotikaerfarenhet som uppvisat respektive beteende, efter kön. 2010.

	Pojkar		Flickor	
	Använt narkotika n=434	Ej använt narkotika n=1 641	Använt narkotika n=284	Ej använt narkotika n=1 544
Trivs ganska dåligt eller mycket dåligt i skolan	6	2	5	2
Skolkar ett par gånger i månaden eller oftare	39	21	45	19
Problem p g a alkohol:				
Individuella problem	74	39	86	48
Relationsproblem	67	33	83	45
Sexuella problem	52	22	66	27
Brottsrelaterade problem	60	23	54	17
Mycket eller ganska svårt att prata, t ex om problem, med:				
Förälder eller annan vuxen du bor med	22	11	20	12
Annan vuxen	39	33	41	32
Elefvårdspersonal	48	35	59	43
Kamrater	7	9	9	4
Syskon	19	17	22	14

Tabell 117. Erfarenhet av sniffning. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1971–1983.

	1971	1974	1977	1979	1981	1982	1983
Pojkar							
Har aldrig sniffat	73	87	93	95	95	95	..
Slutat sniffa } Sniffar }	27	10 3	4 2	3 2	3 1	2 2	5
Ej svar	0	1	1	1	1	1	..
Flickor							
Har aldrig sniffat	88	89	94	96	96	97	..
Slutat sniffa } Sniffar }	17	9 2	4 2	3 1	3 1	2 1	2
Ej svar	0	0	0	0	0	0	..

Tabell 118a. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1983–2010.^{a)}

Pojkar	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat någon gång	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
1983	92	5	3	8	..	..
1984	91	6	3	9	..	..
1985	90	5	4	9	..	..
1986	92	6	2	8	..	..
1987	92	5	2	7	1	1
1988	92	5	2	7	1	2
1989	94	4	2	5	0	1
1990	93	4	2	6	0	1
1991	93	4	2	6	1	1
1992	92	4	2	7	1	0
1993	90	6	3	9	2	2
1994	90	5	3	8	2	2
1995	87	6	6	12	1	3
1996	87	7	4	11	2	2
1997	89	5	5	10	1	3
1998	88	6	4	10	2	2
1999	87	8	5	13	0	3
2000	88	6	5	11	2	4
2001	90	6	3	8	2	2
2002	89	5	4	9	2	2
2003	90	5	3	8	1	2
2004	91	4	4	8	1	2
2005	92	5	3	7	1	2
2006	91	4	3	7	1	2
2006 ^{b)}	92	2	5	7	1	2
2007	94	1	3	5	1	1
2008	94	1	3	5	1	1
2009	92	2	4	7	2	2
2010	93	2	4	5	1	2

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och andra hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 118b. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1983–2010.^{a)}

Flickor	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat någon gång	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
1983	94	4	2	6	..	..
1984	94	4	2	6	..	..
1985	93	4	2	6	..	..
1986	95	3	1	4	1	1
1987	95	3	2	5	0	1
1988	95	3	2	5	0	1
1989	94	4	2	5	0	1
1990	95	3	1	4	0	1
1991	95	2	1	4	1	1
1992	94	3	2	4	1	0
1993	93	3	1	5	2	1
1994	91	4	2	6	2	1
1995	91	5	2	7	2	1
1996	91	5	2	7	2	1
1997	91	5	2	7	2	2
1998	92	3	3	6	1	2
1999	89	6	4	10	0	3
2000	91	5	3	8	2	2
2001	90	4	3	8	2	2
2002	92	4	2	7	2	2
2003	92	4	2	6	2	2
2004	92	4	2	6	2	2
2005	91	4	4	8	1	3
2006	93	3	2	6	1	2
2006 ^{b)}	95	1	2	4	1	1
2007	94	2	2	4	1	1
2008	95	1	3	4	1	1
2009	94	2	3	4	1	1
2010	95	2	3	4	1	1

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och andra hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 119. "Har du sniffat någon gång?" samt andelen elever som sniffar fortfarande. Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej	Ja, en gång	Ja, flera gånger	Sniffat totalt	Ej svar	Sniffat senaste 30 dgr
Pojkar						
2004	92	3	3	6	1	1
2005	91	4	4	8	1	2
2006	91	4	4	8	2	2
2006 ^{a)}	92	1	5	6	2	1
2007	94	2	4	6	1	1
2008	94	2	4	5	1	1
2009	94	1	4	5	1	1
2010	93	2	3	5	2	1
Flickor						
2004	94	3	2	5	1	1
2005	94	3	2	5	1	0
2006	94	2	2	5	1	0
2006 ^{a)}	94	1	4	5	1	1
2007	95	2	3	4	1	0
2008	95	2	3	5	1	1
2009	95	2	3	4	1	0
2010	96	1	2	3	1	0

a) Utformningen av frågan ändrades 2006 då hälften av eleverna besvarade den gamla frågan och andra hälften den nya.

b) Fram till 2006 löd frågan "Sniffar du fortfarande".

Tabell 120. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel som läkare skrivit ut åt dig?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1986–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	1	1
1988	97	1	1	1
1989	97	1	2	0
1990	96	2	2	1
1991	96	2	2	1
1992	95	2	2	1
1993	96	2	2	1
1994	94	1	2	3
1995	94	2	2	3
1996	94	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	95	3	3	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	3	2
2002	94	3	3	2
2003	94	2	3	1
Flickor				
1986	95	2	2	1
1987	96	2	2	1
1988	96	2	2	0
1989	97	2	1	0
1990	96	2	2	0
1991	95	2	3	1
1992	95	2	2	1
1993	95	2	3	1
1994	94	2	2	2
1995	93	2	3	2
1996	93	2	2	2
1997	95	2	2	1
1998	94	3	3	1
1999	95	3	2	1
2000	94	3	3	2
2001	93	3	4	1
2002	92	4	3	2
2003	92	4	4	1

Tabell 121. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel *utan att läkare skrivit ut åt dig?*" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1988–2003.

	Nej	Ja, sömnmedel	Ja, lugnande medel	Ej svar
Pojkar				
1988	97	1	1	1
1989	97	1	1	0
1990	97	1	1	1
1991	97	2	1	1
1992	97	1	1	1
1993	97	1	2	1
1994	95	2	2	1
1995	96	2	2	1
1996	96	1	2	1
1997	95	2	2	1
1998	94	2	3	1
1999	96	2	2	1
2000	96	2	2	1
2001	95	2	2	2
2002	95	2	2	1
2003	95	2	1	2
Flickor				
1988	95	3	2	0
1989	96	2	2	0
1990	95	2	2	0
1991	96	2	2	0
1992	95	2	2	1
1993	95	2	2	1
1994	95	2	2	1
1995	94	3	3	1
1996	94	3	3	1
1997	94	3	3	1
1998	94	3	2	1
1999	96	3	2	1
2000	94	3	3	1
2001	93	3	2	2
2002	94	3	2	1
2003	93	4	3	1

Tabell 122. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av *bensodiazepintyp* (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ej svar
Pojkar				
2004	92	4	2	2
2005	91	6	2	2
2006	92	4	2	3
2007	92	5	2	2
2008	92	4	3	1
2009	92	4	3	1
2010	93	5	2	1
Flickor				
2004	91	6	3	1
2005	91	5	4	2
2006	90	5	4	2
2007	91	5	4	2
2008	89	7	4	1
2009	90	6	4	1
2010	91	5	4	1

Tabell 123. "Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av *bensodiazepintyp* (Rohypnol, Diazepam, Imovane, Stilnoct m fl)?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej	Ja, med recept	Ja, utan recept	Ej svar
Pojkar				
2004	91	4	3	2
2005	90	4	4	2
2006	90	4	4	2
2007	92	5	3	1
2008	93	4	3	1
2009	92	3	4	1
2010	91	4	4	1
Flickor				
2004	89	5	3	2
2005	89	6	4	1
2006	86	6	5	3
2007	89	7	5	1
2008	88	6	6	1
2009	89	7	5	0
2010	90	5	4	1

Tabell 124a. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2010.

Pojkar	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	89	9	2	11	1
1981	90	8	2	10	1
1982	90	6	2	8	1
1986	91	7	1	8	1
1987	90	8	2	10	0
1989	91	7	2	9	0
1991	90	8	2	10	0
1992	88	9	3	12	0
1993	88	10	2	12	1
1994	88	8	2	10	1
1995	88	9	2	11	1
1996	91	7	1	8	1
1997	92	6	2	8	1
1998	92	5	1	7	1
1999	92	6	2	7	1
2000	91	6	1	7	1
2001	93	4	1	5	2
2002	94	4	1	5	2
2003	94	3	1	4	1
2004	95	3	1	3	2
2005	96	2	1	3	2
2006	95	2	1	3	2
2007	96	2	1	2	1
2008	95	2	1	3	2
2009	95	3	1	3	1
2010	95	3	1	3	1

a) Före 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 124b. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i brusningssyfte?" ^{a)} Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2010.

Flickor	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
1979	80	16	4	20	1
1981	82	15	3	18	0
1982	83	12	5	17	0
1986	84	13	3	16	0
1987	83	12	4	16	0
1989	84	11	4	15	0
1991	82	13	4	17	0
1992	82	13	4	17	1
1993	80	14	5	19	1
1994	78	16	5	21	1
1995	82	13	4	17	0
1996	81	14	4	18	0
1997	85	12	3	15	0
1998	87	9	3	12	1
1999	86	11	3	14	1
2000	86	10	2	12	1
2001	86	10	2	12	1
2002	89	8	2	10	1
2003	90	7	2	9	1
2004	91	7	1	8	1
2005	90	7	2	8	2
2006	92	5	2	7	1
2007	92	6	2	8	1
2008	91	6	2	8	1
2009	91	6	2	8	1
2010	93	5	1	6	1

a) Fr o m 1995: "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol?"

Tabell 125. "Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej	Ja, 1–2 ggr	Ja, flera ggr	Använt totalt	Ej svar
Pojkar					
2004	93	4	2	6	1
2005	93	4	2	6	2
2006	93	4	1	5	2
2007	95	3	1	4	1
2008	94	3	2	5	1
2009	93	4	1	5	1
2010	93	4	2	6	1
Flickor					
2004	90	6	2	8	2
2005	89	8	1	9	1
2006	88	7	3	10	2
2007	90	7	2	9	1
2008	89	7	3	10	1
2009	90	7	2	9	1
2010	91	6	2	8	1

Tabell 126. Erfarenhet av dopningsmedel. Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 1993–2003.

	Anabola steroider	Tillväxthormon ^{a)}	Testosteron
Pojkar			
1993	1	1	.
1994	1	0	.
1995	0	0	0
1996	1	0	0
1997	1	0	0
1998	1	0	0
1999	1	0	0
2000	1	0	0
2001	1	1	1
2002	1	0	1
2003	1	0	1
Flickor			
1993	0	0	.
1994	0	—	.
1995	0	0	—
1996	0	0	0
1997	0	0	0
1998	0	0	0
1999	0	0	0
2000	0	0	0
2001	0	0	0
2002	0	0	0
2003	0	0	0

a) Fr o m 1995 avser data enbart de som uppgett injektionsbruk.

Tabell 127. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination"? Årskurs 9. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej	Ja, en gång	Ja, ett fåtal gånger	Ja, flera gånger	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	96	1	0	1	2	2
2005	97	0	1	1	2	1
2006	96	0	1	1	1	3
2007	94	1	0	1	2	4
2008	97	1	1	1	2	1
2009	97	1	0	1	1	2
2010	97	1	1	0	2	1
Flickor						
2004	98	0	0	0	1	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	0	1	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	1	1
2009	98	0	0	1	1	1
2010	99	0	0	0	1	1

Tabell 128. "Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?". Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej	Ja, en gång	Ja ett fåtal gånger	Ja, flera gånger	Ja (totalt)	Ej svar
Pojkar						
2004	97	1	1	0	2	2
2005	97	1	0	0	2	1
2006	97	0	1	0	1	2
2007	94	1	1	1	2	4
2008	98	0	0	0	1	2
2009	97	1	1	1	2	2
2010	97	1	0	0	1	1
Flickor						
2004	99	0	–	0	0	1
2005	98	0	0	0	1	1
2006	98	0	0	–	0	1
2007	96	1	0	0	1	3
2008	98	0	0	0	0	1
2009	98	0	0	0	0	1
2010	98	–	0	0	0	1

Tabell 129a. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1979–1982 och 1986–2010.

Pojkar	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
1979	13	27	34	9	5	11	86	1
1980	14	24	29	10	9	12	84	2
1981	11	22	30	15	9	11	88	1
1982	11	23	32	14	7	12	88	1
1986	19	28	28	9	6	9	80	1
1987	21	27	28	10	5	8	78	1
1988	28	27	25	10	3	5	71	1
1989	22	29	27	9	5	7	77	1
1990	24	29	25	10	5	5	75	1
1991	25	30	25	9	5	5	75	–
1992	30	27	21	9	4	7	70	–
1993	27	27	23	11	5	6	73	–
1994	30	27	21	10	5	7	69	1
1995	27	28	22	8	5	8	71	2
1996	25	29	24	9	4	6	73	2
1997	25	28	24	9	4	9	73	2
1998	31	28	21	6	3	8	67	2
1999	36	27	17	8	3	7	62	1
2000	35	27	19	6	3	8	63	2
2001	36	26	20	6	4	8	63	1
2002	39	27	19	5	4	8	62	1
2003	38	27	17	6	4	8	61	1
2004	38	28	17	5	3	7	60	2
2005	41	24	18	4	3	8	58	1
2006	43	26	17	4	2	6	55	2
2007	47	.	36	6	3	6	51	2
2008	46	.	37	7	3	5	52	2
2009	48	.	35	6	3	6	51	2
2010	48	.	36	7	3	5	50	2

a) Svarsalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 129b. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1979–1982 och 1986–2010.

Flickor	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
1979	14	26	34	8	5	13	86	0
1980	10	21	29	12	9	19	89	1
1981	11	21	28	13	10	16	88	1
1982	9	22	31	13	9	15	90	1
1986	19	26	27	10	7	9	80	1
1987	20	29	26	9	5	11	79	1
1988	29	25	26	11	5	8	70	1
1989	21	27	23	10	5	9	79	0
1990	27	30	23	9	5	6	72	1
1991	26	30	25	9	5	6	74	–
1992	32	25	20	9	4	9	68	–
1993	26	28	21	11	5	8	74	–
1994	28	26	20	10	5	10	71	1
1995	26	25	22	12	6	8	73	1
1996	26	30	22	8	5	8	73	1
1997	26	29	20	9	5	11	73	1
1998	36	28	17	6	3	8	62	1
1999	36	28	18	8	4	6	64	1
2000	39	27	16	5	5	8	61	1
2001	36	27	16	6	5	8	63	1
2002	39	28	14	6	3	9	60	1
2003	43	24	14	6	4	8	57	1
2004	41	24	15	7	4	8	58	1
2005	45	25	13	5	4	7	54	2
2006	43	28	15	4	3	6	56	1
2007	53	.	28	7	3	7	46	2
2008	54	.	30	7	3	5	45	1
2009	51	.	31	7	3	6	48	1
2010	54	.	30	6	3	6	45	1

a) Svarsalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 130. "Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej	Ja, ngn enstaka timme ^{a)}	Ja, några timmar	Ja, totalt ca en dag	Ja, tot. ca 2–3 dagar	Ja, ca 1 vecka el. mer	Totalt haft under- visning	Ej svar
Pojkar								
2004	61	18	11	4	2	3	38	1
2005	58	22	12	3	1	3	41	1
2006	52	25	13	4	2	2	46	2
2007	61	.	27	7	2	2	38	1
2008	62	.	27	6	2	2	37	1
2009	61	.	29	5	2	2	38	1
2010	61	.	28	5	2	2	37	2
Flickor								
2004	69	16	8	3	1	2	31	1
2005	61	19	11	4	2	2	38	1
2006	60	20	10	5	1	2	39	1
2007	63	.	26	6	2	3	36	1
2008	64	.	24	7	1	3	35	1
2009	66	.	23	6	2	2	33	1
2010	64	.	24	6	2	3	35	1

a) Svarsalternativet ej valbart från och med år 2007.

Tabell 131a. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1984–2010.

Pojkar	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	16	38	29	8	7	.
1985	19	39	29	7	6	.
1986	20	42	26	7	5	1
1987	20	42	26	7	5	0
1988	22	42	25	6	5	1
1989	25	42	24	5	4	1
1990	25	42	23	5	4	1
1991	22	40	26	6	5	2
1992	23	42	26	5	4	1
1993	25	42	23	6	3	1
1994	27	40	23	6	3	2
1995	23	42	26	6	2	2
1996	28	43	20	4	2	2
1997	30	41	20	5	3	1
1998	37	41	15	4	2	1
1999	37	42	15	3	2	1
2000	35	40	17	4	3	1
2001	39	41	13	4	3	1
2002	41	41	11	4	2	1
2003	43	38	12	4	3	1
2004	41	39	13	3	2	1
2005	40	39	14	4	2	1
2006	40	41	12	3	3	2
2007	45	40	10	2	2	1
2008	41	41	12	3	2	1
2009	43	39	13	2	2	1
2010	47	37	11	2	2	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 131b. "Hur trivs du i skolan?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland flickor. 1984–2010.

Flickor	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el. dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
1984	19	41	28	7	4	.
1985	22	41	26	7	4	.
1986	22	42	25	7	3	1
1987	26	42	25	5	2	0
1988	24	41	25	5	3	0
1989	27	42	24	4	3	0
1990	29	42	20	5	4	0
1991	28	42	23	5	2	1
1992	27	42	23	5	3	1
1993	27	43	22	5	2	1
1994	30	41	21	5	2	1
1995	27	43	21	5	2	1
1996	32	42	19	4	2	1
1997	32	39	20	6	3	0
1998	37	40	17	4	2	0
1999	38	39	17	4	2	1
2000	33	45	15	4	2	1
2001	36	43	14	5	2	1
2002	40	39	14	5	3	1
2003	37	41	14	6	2	1
2004	35	42	16	4	2	1
2005	34	43	15	5	2	1
2006	37	41	15	4	3	1
2007	39	42	14	3	2	0
2008	38	42	13	4	2	1
2009	39	41	14	4	1	1
2010	40	41	14	3	2	0

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 132. "Hur trivs du i skolan?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra el dåligt ^{a)}	Ganska dåligt	Mycket dåligt	Ej svar
Pojkar						
2004	50	35	10	3	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	47	36	10	3	2	2
2007	46	40	10	3	1	1
2008	49	39	8	2	1	1
2009	52	35	8	2	1	1
2010	51	35	9	2	1	2
Flickor						
2004	45	37	12	4	1	1
2005	45	37	11	3	2	1
2006	46	36	12	3	1	1
2007	42	43	11	3	1	0
2008	46	39	10	2	1	0
2009	47	38	11	3	1	1
2010	50	36	11	2	1	1

a) Före 2007 var svarsalternativet "Så där".

Tabell 133a. "Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **pojkar**. 1984–2010.

Pojkar	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
1984	49	33	5	5	3	3	51	.
1985	55	29	5	5	3	4	45	.
1986	53	31	5	5	3	2	46	1
1987	57	30	4	4	3	2	42	1
1988	59	28	4	4	3	2	40	1
1989	54	33	4	4	2	2	45	1
1990	50	34	5	5	3	3	49	1
1991	52	33	5	5	2	2	47	1
1992	50	34	6	5	2	2	49	1
1993	50	34	5	5	3	2	49	1
1994	52	31	6	5	2	2	47	1
1995	47	35	6	5	3	2	52	1
1996	47	34	6	5	3	2	50	3
1997	50	30	7	6	3	3	49	1
1998	47	34	5	5	4	3	52	1
1999	47	34	6	6	4	3	53	1
2000	47	31	6	7	4	3	52	1
2001	45	32	7	6	5	3	53	2
2002	52	30	6	5	4	2	46	1
2003	52	29	6	6	4	3	47	1
2004	57	28	4	5	3	2	42	1
2005	50	30	6	4	3	3	47	1
2006	53	29	5	5	4	3	46	1
2007	51	31	6	5	3	3	48	1
2008	50	31	6	6	3	3	49	1
2009	52	29	6	6	3	4	47	1
2010	54	28	5	5	2	4	45	2

Tabell 133b. "Brukar du skolka?" Årskurs 9. Procentuell fördelning bland **flickor**. 1984–2010.

Flickor	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
1984	53	31	4	5	3	3	47	.
1985	52	34	4	6	2	2	48	.
1986	56	32	4	4	2	2	44	0
1987	55	33	4	4	3	2	45	0
1988	60	27	4	4	2	1	40	0
1989	55	32	4	4	2	2	45	0
1990	49	34	5	6	3	2	50	1
1991	54	33	5	5	2	1	46	0
1992	53	33	6	4	2	1	46	1
1993	51	33	5	6	2	2	48	1
1994	50	33	6	5	3	1	49	1
1995	47	35	7	5	3	2	52	1
1996	48	33	6	6	3	2	50	2
1997	47	34	6	6	4	3	52	1
1998	45	34	7	7	4	3	54	0
1999	47	33	6	5	4	4	52	1
2000	46	32	6	7	5	3	53	1
2001	46	32	7	7	5	3	53	1
2002	50	31	5	6	4	3	49	1
2003	51	30	6	6	4	3	48	1
2004	52	31	5	4	3	3	48	1
2005	50	32	5	6	4	3	50	1
2006	51	30	6	5	4	3	48	1
2007	49	32	6	6	4	3	51	1
2008	49	31	5	6	4	3	50	1
2009	49	32	6	6	4	3	50	1
2010	50	30	5	6	4	3	49	1

Tabell 134. "Brukar du skolka?" Gymnasiet, år 2. Procentuell fördelning efter kön. 2004–2010.

	Nej, aldrig	Någon gång per termin	En gång i måna- den	2–3 ggr i måna- den	En gång i veckan	Flera ggr i veckan	Totalt brukar skolka	Ej svar
Pojkar								
2004	28	33	13	14	8	4	71	1
2005	22	32	14	16	9	5	77	1
2006	25	32	12	15	10	5	74	1
2007	29	30	11	15	9	5	70	1
2008	28	32	11	14	9	4	71	1
2009	29	35	12	14	6	3	70	1
2010	30	33	11	14	7	3	68	2
Flickor								
2004	25	38	13	14	7	4	75	0
2005	23	40	12	13	7	5	77	1
2006	24	39	12	14	7	3	75	1
2007	27	35	12	14	8	4	73	0
2008	26	37	12	13	8	3	73	1
2009	25	37	11	15	7	4	75	1
2010	29	37	11	13	6	3	71	0

Tabell 135a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010 ^{a)}.

Pojkar	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2001–2003	24	24	33	10	11
2002–2004	20	21	29	10	10
2003–2005	17	20	27	8	9
2004–2006	17	17	25	8	9
2005–2007	18	16	24	6	8
2006–2008	21	15	25	7	10
2007–2009	22	14	26	6	10
2008–2010	23	13	26	7	12
Västra Götaland					
2001–2003	24	27	36	7	8
2002–2004	20	26	32	8	7
2003–2005	19	24	30	8	7
2004–2006	17	19	25	7	6
2005–2007	17	17	23	6	6
2006–2008	16	15	22	5	5
2007–2009	18	14	23	5	5
2008–2010	20	15	25	5	7
Skåne län					
2001–2003	26	23	35	9	12
2002–2004	22	22	31	9	10
2003–2005	20	19	28	8	9
2004–2006	22	19	27	8	7
2005–2007	21	16	26	7	7
2006–2008	22	17	27	6	6
2007–2009	22	16	28	5	9
2008–2010	26	17	31	5	11
Södra Sverige					
2001–2003	27	28	38	8	7
2002–2004	24	26	34	8	7
2003–2005	21	23	32	7	7
2004–2006	19	22	29	7	6
2005–2007	19	20	28	6	5
2006–2008	20	20	28	6	5
2007–2009	22	18	28	5	6
2008–2010	22	16	27	4	7
Mellersta Sverige					
2001–2003	25	26	35	9	7
2002–2004	21	24	30	8	5
2003–2005	19	22	29	8	6
2004–2006	20	22	28	8	7
2005–2007	21	22	29	7	8
2006–2008	21	19	28	6	6
2007–2009	21	17	26	5	5
2008–2010	19	15	25	5	5
Norra Sverige					
2001–2003	22	24	31	7	5
2002–2004	18	22	27	7	5
2003–2005	16	21	26	6	5
2004–2006	16	21	26	7	4
2005–2007	18	20	26	6	4
2006–2008	21	19	28	6	4
2007–2009	24	18	28	6	6
2008–2010	24	18	39	8	7

a) Bastal: Se tabell 59a.

Tabell 135b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i årskurs 9. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2001–2010 ^{a)}.

Flickor	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2001–2003	30	3	31	7	9
2002–2004	30	5	31	8	8
2003–2005	31	5	32	9	9
2004–2006	30	6	31	8	7
2005–2007	27	5	28	7	7
2006–2008	29	5	29	5	6
2007–2009	30	4	29	5	8
2008–2010	31	3	31	5	8
Västra Götaland					
2001–2003	33	5	33	8	8
2002–2004	32	6	33	7	8
2003–2005	30	6	31	7	7
2004–2006	30	7	31	7	7
2005–2007	30	5	30	6	6
2006–2008	27	5	28	5	5
2007–2009	29	4	29	5	5
2008–2010	26	4	27	4	5
Skåne län					
2001–2003	33	3	34	7	9
2002–2004	29	3	29	6	8
2003–2005	28	3	28	7	8
2004–2006	28	3	28	7	8
2005–2007	29	3	29	6	7
2006–2008	31	2	31	4	7
2007–2009	32	2	32	3	7
2008–2010	32	2	31	4	7
Södra Sverige					
2001–2003	36	4	36	7	8
2002–2004	32	5	32	5	7
2003–2005	29	5	30	5	5
2004–2006	27	5	27	4	5
2005–2007	28	5	28	4	5
2006–2008	26	4	26	4	5
2007–2009	26	2	26	4	7
2008–2010	25	3	25	4	6
Mellersta Sverige					
2001–2003	34	6	35	7	7
2002–2004	32	7	33	6	7
2003–2005	31	8	32	7	7
2004–2006	28	8	29	8	6
2005–2007	29	7	30	7	5
2006–2008	29	5	28	6	4
2007–2009	31	5	31	4	5
2008–2010	31	4	31	5	5
Norra Sverige					
2001–2003	33	12	35	6	6
2002–2004	30	14	33	6	6
2003–2005	24	14	28	6	6
2004–2006	23	14	28	6	6
2005–2007	25	13	28	5	6
2006–2008	27	11	29	5	6
2007–2009	29	10	30	6	6
2008–2010	28	10	29	6	6

a) Bastal: Se tabell 59b.

Tabell 136a. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **pojkar** i gymnasiet år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2010 ^{a)}.

Pojkar	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2005–2007	31	25	40	8	23
2006–2008	31	24	40	7	23
2007–2009	32	25	39	6	24
2008–2010	32	22	37	6	27
Västra Götaland					
2005–2007	34	28	42	8	15
2006–2008	34	26	41	7	16
2007–2009	32	22	38	5	18
2008–2010	32	22	38	4	17
Skåne län					
2005–2007	35	28	45	9	19
2006–2008	36	27	45	8	20
2007–2009	36	23	41	5	20
2008–2010	34	22	39	5	22
Södra Sverige					
2005–2007	35	31	46	5	12
2006–2008	38	33	50	5	14
2007–2009	35	25	41	4	14
2008–2010	37	29	44	3	15
Mellersta Sverige					
2005–2007	35	33	48	6	17
2006–2008	34	28	44	5	15
2007–2009	34	24	40	4	15
2008–2010	34	24	37	5	16
Norra Sverige					
2005–2007	33	32	45	6	11
2006–2008	36	32	45	6	11
2007–2009	34	27	40	6	12
2008–2010	32	26	37	6	13

a) Bastal: Se tabell 60a.

Tabell 136b. Olika indikatorer på tobaks-, narkotikakonsumtion och sniffning i olika regioner i Sverige, bland **flickor** i gymnasiet år 2. Värdena är genomsnittsvärden för åren 2005–2010 ^{a)}.

Flickor	Röker	Snusar	Röker och/ eller snusar	Har sniffat	Har använt narkotika
Stockholms län					
2005–2007	44	8	45	5	17
2006–2008	42	8	44	6	20
2007–2009	43	6	44	5	19
2008–2010	43	4	44	5	20
Västra Götaland					
2005–2007	40	11	42	4	14
2006–2008	41	11	44	5	13
2007–2009	43	10	45	5	14
2008–2010	44	9	46	5	13
Skåne län					
2005–2007	41	5	41	5	16
2006–2008	41	4	42	4	15
2007–2009	43	3	43	4	15
2008–2010	44	3	44	4	17
Södra Sverige					
2005–2007	38	8	40	4	11
2006–2008	38	8	40	3	11
2007–2009	38	7	39	3	13
2008–2010	38	6	38	3	13
Mellersta Sverige					
2005–2007	42	13	45	4	13
2006–2008	42	11	44	5	14
2007–2009	40	9	42	4	12
2008–2010	41	9	41	4	12
Norra Sverige					
2005–2007	36	22	43	6	7
2006–2008	36	23	41	5	9
2007–2009	34	20	38	5	9
2008–2010	37	18	39	4	12

a) Bastal: Se tabell 60b.



Sedan 1971 har det genomförts årliga undersökningar om alkohol-, narkotika- och tobaksvanorna bland skolungdomar i Sverige. I samband med 2010 års undersökning, som omfattar ett urval av klasser i hela Sverige, görs dessutom uppdragsundersökningar i vissa län och kommuner.

Undersökningen är anonym. När du fyllt i formuläret skall du stoppa det i kuvertet och klistra igen det. Kuverten samlas in av din lärare som skickar dem oöppnade till CAN. Det är emellertid inte obligatoriskt att delta i undersökningen

Besvara frågorna genom att sätta kryss för det alternativ som stämmer bäst för dig. Sätt bara kryss i en ruta om inte annat anges.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

1 Är du man eller kvinna?

- ☐ Man
☐ Kvinna

2 Vilket år är du född?

År 19

Följande frågor berör alkohol

3 Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit?

Räkna inte med lättöl eller svag cider. Med sprit menas brännvin, vodka, gin, konjak, whisky, likör, punsch och liknande, även utblandat i drinkar eller shots.

- ☐ Nej
☐ Ja

4 Har du druckit alkohol under de senaste 30 dagarna (från och med igår)?

Markera ett eller flera kryss.

- ☐ Nej, varken öl, alkoläsk, stark cider, vin eller sprit
☐ Ja, folköl (2,8-3,5% alkohol)
☐ Ja, starköl (mer än 3,5% alkohol)
☐ Ja, alkoläsk
☐ Ja, stark cider (d v s sådan som finns på Systembolaget, pubar o dyl)
☐ Ja, vin
☐ Ja, sprit



5 Hur ofta brukar du dricka folköl?

- ☐ Dricker inte folköl
- ☐ Varje dag
- ☐ Varannan dag
- ☐ Två gånger i veckan
- ☐ En gång i veckan
- ☐ Två gånger i månaden
- ☐ En gång i månaden
- ☐ Två till sex gånger om året
- ☐ En gång om året eller mera sällan

6 Hur mycket folköl dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- ☐ Dricker inte folköl
- ☐ Ett glas eller mindre
- ☐ 1 burk (50 cl)
- ☐ 2 burkar
- ☐ 3-4 burkar
- ☐ 5-7 burkar
- ☐ 8 burkar eller mer

7 Hur ofta brukar du dricka starköl?

- ☐ Dricker inte starköl
- ☐ Varje dag
- ☐ Varannan dag
- ☐ Två gånger i veckan
- ☐ En gång i veckan
- ☐ Två gånger i månaden
- ☐ En gång i månaden
- ☐ Två till sex gånger om året
- ☐ En gång om året eller mera sällan

8 Hur mycket starköl dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- ☐ Dricker inte starköl
- ☐ Ett glas eller mindre
- ☐ 1 flaska (33 cl)
- ☐ 1 burk (1-2 flaska)
- ☐ 2 burkar (3 flaskor)
- ☐ 3-4 burkar (4-6 flaskor)
- ☐ 5-7 burkar (7-11 flaskor)
- ☐ 8 burkar eller mer (12 flaskor eller mer)



9

Hur ofta brukar du dricka vin?

- ☐ Dricker inte vin
- ☐ Varje dag
- ☐ Varannan dag
- ☐ Två gånger i veckan
- ☐ En gång i veckan
- ☐ Två gånger i månaden
- ☐ En gång i månaden
- ☐ Två till sex gånger om året
- ☐ En gång om året eller mera sällan

10

Hur mycket vin dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- ☐ Dricker inte vin
- ☐ 2 cl
- ☐ 5 cl
- ☐ 10 cl (1 vinglas)
- ☐ 20 cl
- ☐ 37 cl (1 halvflaska)
- ☐ 60 cl
- ☐ 75 cl (1 helflaska)
- ☐ Mer än 75 cl, nämligen →

--	--	--

 cl

11

Hur ofta brukar du dricka sprit?

Med sprit avses bl a brännvin, vodka, gin, konjak, whisky, likör, punsch, men också hembränt och smuggelsprit. Även sprit som ingår i t ex drinkar eller shots.

- ☐ Dricker inte sprit
- ☐ Varje dag
- ☐ Varannan dag
- ☐ Två gånger i veckan
- ☐ En gång i veckan
- ☐ Två gånger i månaden
- ☐ En gång i månaden
- ☐ Två till sex gånger om året
- ☐ En gång om året eller mera sällan

12

Hur mycket sprit dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- ☐ Dricker inte sprit
- ☐ 2 cl
- ☐ 4 cl (ungefär en stor snaps eller motsvarande)
- ☐ 6 cl
- ☐ 8 cl
- ☐ 12 cl
- ☐ 18 cl (1/2 kvarting)
- ☐ 35 cl (1 kvarting)
- ☐ 60 cl
- ☐ 70 cl
- ☐ Mer än 70 cl, nämligen →

--	--	--

 cl



13 Hur ofta brukar du dricka stark cider, alkoholisk eller liknande?

Med stark cider avses sådan som finns på Systembolaget, pubar o dyl

- ☐ Dricker inte stark cider eller alkoholisk
- ☐ Varje dag
- ☐ Varannan dag
- ☐ Två gånger i veckan
- ☐ En gång i veckan
- ☐ Två gånger i månaden
- ☐ En gång i månaden
- ☐ Två till sex gånger om året
- ☐ En gång om året eller mera sällan

14 Hur mycket stark cider, alkoholisk eller liknande dricker du ungefär vid varje tillfälle?

- ☐ Dricker inte stark cider eller alkoholisk
- ☐ 2 cl
- ☐ 5 cl
- ☐ 10 cl (ett glas)
- ☐ 1 liten flaska (33 cl)
- ☐ 1 stor flaska (50 cl)
- ☐ 2 stora flaskor (2-3 små flaskor)
- ☐ 3-4 stora flaskor (4-6 små flaskor)
- ☐ 5-7 stora flaskor (7-11 små flaskor)
- ☐ 8 stora flaskor eller mer

15 Hur många gånger har du under de senaste 12 månaderna druckit följande drycker?

Sätt ett kryss för varje typ av dryck.

	Smugglad starköl, stark cider & alkoholisk	Smuggelsprit	Hemtillverkad sprit (hembränt)
En gång	☐	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐	☐
5-10 gånger	☐	☐	☐
Mer än 10 gånger	☐	☐	☐
Inte de senaste 12 månaderna	☐	☐	☐
Aldrig	☐	☐	☐



16 Hur får du vanligen tag på följande drycker?

Sätt högst tre kryss för varje typ av dryck.

	Folköl	Starköl, stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Vin	Sprit
Dricker inte	☐	☐	☐	☐
Köper själv i butik/Systembolaget	☐	☐	☐	☐
Från syskon	☐	☐	☐	☐
Från kompisar eller kompisars syskon	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>med</i> lov	☐	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>utan</i> lov	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som bjuder	☐	☐	☐	☐
Från annan vuxen som köper ut åt mig	☐	☐	☐	☐
På restaurang, pub eller liknande	☐	☐	☐	☐
Handlar själv i ett grannland	☐	☐	☐	☐
Annat sätt	☐	☐	☐	☐

17 Hur får du vanligen tag på följande drycker?

Sätt högst tre kryss för varje typ av dryck.

	Smugglad starköl, stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Smuggelsprit	Hembränt
Dricker inte	☐	☐	☐
Från syskon	☐	☐	☐
Från kompisar eller kompisars syskon	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>med</i> lov	☐	☐	☐
Från egna föräldrar <i>utan</i> lov	☐	☐	☐
Från annan vuxen som bjuder	☐	☐	☐
Från annan vuxen som köper åt mig	☐	☐	☐
Handlar själv i ett grannland	☐	☐	☒
Tillverkar själv	☒	☒	☐
Annat sätt	☐	☐	☐

18 Är det lätt eller svårt för dig att få tag i följande drycker?

Sätt ett kryss för varje typ av dryck.

	Folköl	Starköl, stark cider & alkoholäsk mer än 3,5%	Vin	Systembolags-sprit	Smugglad starköl, stark cider & alkoholäsk	Smuggel-sprit	Hembränt
Mycket svårt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ganska svårt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Varken svårt eller lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ganska lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mycket lätt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vet ej	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐



19 Hur ofta händer det att du dricker alkohol motsvarande minst 18 cl sprit (en halv kvarting) eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/alkoläsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl vid samma tillfälle?

- ☐ Dricker inte alkohol
- ☐ Någon gång i veckan
- ☐ Ett par gånger i månaden
- ☐ Någon gång i månaden
- ☐ Några gånger per år
- ☐ Mer sällan
- ☐ Aldrig

20 Har du någon gång druckit så mycket alkohol att du känt dig berusad?

- ☐ Nej —————→ *Fortsätt med fråga 23.*
- ☐ Ja

21 Kan du ange på en skala från 1 till 10 hur berusad du anser att du var senaste gången.

Lätt påverkad

Kraftigt berusad så att jag
inte kunde stå på benen

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

22 Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad?

- ☐ Dricker inte alkohol
- ☐ Någon gång i veckan
- ☐ Ett par gånger i månaden
- ☐ Någon gång i månaden
- ☐ Några gånger per år
- ☐ Mer sällan
- ☐ Aldrig

23 Händer det att du blir bjuden på alkohol hemma av dina föräldrar?

Räkna inte med lättöl eller svag cider (under 2,8%). Om du bor med foster-/styvföräldrar svarar du för dem.

- ☐ Nej, blir aldrig bjuden hemma
- ☐ Ja, får smaka ur mina föräldrars glas
- ☐ Ja, enstaka glas
- ☐ Ja, mer än enstaka glas



28 Har du någon gång använt anabola androgena steroider (AAS) utan läkarordination?

- ☐ Ja, flera gånger/kurer
- ☐ Ja, ett fåtal gånger/kurer
- ☐ Ja, en gång
- ☐ Nej

29 Har du någon gång använt sömnmedel eller lugnande medel av bensodiazepintyp (Rohypnol, Xanor, Atarax, Sobril, Stilnoct m fl)?

Markera med ett eller flera kryss.

- ☐ Nej
- ☐ Ja, med recept
- ☐ Ja, utan recept

30 Har du någon gång använt läkemedel tillsammans med alkohol i berusningssyfte?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, 1-2 gånger
- ☐ Ja, flera gånger

Vilket läkemedel har du använt?

31 Har du någon gång haft möjlighet att pröva narkotika?

Med narkotika avses t ex hasch, marijuana, amfetamin, ecstasy, LSD, kokain, heroin och GHB.

- ☐ Ja
- ☐ Nej

32 Har du någon gång haft lust att pröva narkotika?

- ☐ Ja
- ☐ Tveksam
- ☐ Nej

33 Hur svårt eller lätt tror du att det skulle vara för dig att få tag på hasch/marijuana inom 24 timmar (från och med nu) om du skulle vilja?

- ☐ Omöjligt
- ☐ Mycket svårt
- ☐ Ganska svårt
- ☐ Ganska lätt
- ☐ Mycket lätt

34 Har du någon gång använt narkotika?

Med narkotika avses t ex hasch, marijuana, amfetamin, ecstasy, LSD, kokain, heroin och GHB.

☐ Ja

☐ Nej —————> Fortsätt med fråga 42.

35 Vilket eller vilka slag av narkotika har du använt?

Markera med ett eller flera kryss.

☐ Hasch/marijuana (cannabis)

☐ Amfetamin

☐ Heroin

☐ Kokain

☐ LSD

☐ Sömn-/lugnande medel av bensodiazepintyp utan läkarordination
(t ex Rohypnol, Xanor, Atarax, Sobril, Stilnoct)

☐ Ecstasy

☐ GHB

☐ Annan typ av narkotika, nämligen: |

☐ Vet inte

36 Hur många gånger har du använt följande?

Sätt ett kryss för varje typ av narkotika.

	Hasch och/eller marijuana	Annan narkotika än hasch/marijuana
Ingen gång	☐	☐
En gång	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐
5-10 gånger	☐	☐
11-20 gånger	☐	☐
21-50 gånger	☐	☐
Mer än 50 gånger	☐	☐

37 Har du använt narkotika de senaste 30 dagarna (från och med igår)?

Markera med ett eller flera kryss.

☐ Nej, inte de senaste 30 dagarna

☐ Ja, hasch/marijuana

☐ Ja, ecstasy

☐ Ja, amfetamin

☐ Ja, annan narkotika



38 Har du använt narkotika de senaste 12 månaderna?

Markera med ett eller flera kryss.

- ☐ Nej, inte de senaste 12 månaderna
- ☐ Ja, hasch/marijuana
- ☐ Ja, ecstasy
- ☐ Ja, amfetamin
- ☐ Ja, annan narkotika

39 Vilket slag av narkotika använde du första gången?

☐ Hasch

☐ Marijuana

☐ Annat, nämligen —————▶ |

40 Från vem/vilka har du fått tag på narkotika?

Markera med ett eller flera kryss.

☐ Syskon

☐ Kompis

☐ Bekant

☐ Läkare

☐ Okänd

☐ Annat sätt

41 Var har du fått tag på narkotika?

Markera med ett eller flera kryss.

☐ Gata, park etc

☐ I skolan eller på skolgården

☐ Disco, bar etc

☐ På en fest

☐ Hemma hos en kompis

☐ Hemma hos en langare

☐ På Internet

☐ På annat sätt



42 Röker du?

- ☐ Nej, har aldrig rökt
- ☐ Nej, har bara provat
- ☐ Nej, har slutat
- ☐ Ja, varje dag
- ☐ Ja, nästan varje dag
- ☐ Ja, men bara när jag är på fest
- ☐ Ja, men bara ibland

Fortsätt med fråga 44.

Vill du sluta röka?

- ☐ Ja ☐ Ja, men i framtiden ☐ Nej

43 Hur får du vanligen tag på cigaretter?

Markera med ett eller flera kryss.

- ☐ Köper själv
- ☐ Från kompisar
- ☐ Från föräldrar
- ☐ Från försäljare av smuggelcigaretter
- ☐ Från annan person

Var har du köpt cigaretter?

- ☐ Varuhus/mataffär
- ☐ Närbutik/jourbutik
- ☐ Kiosk
- ☐ Bensinstation
- ☐ Restaurang
- ☐ Annat ställe

44 Snusar du?

- ☐ Nej, har aldrig snusat
- ☐ Nej, har bara provat
- ☐ Nej, har slutat
- ☐ Ja, varje dag
- ☐ Ja, nästan varje dag
- ☐ Ja, men bara när jag är på fest
- ☐ Ja, men bara ibland

Fortsätt med fråga 46.

Vill du sluta snusa?

- ☐ Ja ☐ Ja, men i framtiden ☐ Nej

45 Hur får du vanligen tag på snus?

Markera med ett eller flera kryss.

- ☐ Köper själv
- ☐ Från kompisar
- ☐ Från föräldrar
- ☐ Från annan person

Var har du köpt snus?

- ☐ Varuhus/mataffär
- ☐ Närbutik/jourbutik
- ☐ Kiosk
- ☐ Bensinstation
- ☐ Restaurang
- ☐ Annat ställe



46 Är det någon i din familj som röker och/eller snusar?

Markera med ett eller flera kryss för röker/snusar.

	Röker	Snusar
Nej	☐	☐
Mamma	☐	☐
Pappa	☐	☐
Syskon	☐	☐
Annan person	☐	☐
Vet ej	☐	☐

47 Har du någon gång rökt vattenpipa?

Markera med ett eller flera kryss.

- ☐ Nej ☐ Ja, med nikotin ☐ Ja, utan nikotin ☐ Ja, men vet ej om den innehöll nikotin

48 Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du rökt vattenpipa?

- ☐ Någon gång i veckan
☐ Ett par gånger i månaden
☐ Någon gång i månaden
☐ Några gånger per år
☐ Mer sällan
☐ Inte de senaste 12 månaderna
☐ Aldrig

49 Hur gammal var du när du (om någonsin) gjorde följande saker FÖR FÖRSTA GÅNGEN?

Besvara varje delfråga.

	Aldrig	Ålder
a) Drack minst ett glas alkohol (öl, vin, sprit etc)	☐	
b) Blev berusad av alkohol	☐	
c) Rökte din första cigarett	☐	
d) Rökte cigaretter dagligen	☐	
e) Snusade första gången	☐	
f) Snusade dagligen	☐	
g) Provade marijuana eller hasch	☐	
h) Provade annan narkotika än marijuana/hasch	☐	
i) Provade att sniffa	☐	
j) Provade alkohol tillsammans med läkemedel	☐	



50 Har du de senaste 12 månaderna varit i kontakt med någon av följande på grund av att du använt alkohol, narkotika eller andra droger?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ja	Nej
a) Socialtjänsten ("soc")	☐	☐
b) Ungdomsmottagning/-team	☐	☐
c) Sjukvård (akut, vårdcentral eller liknande)	☐	☐
d) Polis	☐	☐

51 Hur stor risk tror du det är att människor skadar sig själva, fysiskt eller på annat sätt, om de...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ingen risk	Liten risk	Måttlig risk	Stor risk	Vet ej
a) röker 10 cigaretter eller mer per dag	☐	☐	☐	☐	☐
b) berusar sig på alkohol varje helg	☐	☐	☐	☐	☐
c) provar amfetamin 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
d) tar amfetamin regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
e) provar marijuana eller hasch 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
f) provar ecstasy 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
g) provar heroin 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐
h) provar att sniffa (lim, spray etc) 1-2 gånger	☐	☐	☐	☐	☐

Följande avsnitt handlar om skola, fritid och familj

52 Hur trivs du i skolan?

- ☐ Mycket bra
- ☐ Ganska bra
- ☐ Varken bra eller dåligt
- ☐ Ganska dåligt
- ☐ Mycket dåligt

53 Brukar du skolka?

- ☐ Nej, aldrig
- ☐ Ja, någon gång per termin
- ☐ Ja, en gång i månaden
- ☐ Ja, 2-3 gånger i månaden
- ☐ Ja, en gång i veckan
- ☐ Ja, flera gånger i veckan



54 Har du haft någon undervisning om alkohol, narkotika och tobak det här läsåret (d v s under höst- eller vårterminen)?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, några timmar
- ☐ Ja, sammanlagt ungefär en dag
- ☐ Ja, sammanlagt ungefär 2-3 dagar
- ☐ Ja, sammanlagt ungefär en vecka
- ☐ Ja, sammanlagt mer än en vecka

55 Hur väl stämmer följande påståenden in på dig och ditt liv?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra
a) Jag vet vilka ordningsregler som gäller i min skola	☐	☐	☐	☐
b) Mina föräldrar ger mig beröm när jag gjort något bra	☐	☐	☐	☐
c) I min skola ställer lärarna höga krav på eleverna	☐	☐	☐	☐
d) Skolarbetet känns meningslöst för mig	☐	☐	☐	☐
e) Vi elever får vara med och bestämma över saker som är viktiga för oss på vår skola	☐	☐	☐	☐
f) Mina föräldrar bestämmer när jag skall vara hemma på kvällen	☐	☐	☐	☐
g) Jag får beröm av lärare när jag gör något bra	☐	☐	☐	☐
h) I min familj gör vi ofta saker tillsammans på fritiden	☐	☐	☐	☐
i) Jag känner att jag får stöd och uppmuntran av mina föräldrar	☐	☐	☐	☐
j) Vuxna ingriper om någon blir trakasserad eller mobbad i min skola	☐	☐	☐	☐
k) Skolan berättar för mina föräldrar om jag gjort något bra	☐	☐	☐	☐
l) Elevernas åsikter tas inte på allvar i min skola	☐	☐	☐	☐
m) Jag får vara ute hur länge jag vill på fredags- och lördagskvällarna	☐	☐	☐	☐
n) Det är hög ljudnivå och stökigt på lektionerna	☐	☐	☐	☐
o) Efter att lektionen börjat tar det oftast mer än 5 minuter innan vi elever börjar arbeta	☐	☐	☐	☐

56 Vad hade du för betyg förra terminen i följande ämnen?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Betyg saknas	Godkänd	Väl godkänd	Mycket väl godkänd
a) Svenska	☐	☐	☐	☐
b) Engelska	☐	☐	☐	☐
c) Matematik	☐	☐	☐	☐



57 Om du tänker på en vanlig vecka, hur många dagar brukar du då...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Dagar per vecka:							
	0	1	2	3	4	5	6	7
a) vara på fritidsgård	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) hålla på med fritidsaktivitet eller träning (t ex sport, musik, teater, kyrkligt, scouter, politik eller annan föreningsverksamhet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) vara ute på stan med kamrater	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) vara hemma hos kamrat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) vara hemma hela kvällen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) spela dator- eller tv-spel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

58 Hur många av dina vänner (inom och utom skolan)...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Ingen	Någon enstaka	En del	De flesta	Vet ej
a) motionerar och tränar regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
b) går ofta omkring med kompisar i affärer, på gatan, i parker eller liknande för nöjes skull	☐	☐	☐	☐	☐
c) har tvingat till sig någon annans pengar eller mobiltelefon	☐	☐	☐	☐	☐
d) är med i någon förening (t ex sport, musik, teater, kyrkligt, scouter, politik eller annan föreningsverksamhet)	☐	☐	☐	☐	☐
e) röker	☐	☐	☐	☐	☐
f) snusar	☐	☐	☐	☐	☐
g) är duktiga i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
h) dricker sig berusade	☐	☐	☐	☐	☐
i) har provat narkotika	☐	☐	☐	☐	☐
j) är ett eller flera år äldre än du	☐	☐	☐	☐	☐
k) skolkar regelbundet	☐	☐	☐	☐	☐
l) är med och mobbar andra	☐	☐	☐	☐	☐
m) har stulit en bil eller motorcykel	☐	☐	☐	☐	☐
n) slåss	☐	☐	☐	☐	☐

59 Vet dina föräldrar vilka kamrater du umgås med?

Med föräldrar menas även foster-/styvföräldrar.

- ☐ Ja, alla
- ☐ Ja, de allra flesta
- ☐ Ja, några
- ☐ Nej, ingen
- ☐ Vet ej



60 Vet dina föräldrar var du är på fredags- och lördagskvällar?

Med föräldrar menas även foster-/styvföräldrar.

- ☐ Alltid
- ☐ För det mesta
- ☐ Ibland
- ☐ För det mesta inte

61 Hur väl stämmer följande påståenden in på dig och dina föräldrar?

Markera en ruta på varje delfråga. Om du bor med foster-/styvföräldrar anger du deras inställning.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra
a) För mina föräldrar är det okej om jag dricker alkohol	☐	☐	☐	☐
b) För mina föräldrar är det okej om jag röker hasch	☐	☐	☐	☐
c) För mina föräldrar är det okej om jag röker cigaretter	☐	☐	☐	☐
d) För mina föräldrar är det okej om jag snusar	☐	☐	☐	☐
e) För mina föräldrar är det okej om jag dricker mig berusad	☐	☐	☐	☐

62 Har du blivit mobbad de senaste 12 månaderna?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, någon enstaka gång
- ☐ Ja, 2-3 gånger i månaden
- ☐ Ja, ungefär en gång i veckan
- ☐ Ja, flera gånger i veckan

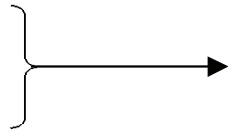
63 Har du varit med och mobbat någon de senaste 12 månaderna?

- ☐ Nej
- ☐ Ja, någon enstaka gång
- ☐ Ja, 2-3 gånger i månaden
- ☐ Ja, ungefär en gång i veckan
- ☐ Ja, flera gånger i veckan



64 Har någon med avsikt slagit dig, sparkat dig eller utsatt dig för annat våld vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna, så att du skadades så mycket att du blivit tvungen att besöka sjuksyster, läkare eller tandläkare?

- ☐ Nej
☐ Ja, en gång
☐ Ja, flera gånger



Har det gjorts en polisanmälan?

- ☐ Nej
☐ Ja, åtminstone en gång
☐ Ja, flera gånger
☐ Vet ej

65 Hur väl stämmer följande in på ditt bostadsområde?

Markera en ruta på varje delfråga.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
a) Vandalism (klotter, olaglig grafitti, förstörelse) är vanligt i bostadsområdet	☐	☐	☐	☐	☐
b) Så fort jag kan vill jag flytta till ett annat bostadsområde	☐	☐	☐	☐	☐
c) Om en vuxen såg mig göra något olagligt i mitt bostadsområde skulle mina föräldrar få reda på det	☐	☐	☐	☐	☐
d) På vardagskvällar finns det många berusade utomhus i bostadsområdet	☐	☐	☐	☐	☐
e) Jag trivs i mitt bostadsområde	☐	☐	☐	☐	☐
f) Mina grannar brukar heja/hälsa på mig när vi möts	☐	☐	☐	☐	☐
g) Vuxna skulle ingripa om det blev slagsmål framför mitt hus	☐	☐	☐	☐	☐

66 Hur många gånger har du bytt bostad och/eller skola sedan du började grundskolan?

Markera en ruta för vardera bostad och skola.

	Bostad	Skola
Ingen gång	☐	☐
En gång	☐	☐
2-4 gånger	☐	☐
5-7 gånger	☐	☐
8-10 gånger	☐	☐
10 eller fler gånger	☐	☐



67 Hur nöjd är du vanligtvis med...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Mycket nöjd	Nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Missnöjd	Mycket missnöjd
a) ditt förhållande till din familj?	☐	☐	☐	☐	☐
b) ditt förhållande till dina vänner?	☐	☐	☐	☐	☐
c) ditt förhållande till dina klasskamrater?	☐	☐	☐	☐	☐
d) din familjs ekonomiska situation?	☐	☐	☐	☐	☐

68 Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då att det är att vända sig till...

Markera en ruta på varje delfråga.

	Mycket lätt	Ganska lätt	Varken lätt eller svårt	Ganska svårt	Mycket svårt
a) föräldrar eller de vuxna du bor hos?	☐	☐	☐	☐	☐
b) lärare?	☐	☐	☐	☐	☐
c) elevvårdspersonal på skolan?	☐	☐	☐	☐	☐
d) annan vuxen?	☐	☐	☐	☐	☐
e) kamrater?	☐	☐	☐	☐	☐
f) syskon (om du har något/några)?	☐	☐	☐	☐	☐

69 Vad gör dina föräldrar?

Om du bor med foster-/styvförälder anger du dennes/deras sysselsättning. Markera en ruta för vardera föräldern.

	Pappa	Mamma
Arbetar (hel- eller deltid)	☐	☐
Studerar	☐	☐
Tjänstledig/föräldraledig	☐	☐
Arbetslös	☐	☐
Annat	☐	☐
Vet ej	☐	☐

70 Vilken högsta utbildning har dina föräldrar?

Om du bor med foster-/styvförälder anger du dennes/deras högsta utbildning. Markera en ruta för vardera föräldern.

	Pappa	Mamma
Grundskola eller motsvarande	☐	☐
Gymnasium, komvux, folkhögskola eller motsvarande	☐	☐
Universitet/högskola eller motsvarande	☐	☐
Annat	☐	☐
Vet ej	☐	☐



71 Hur mycket pengar har du ungefär till fritid och nöjen varje månad?

- ☐ 0-249 kr
☐ 250-499 kr
☐ 500-749 kr
☐ 750-999 kr
☐ 1 000- 1 249 kr
☐ 1 250-1 499 kr
☐ 1 500 kr eller mer

Slutligen kommer ett avsnitt som handlar om spel

72 Vilka spel om pengar på Internet har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?

Markera en ruta på varje delfråga.

	<i>Flera gånger i veckan</i>	<i>Flera gånger i månaden</i>	<i>En gång i månaden eller mer sällan</i>	<i>Har inte spelat de senaste 12 månaderna</i>
a) Poker på Internet	☐	☐	☐	☐
b) Casino på Internet	☐	☐	☐	☐
c) Övriga spel på Internet	☐	☐	☐	☐

73 Vilka andra spel eller lotterier om pengar har du deltagit i under de senaste 12 månaderna?

Markera en ruta på varje delfråga.

	<i>Flera gånger i veckan</i>	<i>Flera gånger i månaden</i>	<i>En gång i månaden eller mer sällan</i>	<i>Har inte spelat de senaste 12 månaderna</i>
a) Spelautomater (t ex Jack Vegas)	☐	☐	☐	☐
b) Lotter (t ex Triss eller Bingolotto)	☐	☐	☐	☐
c) Lotto eller tips (t ex Måltipset eller Stryktipset)	☐	☐	☐	☐
d) Övriga sportspel (t ex hästar eller Oddset)	☐	☐	☐	☐
e) Poker	☐	☐	☐	☐
f) Övriga spel	☐	☐	☐	☐



Tidigare rapporter

- Nr 74 Mönstrandens drogvanor 2002
- Nr 75 Ungdomars drogvanor 1994–2003. Intervjuer med 16–24-åringar
- Nr 76 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2003
- Nr 77 Skolelevers drogvanor 2003
- Nr 78 Mönstrandens drogvanor 2003
- Nr 79 Uppföljning och utvärdering av insatserna mot svartsprit
- Nr 80 Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2003
- Nr 81 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2004
- Nr 82 Drogutvecklingen i Sverige – Rapport 2004
- Nr 83 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2004
- Nr 84 Skolelevers drogvanor 2004
- Nr 85 Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2004
- Nr 86 Mönstrandens drogvanor 2004
- Nr 87 Drogvanor i gymnasiets år 2, 2004
- Nr 88 Alkohol- och narkotikamissbruk bland invandrare
- Nr 89 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under våren 2005
- Nr 90 Skolelevers drogvanor 2005
- Nr 91 Drogutvecklingen i Sverige 2005
- Nr 92 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser under hösten 2005
- Nr 93 Drug Trends in Sweden 2005
- Nr 94 Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2005
- Nr 95 Mönstrandens drogvanor 2005
- Nr 96 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 97 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2005–2006
- Nr 98 Drogutvecklingen i Sverige 2006
- Nr 99 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2006
- Nr 100 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg sommarhalvåret 2006
- Nr 101 Kartläggning av narkotikapolitiska handlingsplaner i kommuner och stadsdelar
- Nr 102 Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2006
- Nr 103 Skolelevers drogvanor 2006
- Nr 104 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 105 Mönstrandens drogvanor 2006
- Nr 106 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser i Göteborg vinterhalvåret 2006–2007
- Nr 107 Drogutvecklingen i Sverige 2007
- Nr 108 Skolelevers drogvanor 2007
- Nr 109 Kokain – ett uppmärksammat problem
- Nr 110 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser sommarhalvåret 2007
- Nr 111 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser vinterhalvåret 2007–2008
- Nr 112 Narkotikaprisutvecklingen i Sverige 1988–2007
- Nr 113 Drogutvecklingen i Sverige 2008
- Nr 114 Skolelevers drogvanor 2008
- Nr 115 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2008
- Nr 116 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2008
- Nr 117 Drogutvecklingen i Sverige 2009
- Nr 118 Skolelevers drogvanor 2009
- Nr 119 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2009
- Nr 120 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser andra halvåret 2009
- Nr 121 Narkotikatillgängligheten i Sverige 1988–2009. En analys av priser och beslag
- Nr 122 Hälsa bland folkhögskoleelever
- Nr 123 CANs rapporteringssystem om droger (CRD). Tendenser första halvåret 2010

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, har till uppgift att sprida information om alkohol, narkotika och andra droger till alla som arbetar inom drogområdet. Det gör vi genom att samla in och bearbeta fakta som vi sedan sprider via olika publikationer, kurser, konferenser och webbplatser samt via vårt bibliotek.



Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning
Box 70412, 107 25 Stockholm, Klara Norra Kyrkogata 34,
Tel 08-412 46 00 Fax 08-10 46 41, e-post can@can.se, www.can.se